

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Koniczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 296 A

Poznań, wtorek dnia 1 lipca 1930

Rok XXV

Czas skończyć z nonsensem

Po kongresie „centrolewu” prasa obozu rządowego powtarza to samo, co po enuncjacjach Stronnictwa Narodowego: napaść na Prezydenta Rzeczypospolitej i uszkodzenie państwa...

Czytelnicy nasi wiedzą, że nie jesteśmy zgoła entuzjastami „centrolewu”, ale niemniej stwierdzić musimy, że takie stawianie sprawy, jak to robi oboz rządowy, jest stawianiem sprawy do góry nogami, i dzisiaj już — poza tymi, co za „sanacją” mimo wszystko jeszcze pędzą, jak stado baranów — na nikim poważnego wrażenia nie robi.

Prawda jest prawdą, i nie zdola jej zaciemnić wymyślenie przeciwnikom, a równocześnie dalsze grzeszenie obozu rządowego, ani wypieranie się przeszłości, czy „zapominanie” o niej „centrolewu”. Prawda jest prawdą i wygląda tak:

„Centrolew” ponosi odpowiedzialność za gospodarkę „sanacji” w Polsce, bo lewica utorowała jej w maju roku 1926 przemocą drogę do władzy, a następnie ją doniedawna podtrzymywała, ugrupowania zaś centrowe rozbięciem swym i brakiem charakteru laly dotąd wodę na młyn samowoli i gwałtów, panoszących się w Polsce. Nawiasowo przytem nadmieniamy, że robienie z tego kapitału partyjnego rozpoczęło się już czasu wojny światowej; już wówczas zaczęła się np. polityka imieninowa, którą wobec własnego społeczeństwa stronnictwa lewicowe uprawiały metodami carskimi.

Oboz rządowy ponosi odpowiedzialność nietylko za cały system dzisiejszy, ale i za poczyny „centrolewu”, bo on sam rozhułtał w okresie majowym w sposób niesłychanie demagogiczny wyobraźnię lewicy, a nawet wprost ulicy, teraz zaś gorszy się i o burza.

Odroczenie sesji sejmiku śląskiego

Jak w Warszawie — tak i w Katowicach

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.). Wojewoda śląski Grażyński rozesał dzisiaj o godz. 9.30 postom śląskim zawiadomienie o odroczeniu sesji sejmiku śląskiego.

Przyczyną konfliktu była sprawa rozpatrywania budżetu na rok 1930/31. Wojewoda stanął na stanowisku, że sejm śląski powinien uchwalić bez zmiany przedłożony mu projekt ustawy skarbowej, a dołączone do niej zestawienie wydatków i dochodów za rok 1930/31 — uważa za budżet już uchwalony przez radę wojewódzką i

zatwierdzony przez ministerjum skarbu. Dlatego sejm nie ma rzekomo prawa czynić jakichkolwiek zmian w tym budżecie.

Posel Korfanty stanął na stanowisku, że przyjęcie propozycji wojewody oznacza wyrzeczenie się całkowite przez sejm śląski prawa uchwalania budżetu. Wczoraj odbyło się posiedzenie konwentu senjorów sejmiku śląskiego, na którym ta sprawa była rozpatrywana, ale do porozumienia nie doszło. W wyniku tego sesja sejmowa została przez rząd odroczone. (w)

Echa ewakuacji Nadrenji

Głosy prasy paryskiej

Paryż, 1. 7. (Tel. wł.). Prasa poświęca wiele miejsca opisom ewakuacji Nadrenji i odpowiednim rozważaniom. „Petit Journal” wyraża nadzieję, że ewakuacja przyczyni się do przekonania Niemców o dobrej woli Francji i ułatwi pokojową współpracę obu narodów.

„Journé Industrielle” sądzi, że w najbliższym czasie okaże się, czy opróżnienie Nadrenji rozpocznie istotnie nową pojedynczą erę w życiu Niemców, czy też pozostanie tylko sensacyjnym etapem w nieskończonym

szeregu żądań i pretensyj niemieckich.

„L’Avenir” pisze: „Nie mogliśmy inaczej postępować, jednak powinniśmy być teraz czujni i silni”.

Radykalna „L’Ere Nouvelle” oddaje się złudzeniu, że teraz rozpocznie się era pogodnej współpracy pokojowej z Niemcami.

„Echo de Paris” pisze: „Najlepszą gwarancją pokoju była okupacja Nadrenji. Teraz przestała istnieć. Z ostatnim naszym żołnierzem, opuszczającym Nadrenję — niknie widomy znak naszego zwycięstwa”.

Oreddie króla Karola II

Bukareszt, 1. 7. (PAT) Sesja parlamentu rumuńskiego została zamknięta. Premier Maniu odczytał oreddie królewskie, zamykające sesję, podkreślające, że parlament zakończył pomyślnie swe prace w dziedzinie kontroli i równowagi finansów publicznych, w dziedzinie organizacji gospodarczej oraz reorganizacji armji.

W zakresie polityki zagranicznej oreddie podkreśla ratyfikowanie układów haskiego i paryskiego. Wspomniawszy, że w czasie obecnej sesji parlament dokonał historycznego aktu, przywracającego legalne podstawy następstwa tronu, oreddie króla oświadcza:

„Ożywiony ideałami mojego naro-

du, wrażliwy na jego troski i potrzeby, ufny w jego przeznaczenie, świadomy ciężkiej odpowiedzialności, jaką nakłada na mnie dziedziczenie tronu po 2 wielkich królach, panować będę z gorącym pragnieniem prowadzenia narodu po drogach jego wielkiej przeszłości przy oparciu się na pracy, poszanowania praw i sprawiedliwości, wytrwale, z rozumą i odwagą”.

Oreddie kończy się wyrazami podziękowania trzem b. regentom za ich działalność, zapewniającą wykonywanie prerogatyw królewskich w ciągu 3 lat, oraz parlamentowi za jego działalność, która, zdaniem króla, ułatwiła konsolidację i rozwój kraju.

Zwycięstwo Stalina

Ukorzenie się opozycji prawicowej — „Temps” o polityce Sowietów

Berlin, 1. 7. (Tel. wł.) Donoszą z Moskwy, że ostatnie dwa posiedzenia Kongresu komunistycznego wykazały załamanie się opozycji prawicowej. Jeden tylko Bucharin dotychczas się nie ugiął i nie uczestniczył w Kongresie. Natomiast inni przywódcy opozycji, jak Uglanow, Tomski i Rykow przewodniczący rady komisarzy ludowych unji sowieckiej — uznali swoje dotychczasowe stanowisko za błędne i poddali się Stalinowi.

Paryż, 1. 7. (PAT) „Le Temps”, komentując politykę Sowietów oraz o-

statnie expose Stalina, przypomina Stalinowi, który określił Francję jako militarystyczną, że Sowiety przed kilku zaledwie miesiącami wtargnęły do Mandzurji, jakkolwiek przyłączyły się do paktu Briand - Kellogg. Dziennik zaznacza, że jest rzeczą niemożliwą utrzymywać normalne stosunki z państwem nieuznającym dosyć wyraźnie podstawowych zasad prawa międzynarodowego i rozumiejącym ustrój społeczny jedynie jako wywłaszczenie, zbrodnie i niewolnictwo.

Nowy program skarbowy rządu Brüninga

W sobotę południu, na posiedzeniu połączonych komisji Rady Rzeszy, rząd przedstawił swój nowy program pokrycia deficytu. Program ten referowali kanclerz Brüning i nowy minister skarbu Dietrich, którzy stwierdzili, że rząd wycofał z parlamentu poprzednie swe przedłożenia, opracowane przez min. Moldenhauera, i wnieśli teraz nowe projekty.

Celem pokrycia deficytu przewidują one następujące nowe źródła dochodów: 1) rozbudowę podatku od osób bezzennych, co przyniesie 110 milionów marek; 2) dodatek do podatku dochodowego od dochodów, wynoszących ponad 8 tys. marek rocznie; pozycja ta przyniesie 58 milj. mk.; 3) „Notopfer” urzędników państwowych, która ma przynieść 135 milj. mk.; wysokość tej „Notopfer” w porównaniu z projektem Moldenhauera została obniżona z 4 na 2 i pół proc., nadto wyłączone od niej urzędników prywatnych; 4) oszczędności w budżecie na rok 1930 w wysokości 100 milj. mk. i w budżecie za rok 1929 w wysokości 35 milj. mk. — razem 135 milj.; 5) skrócenie czasu płatności podatku banderolowego od papierosów o 1 miesiąc, co przyniesie 40 milj. mk. Razem wszystkie te dochody wyniosą 486 milionów Według min. Dietricha tyle właśnie wynosi przewidywany przez niego deficyt.

Większość pism stwierdza jednak, że jest to obliczenie tymczasowe, nie biorące pod uwagę wzrostu liczby bezrobotnych i związanych z tem wydatków. „Berliner Tageblatt” twierdzi, że w jesieni stanie się znowu aktualną kwestja deficytu i że tym razem trzeba będzie przeprowadzić rzeczywistą reformę finansową.

Nie wiadomo jeszcze, jak się do nowego programu skarbowego ustosunkują poszczególne stronnictwa. Zwłaszcza Niemiecka Partja Ludowa zapowiedziała, że sprzeciwi się zdecydowanie „Notopfer” od urzędników państwowych w jakiegokolwiek postaci. W związku z tem pozycja rządu Brüninga, a także ministra spraw zagranicznych Curtiusa, jako członka Niem. Partji Ludowej, nadal nie jest zbyt pewna.

Masonerja się gniewa

(KAP) „Revue Internationale des Sociétés Secrètes” ogłasza interesujące oświadczenie loży Wielkiego Wschodu Paryża, zawierające m in uwagę o „wstecznielwie duchowym, które, szczególnie od czasów wojny, usiłuje znów narzucić ludzkości autorytet i bezwzględność swoich dogmatów. Chodzi tu o zaciętą i czynną propagandę pod różnemi postaciami, która zmierza do tego, by zburzyć ducha laicystycznego i laicystyczne urzędzenia państwowe, te istotne podstawy doktryny republikańskiej”.

Ostrzeżenie to dotyczy, oczywiście, rozwoju myśli religijnej.

Pod wpływem loży francuskich masonerji w Turcji podjęta walka z francuskimi szkołami zakonnymi w państwie tureckim Zakładom naukowym chrześcijańskich braci szkolnych, asumpcjonistów i kapucynów grozi zamknięcie.

Antypaństwowa działalność przywódców niemieczyny w Polsce

Sensacyjne rewelacje tygodnika „Das andere Deutschland” — Kim jest „Oberstudienrat” p. Schönbeck z Bydgoszczy? — Miljonowe zasilki z Niemiec dla nauczycieli niemieckich w Polsce

Niemieckie czasopismo pacyfistyczne „Das andere Deutschland” w ostatnim swym numerze zamieszcza sensacyjny artykuł na temat działalności przywódców niemieczyny w Polsce, zwłaszcza zaś kierowników szkolnictwa niemieckiego. Autorem tego artykułu jest Niemiec, profesor gimnazjalny dr. Jakob z Grudziądza. Z danych, zawartych w artykule, wynika, że działalność niektórych zwłaszcza kierowników szkolnictwa niemieckiego w Polsce nosi wszelkie cechy zdrady stanu.

Specjalnie interesujące są szczegóły, dotyczące działalności wyższego radcy naukowego („Oberstudienrat”) dr. Schönbecka z Bydgoszczy. Jak stwierdza dr. Jakob, p. Schönbeck jest faktycznym dyktatorem nad wszystkimi niemieckimi szkołami prywatnymi w Wielkopolsce, na Pomorzu, a także w b. zaborze rosyjskim. Odbiera on ustawicznie wizytacje, przyczem głównym przedmiotem jego zabiegów jest zdecydowanie antypolski charakter nauczania w tych szkołach. Przytem p. Schönbeck jest wrogiem dzisiejszego ustroju republikańskiego w Niemczech, natomiast gorąco propaguje restytucję monarchii Hohenzollernów.

Jako przykład jego nastrojów autor artykułu cytuje słowa, wypowiedziane przez p. Schönbecka do profesorów progimnazjum niemieckiego w Chojnicach w dniu 2 maja 1928 r. Słowa te brzmiały następująco:

„Nietylko republika polska, ale także republika niemiecka wymagają teraz, by uczniowie dowiadawali się czegoś o Lidze Narodów. Rozporządzenia te mogą panowie obchodzić najlepiej w ten sposób, że będziecie dawali uczniom do pisania zadania na takie tematy, jak np.: „Co mój ojciec myśli o Lidze Narodów?” W ten sposób będziemy pewni, że uczniom wpaja się dawne poglądy”.

W niższych klasach szkół niemieckich w Polsce — jak stwierdza dr. Jakob — uczniowie nie wiedzą wogóle, że Wilhelm II nie panuje już w Niemczech. W klasach średnich zarówno nauczyciele, jak uczniowie uważają republikę niemiecką za rodzaj przejściowej choroby, której ulega monarchja. W klasach wyższych wśród uczniów powstają specjalne organizacje, stawiające sobie za cel restytucję monarchii w Niemczech pod berłem księcia bawarskiego Rupprechta. Organizacja taka powstała np. wśród uczniów niemieckich w Łodzi. Prof. dr. B. z niemieckiego gimnazjum prywatnego w Grudziądzu, który był niedawno w Berlinie, stwierdził, że w Berlinie są jeszcze republikańscy profesorowie gimnazjalni, natomiast w gimnazjum niemieckim w Grudziądzu nie jest to możliwe.

Ręka w rękę z tą propagandą idzie także akcja antypolska, która m. i. polega na zupełnym ignorowaniu wszystkiego, co polskie. O ile władze polskie nie domagają się nauki języka i literatury polskiej, nie udziela się zupełnie młodzieży niemieckiej nauki tych przedmiotów, a nawet zabrania się im chodzenia do teatru polskiego.

Dyktatura p. Schönbecka jest umożliwiona przez to, że otrzymuje on olbrzymie zasilki pieniężne z Niemiec. O zasilkach tych pisze p. Jakob co następuje:

„Są to dodatkowe place i nadzwyczajne gratyfikacje, o których nie ma się wprost najmniejszego pojęcia w Niemczech, gdzie rozpowszechniona jest bajeczka o „Niemcach zagranicznych, cierpiących nędzę”. Pieniądże płyną poprostu strumieniami — jest ich takie mnóstwo, że nie trzeba się z nimi zupełnie liczyć. Główną rzeczą jest zawsze zdecydowany nastrój w sensie „Wogenprall und Sturmgebraus”. Ci nauczyciele, którzy działają w tym duchu, w ciągu paru lat zdobywają poprostu majątki naskutek tych dodatków z Niemiec, dzięki którym dostają place nauczycielskie pięciokrotnie wyższe, niż równorzędni im nauczyciele polscy.

„Skąd idą te pieniądze? — pyta dalej dr. Jakob. — Wyplaca je tak zwana „Versorgungsstelle Berlin” na podstawie t. zw. ustawy o zaopatrzeniu („Versorgungsgesetz”). Dr. Schönbeck — pisze p. Jakob — sam mi kiedyś oświadczył, że ustawa ta stworzona została dla wypędzonych i istotnie z Polski Niemców, którzy mają uzasadnione pretensje do odszkodowania. — Jest niesłychanym nadużyciem, jeśli działanie tej ustawy rozszerza się na młodych ludzi, którzy nigdy nie byli niemieckimi urzędnikami, ale którzy mili są p. Schön-

beckowi z powodu swych monarchistycznych nastrojów.

„W dodatku — pisze dalej dr. Jakob — wielu z pomiędzy tych „patriotów” latami całemi nie udzielało nauki choćby przez godzinę. Prowokują oni poprostu — jak to zaszło w wielu wypadkach — władze polskie tak długo, aż wreszcie władze te pozbawiają ich prawa nauczania. Zdarza się, że ludziom tym ofiarowywane są posady w Niemczech, ci jednak wolą zostać w Polsce, by za darmo pobierać ogromne sumy. Ten stan rzeczy ciągnie się czasami 3 lata, czasami 5 lat”.

P. Schönbeck celem utrzymania odpowiednich nastrojów wśród nauczycielstwa niemieckiego stworzył specjalne czarne listy, które sporządza przy pomocy księgarza Arnolda Kriedtkego z Grudziądza właściciela bydgoskiej „Deutsche Rundschau”. Ów p. Kriedtke, jak wynika z własnych jego zwierzeń, czyni specjalne wywiady u uczniów i uczenie niemieckich, notując wszystkie polityczne wynurzenia nauczycieli, i przekazuje je następnie p. Schönbeckowi. Ten z kolei usuwa natychmiast tych nauczycieli, którzy nie działają w wskazanym przez niego duchu, bądź też przenosi ich na podrzędniejsze stanowiska.

Tego rodzaju tajny wywiad prowadzony jest przez p. Kriedtkego także w stosunku do kupców i przemysłowców niemieckich w Grudziądzu. Kto nie słucha pod względem politycznym p. Kriedtkego, skazywany jest na ruinę

Rząd boi się wyborów do rady miejskiej w Warszawie

Dnia 23 czerwca b. r. upłynął trzyletni termin kadencji stołecznej rady miejskiej. Pomimo tego ministerstwo spraw wewnętrznych, jako powołana władza nadzorcza, nie rozpisalo dotąd nowych wyborów. Kiedy magistrat na skutek uchwały rady miejskiej, powziętej na wniosek Narodowego Koła Gospodarczego, zwrócił się w tej sprawie do ministerstwa, p. minister Składkowski odpowiedział, że „nie może” rozpiścić wyborów.

W ten sposób wytworzyła się osobliwa sytuacja prawna, stanowiąca wymowną ilustrację do zgłoszonego na zjeździe miast przez delegatów narodowych wniosku, który stwierdzał, że stan prawny samorządu w Polsce uległ w ostatnich latach pogorszeniu. Ministerstwo spraw wewnętrznych pozazdrościło laurów p. Carowi i przypomniało sobie ustawę z dnia 30 marca 1922 roku, przedłużającą urzędowanie istniejących podówczas organów samorządu w b. Kongresówce aż do uchwalenia przez Sejm Ustawodawczy nowych ustaw samorządowych. Zapomniał natomiast p. minister Składkowski, że nie kto inny, jak on sam, przekreślił tę ustawę, rozwiązując w r. 1927 wszystkie bez wyjątku organy samorządu, do których ta ustawa się odnosiła i rozpisywając do nich nowe wybory. Dzisiaj nie istnieje już ani jedna rada, ani jeden magistrat, sejmik czy wydział powiatowy, dla których wydana była powyższa ustawa, mająca na celu odroczenie wyborów, a zatem coś wprost przeciwnego, niż uczynił rząd w r. 1927. A skoro niema podmiotu, do którego ustawy można zastosować, to ustawa taka, choć nie zniesiona formalnie przez Sejm, jest prawem wygasłym i nie istnieje.

Czyż więc warszawska rada miejska ma urzędować do uchwalenia nowych ustaw samorządowych? Takby to wynikało logicznie ze stanowiska zajętego przez ministerstwo spraw wewnętrznych. Ale nie trzeba szukać logiki prawa tam, gdzie mamy do czynienia ze zwykłym wybiegiem partyjnym. Wyborów do rady miejskiej w Warszawie nie rozpisano nie z miłości do obecnego jej składu, ani z szacunku dla martwej, nie istniejącej ustawy, ale dlatego, że rząd obawia się kompromitującej klęski swego obozu, co przed wyborami do Sejmu miałyby wprost katastroficzne znaczenie: wybory sejmowe odbyłyby się za przewodem Warszawy.

Więc dlatego chce się odwiec wybory do samorządu warszawskiego o kilka miesięcy, może o rok, tak, aby odbyły się one dopiero po sejmowych.

gospodarczą, a nawet ulega eksmisji. Los ten spotkał np. zarządcę ewangelickiego domu gminnego w Grudziądzu p. Hugona Fritscha. Wszyscy boją się wspomnianych czarnych list.

W Grudziądzu ukazywało się niemieckie pismo „Weichselpost”, które zajmowało lojalne stanowisko wobec Polski. P. Kriedtke zorganizował systematycznie bojkot tego pisma i doprowadził do jego upadku, redaktor zaś „Weichselpost”, p. Geissel narażony jest na ustawiczne napaści ze strony zauszników p. Kriedtkego.

Dr. Jakob podaje w swym artykule także ciekawe szczegóły, dotyczące nastrojów politycznych niektórych konsulatów Rzeszy w Polsce. Tak np. zbliżony politycznie do centrum niemieckiego konsul niemiecki w Łodzi, baron v. Luckwald jest zdecydowanym monarchistą i nie uznaje wcale republiki niemieckiej.

Redakcja „Das andere Deutschland” zaopatruje artykuł p. Jakoba komentarzem, w którym stwierdza, że artykuł ten przedstawia istotny stan rzeczy w formie raczej złagodzonej. Machinacje p. Schönbecka i jego pomocników — stwierdza redakcja — popychają młodzież niemiecką i nauczycieli niemieckich w Polsce do akcji, graniczącej ze zdradą stanu, której na dłuższą metę tolerować nie może żadne państwo, także i Polska.

Ze swej strony wyrażamy nadzieję, że fakty, podane przez „Das andere Deutschland” staną się przedmiotem odpowiednich zarządzeń i kroków ze strony władz polskich. Zaznaczyć należy, że wspomniany p. Schönbeck, będący obywatelem niemieckim, w związku ze znanym procesem „Pfadfinderów” niemieckich wyjechał z Polski i — jak się zdaje — dotychczas nie wrócił.

CHOROBY XX WIEKU

artretyzm, sklerozę, obstrukcję i wadliwą przemianę materji zwalczą Karposal, zawierający sole owoców południowych. W sposób naturalny ożywia on i wzmacnia organizm, sprawdza pokrzepiający sen, reguluje trawienie i cyrkulację krwi.

Znosi się na sensacyjny proces polityczny

„Piast Wielkopolski”, który w czasie wyborów w okręgu gnieźnieńskim nietylko uprawiał grubą demagogję, ale umiał się też z czcią ludzką obchodzić bardzo niesumiennie, a następnie, przychwycony na gorącym uczynku, nie uważał za wskazane fałsz sprostować — tenże „Piast Wielkopolski” leje bez przerwy lzy krokodylowe, jak to jego wydawca i redaktor pośła prof. Michałkiewicza niegodziwa „endecja” krzywdziła w okresie wyborczym i nadal krzywdzi „oszczerstwami”.

„Piast Wielkopolski”, wojując z prasą prowincjonalną naszego obozu, oburza się specjalnie na „Gazetę Wągrowiecką”, która napisała, że prof. Michałkiewicz zaofiarował „sanacji” swe polityczne usługi pod warunkiem, że województwo wykupi dwa jego akcepty wekslowe na razem 30 tysięcy złotych. Prof. Michałkiewicz nazwał to oszczerstwem i wytoczył „Gazecie Wągrowieckiej” proces. Poza tem poseł prof. Michałkiewicz zwrócił się w tej sprawie do wojewody p. Raczyńskiego, który mu oświadczył, że nie podobnego nie zaszło.

Całą tą sprawą do tej pory nie zajmowaliśmy się; obecnie bierze ona jednakowoż obrót, który zniewała nas do poinformowania opinii publicznej o tej sprawie. Oto „Gazeta Wągrowiecka” zamieszcza następujące oświadczenie:

„Jeszcze na długo przed wyborami, a mianowicie bezpośrednio przed tegoroczną galówką imieninową min. Piłsudskiego był u p. wicewojewody dr. Typrowicza jeden z poważnych obywateli naszego miasta. Na audjencji omawiano także sprawy polityczne, m. in. kwestję obchodu imieniem i stanowisko „Gazety Wągrowieckiej”. W trakcie tej dyskusji p. wicewojewoda dr. Typrowicz — jak powiedział nam wspomniany powyżej obywatel — oświadczył, że p. Michałkiewicz zapropiował mu współpracę w sensie popierania rządu, ale zażądał za to wykupienia dwu akceptów wekslowych, jeden na 16 i na 14 tysięcy złotych. Mówiąc to p. wicewojewoda podkreślił, że z takich to ludzi składa się opozycja.

„Ponieważ oświadczenie p. wicewojewody wspomniany powyżej obywatel powtórzył w gronie dalszych poważnych osób, przeto nie mieliśmy powodu nie ujawniać zarzutu podniesionego przez osobę stojącą na tak poważnym stanowisku, jaką jest i być musi wicewojewoda poznański. Na procesie, którego oczekujemy z całym spokojem, przedstawimy dowody na powyższe twierdzenie.”

Jest to istotnie oświadczenie sensacyjne. Proces musi prawdę wyjawić: poseł Michałkiewicz powoła się na wojewodę p. Raczyńskiego, a „Gazeta Wągrowiecka” nie omieszka na świadków powołać wicewojewodę p. Typrowicza oraz obywatela, z którym on mówił o posle Michałkiewiczu.

KUPUJMY CEGIELKI NA BURSE RZEMIEŚLNICZĄ (P. K. O. 212 664)

Wyrażają oni samorządowi ciężką krzywdę, która zemści się kiedyś na nich samych. M. K.

Flota duńska nie odwiedzi Gdańska

Oburzenie prasy gdańskiej

Gdańsk, 1. 7. (PAT) Prasa gdańska rozpisuje się z oburzeniem o pominięciu przez flotę Danji portu gdańskiego z okazji jej zapowiedzianej wizyty w porcie Gdyni. „Danziger Allgemeine Zeitung” zapytuje jakie względy kierowały Danją przy pominięciu portu gdańskiego. Dziennik ten uważa, że postępowanie Danji w tym wypadku jest stronnictwo, gdyż Danja

stanęła po stronie Gdyni a przeciwko Gdańskowi. Niezrozumiałą jest też rzecz dla tego dziennika, jak flota duńska może się udawać do Gdyni, która przecież niczego nie może dać gościom. W końcu dziennik ten podkreśla, że duńska flota wojenna prosto zlekceważyła sobie port gdański.

Były cesarz Wilhelm wróciłby chętnie na tron!

Nowy Jork, 1. 7. (PAT) Historyk amerykański Bigelow powrócił tu z Doorn, gdzie składał wizytę b. cesarzowi Wilhelmowi. Bigelow opowiada, że b. cesarz pragnie zebrać się międzynarodowego trybunału wojennego, któryby zdecydował, kto jest odpowiedzialny za rozpętanie wojny światowej. Po przestudowaniu w ciągu 3 dni archiwum cesarskiego,

Bigelow doszedł do przekonania(?) że za wybuch konfliktu odpowiedzialna jest przede wszystkim Rosja a następnie Anglia. B. cesarz oznajmił historykowi, że gdyby naród niemiecki wezwał go do powrotu, to mimo swego podeszłego wieku byłby skłonny do objęcia tronu, gdyż uważałby to za swój obowiązek.

Zwycięska rewolucja w Boliwii

Paryż, 30. 6. (Tel. wł.) Donoszą z Boliwii, że zwycięski generał rewolucji Blanco Gilando wkroczył triumfalnie do La Paz i ustanowił prowincjonalny rząd, złożony z 6 wojskowych, zapowiadając szereg reform. W walkach ulicznych w La Paz zginęło około 200 osób, w tym wielu studentów. Rewolucjonści strzelali do żony prezydenta Silesa. Dzięki tylko poświęceniu siostry miłosierdzia, która zasłoniła ją i otrzymała śmiertelny postrzał — uszła prezydentowa z życiem. Generał rządowy, najemnik niemiecki Kundt zginął.

London, 1. 7. (tel. wł.) Według wiadomości z La Paz — chwilowa dyktatura wojskowa w Boliwii miała się spotkać w całym kraju z powszechnym uznaniem. Jak donoszą komunikaty — rewolucja miała na celu obronę konstytucji przed zamachem prezydenta Silesa, który chciał bezprawnie przedłużyć termin swego urzędowania. Wbrew pierwotnym doniesieniom, niemiecki generał Kundt nie został zabity, lecz schronił się w poselstwie niemieckim, gdzie dotychczas przebywał. B. prezydent Siles wyjechał z Boliwii.

Min. Kwiatkowski w Brukseli

Bruksela, 1. 7. (PAT) Min. Kwiatkowski, który przybył tu onegdaj, był podejmowany przez belgijsko - polską Izbę handlową. Szereg pism zamieszcza sprawozdania z pobytu polskiego ministra w Brukseli. Podkreślają one zasługi ministra Kwiatkowskiego na polu nawiązania kontaktu między przemysłem polskim a rynkami zagranicznymi i podnoszą solidarnie rolę, jaką odegrał minister w rozwoju portu gdyńskiego. Pismo „Le Soir” wyraża mu uznanie za jego wysiłki, mające na celu stworzenie ułatwień ekonomicznych w stosunkach między Polską a Belgią.

Komisja kontroli długów

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) Przewodniczący komisji kontroli długów państwa poseł Krzyżanowski zwołał posiedzenie tej komisji na czwartek, 10 lipca. Na porządku dziennym jest m. in. zapytanie posła Trampczyńskiego, który jest członkiem tej komisji, w sprawie pożyczki stabilizacyjnej. (w)

Praca w urzędach

Warszawa, 1. 7. (PAT) Jak donoszą dzienniki, wczoraj rozesłano urzędów uchwałę ostatniego posiedzenia Rady Min. w sprawie godzin urzędowania w czasie letnim. Okólnik ustala, że praca w urzędach od 1 lipca kończyć się będzie zasadniczo nie o g. 3-iej, lecz o g. 2 i pół pop., a w soboty zamiast o 1 i pół o 1-iej.

Konferencja graniczna

Wilno, 1. 7. (PAT) Na pograniczu polsko-sowieckim, w rejonie Łazowic odbyła się polsko-sowiecka konferencja graniczna z udziałem przedstawicieli polskich władz administracyjnych, KOP i sowieckiej straży granicznej. Na konferencji poruszono sprawy zajęć granicznych, przepuszczania na stronę polską przez straż

graniczną sowiecką działaczy komunistycznych, niszczenia słupów granicznych oraz zatrzymywania rolników polskich, udających się na podstawie przepustek granicznych sowieckich na teren Rosji sowieckiej. W toku kilkugodzinnych narad załatwiono pomyślnie sporne sprawy.

Posel Patek oraz premier Sławek w Druskiennikach

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) Posel Patek był przyjęty na dłuższej audjencji przez Piłsudskiego w Druskiennikach. W bieżącym tygodniu wyjeżdża na 3 tygodniową kurację. (w)

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) Wyjazd premiera Sławka do Druskiennik późną nocą nastąpił dość nagle. Wywołał on w kołach politycznych bardzo liczne komentarze. Przypuszczalną przyczyną tego wyjazdu jest zjazd Centrolewu. (w)

Dewey we Warszawie

Warszawa, 1. 7. (PAT) Jak donoszą dzienniki, dzisiaj powraca do Warszawy z podróży do Jugosławii amerykański doradca finansowy p. Charles Dewey.

Zjazd Nacz. Rady Ch. D.

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) W niedzielę 6 lipca odbędzie się w Warszawie zjazd rady naczelnej Chrześcijańskiej Demokracji. (w)

Proces przeciwko posłowi z B. B.

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) W sierpniu rozpocznie się w Radomiu proces przeciwko Baćmadze, b. członkowi Klubu B. B., który był oskarżony o kradzież itd. (w)

Zjazd w Działdowie

Warszawa, 1. 7. (PAT) W niedzielę, 13 bm. odbędzie się w Działdowie w związku z 10-leciem plebiscytu, przeprowadzonego 11 lipca 1920 r. na Warmji, Mazowszu Pruskim i Ziemi malborskiej zjazd uchodźców z Prus Wschodnich, b. pracowników plebiscytowych oraz organizacji kulturalnych, podtrzymujących łączność z Polakami z zakordonu. Informacji udziela sekretarjat generalny Zjazdu, Toruń, ul. Koszarowa 7.

Wczesne żniwa

Warszawa, 1. 7. (PAT) Dzienniki podkreślają bardzo rzadki fakt rozpoczęcia w tym roku żniw w niektórych okolicach już 28 czerwca, gdy zazwyczaj początek ich przypada na połowę lipca. Żniwa rozpoczęto nie tylko na piaszczystych gruntach pedwarszawskich ale również na mocnych ziemiach w powiecie puławskim.

Pożar wsi

Warszawa, 1. 7. (tel. wł.) W dniu 30 czerwca r. b. wybuchł groźny pożar we wsi Żyżyn, pow. puławski, woj. lubelskie. Pastwą płomieni padło 28 domów mieszkalnych i 50 zabudowań gospodarczych. Straty wynoszą 200.000 złotych.

Stanisławów, 1. 7. (PAT) Onegdaj wybuchł pożar w Lachowie Zarzecznym, pow. Zydzaczów, wskutek którego spaliło się 21 zabudowań gospodarczych. Straty wynoszą 48 tys. złotych. Pożar spowodowały dzieci, które rozłożyły ogień na podwórzu.

Demonstracje w teatrze

Warszawa, 1. 7. (Tel. wł.) Teatr łódzki przyjechał do Warszawy, gdzie wystawił „sztukę społeczną” Wolfa: „Cyankalia”.

Na wczorajszym przedstawieniu przyszło do demonstracji młodzieży, która rzuciła zgniełe jaja i zatrula powietrze chemikaljami. Po 20-minutowej przerwie, przedstawienie wznowiono. (w)

Samobójstwo ucznia

Brześć n/B., 1. 7. (PAT) Odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru 17-letni uczeń gimnazjum Kazimierz Sobleszczak. Powodem samobójstwa było pozostanie na trzeci rok w 4-tej klasie. Samobójstwo popełnił w korytarzu gimnazjum.

Śmierć od pioruna

Wolkowysk, 1. 7. (PAT) Na łąkach pod Nowym Dworem, (p. Wolkowskiej) piorun trafił w prowizoryczną budę, w której schronili się trzej kosiarze. Od pioruna zapaliła się budka i w płomieniach zginęli 54-letni Bujko Ignacy i 68-letni Bujko Marcin. Trzeci kosiarz doznał lekkich poparzeń.

Ujęcie kurjera Sowietów

Wilno, 30. 6. (PAT) W rejonie Iweńca placówka K. O. P. zauważyła 2 osobników, którzy zaczęli wycofywać się ku granicy sowieckiej, ostrzegając się z rewolwerów, przyczem 1 żołnierz polski odniósł ranę. Udało się schwycić jednego z tajemniczych osobników: jest to kurjer komunistyczny, przy którym znaleziono dokumenty i instrukcje.

Kongres unji celnej

Paryż, 1. 7. (PAT) Wczoraj rano otwarty został I-y „Kongres europejskiej unji celnej”. Obradom przewodniczy jako prezes honorowy Briand. Faktycznym kierownikiem obrad jest b. minister sen. Letrocquer.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji notowań cen.

Poznań, 1. 7. 1930.

Spędzono: wołów 94, buhai 332, krów 438, świń 2051, cieląt 947, owiec 70; razem 3932 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzęgane . . . . . 110—118
Mięsiste tuczzone młodsze do lat 3 . . . . . 100—108
Mięsiste tuczzone starsze . . . . . 000—000
Miernie odżywione . . . . . 000—000

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 106—114
Tuczzone mięsiste . . . . . 096—104
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze . . . . . 086—094
Miernie odżywione . . . . . 000—000

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 110—118
Tuczzone mięsiste . . . . . 100—106
Nietuczzone, dobrze odżywione Miernie odżywione . . . . . 078—086
050—060

Jalowice:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 110—118
Tuczzone mięsiste . . . . . 100—106
Nietuczzone, dobrze odżywione Miernie odżywione . . . . . 090—096
080—084

Młodzieź:

Dobre odżywione . . . . . 080—084
Miernie odżywione . . . . . 074—078

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytuczzone . . . . . 120—130
Tuczzone cielęta . . . . . 104—118
Dobre odżywione . . . . . 090—100
Miernie odżywione . . . . . 070—080

OWCE:

Wytuczzone, pełnomięsiste jaagnięta i młodsze skopy . . . . . 130—136
Tuczzone starsze skopy i maciorci . . . . . 064—094
Dobre odżywione . . . . . 000—000
Miernie odżywione . . . . . 000—000

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi . . . . . 172—176
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi . . . . . 166—170
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi . . . . . 156—164
Miejsiste świnie ponad 80 kg Maciorcy i późne kastraty . . . . . 138—148
Świnie bekonowe . . . . . 158—164

Przebieg targu bardzo spokojny.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.10 do 212.40 zł, gotówką 211.70 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.04 do 173.28 zł, gotówką 172.69 zł.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.889 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘDZA

Poznań, 1. 7. 1930.

Giełda dzisiejsza miała przebieg również spokojny i dokonywano ograniczoną ilość transakcyj z powodu braku oddawców.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych większy popyt na 5 proc. poz. konwers. po 54.75 proc., na 8 proc. listy dolarowe P. Z. K. po 97 proc. (przy dew. 8.90) oraz na 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie, kurs których się wzmocnił do 43 proc. Z dniem dzisiejszym odpada kupon od 6 proc. listów żytnich, które mimo to handlowano w mniejszych ilościach po kursie 20.— (na 1 ctr. mtr.) i pozostały jeszcze w poszukiwaniu.

Z akcyj bankowych doszła jedynie do kursu Kwileckim i Potockim, który był w obrotach po 60.—

Akcje przemysłowe wyłącznie w poszukiwaniu, jednakże brak podawców po kursach podawanych w piaceniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54.75% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredytów. 97% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60.— +
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 1. 7. 1930 r.

Waluty **Gotówka**
Dolary St. Zjed. tr.: 8,88 1/2 sp.: 8,90 1/2 kup.: 8,86 1/2

Dewizy:

	trans.	spred.	kup.
Belgia	124,52	124,83	124,21
Nowy Jork	8,909	8,929	8,889
London	43,35	43,46	43,24
Paryż	35,03 1/2	35,12 1/2	34,94 1/2
Praga	26,40 1/4	26,52	26,36 1/2
Szwajcaria	172,86 1/2	173,30 1/2	172,44 1/2
Wiedeń	125,92	126,23	125,57
Włochy	46,74	46,86	46,62
Berlin	212,50		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 111,50
5% poz. konw. 55,75

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—165,75
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—72,50
Spies	0,00—87,00
Elektrownia w Dąbr.	0,00—65,00
Starachowice	0,00—19,00

Tendencja przeważnie utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg. Berlin, 1. 7. 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76 77 kg . . . . . 285,00—290,00
Tendencja mocna.

Zyto march. od stacji załad. 72 kg . . . . . 172,00—177,00
Tendencja mocniejsza.

Owies march. od stacji załad. . . . . 148,00—157,00
Tendencja mocna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy . . . . . 170,00—186,00
Tendencja stała.

Mąka pszenna . . . . . 33,00—41,00
Tendencja spokojna.

Mąka żytnia . . . . . 22,75—25,25
Tendencja mocniejsza.

Ospa pszenna . . . . . 08,00—08,50
Tendencja utrzymana.

Ospa żytnia . . . . . 7,75—08,00
Tendencja utrzymana.

Groch Victoria . . . . . 22,00—29,00

Groch dr. jadalny . . . . . 21,00—25,00

Groch pastewny . . . . . 18,00—19,00

Feluszka . . . . . 17,00—18,00

Bób polny . . . . . 15,50—17,00

Wyka . . . . . 19,00—21,50

Lubin niebieski . . . . . 16,00—17,50

Lubin złoty . . . . . 21,25—28,50

Makuch rzepakowy . . . . . 10,60—11,80

Makuch lniany . . . . . 15,80—16,30

Wytłoki suche krajowe . . . . . 7,00—8,00

Sól Soya . . . . . 13,00—14,10

Ogólna tendencja niejednolita.

Śloma żytnia pras drut. . . . . 1,00—1,15

Śloma pszena pras drut. . . . . 0,85—1,05

Śloma owsiana pras drut. . . . . 0,60—0,70

Śloma jęczm. pras drut. . . . . 0,60—0,70

Śloma żytnia dl. wiąz. . . . . 0,85—1,00

Śloma żytnia pras sznur. . . . . 0,70—0,80

Śloma p. pras sznur. . . . . 0,60—0,70

Sieczka . . . . . 1,45—1,55

Siano zwykle handl. nowe . . . . . 1,50—1,70

Siano dobre I pokosu nowe . . . . . 1,90—2,25

Siano dobre II pokosu, nowy zbiór . . . . . 2,40—2,70

Lucerna luźna nowa . . . . . 2,40—2,60

Tymoteusz luźny n. zbiory . . . . . 2,30—2,50

Tendencja cicha.

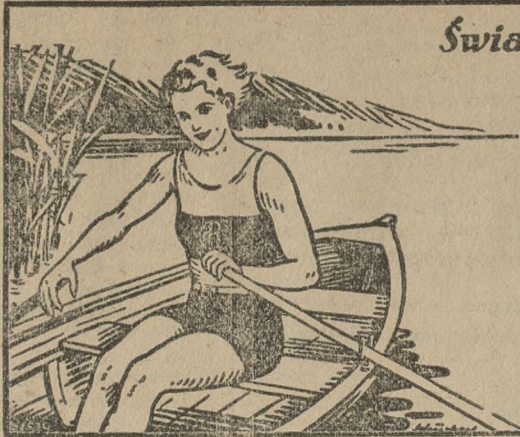
Notowania złotego w Berlinie

z dnia 1. 7. 1930 r.

Wyplaty na Warszawę . . . . . 46,90—47,10
Noty wielkie . . . . . 46,75—47,15

W pierwszych 10-ciu latach
winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego
MYDŁA DLA DZIECI NIVEA
Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrabiane według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.
Cena: Zł. 1.50

Światła, powietrza i słońca! a do tego

KREM NIVEA

W ten sposób otrzymamy zdrową i wspaniale opaloną skórę. Postępujemy tak również w dni pochmurne, ponieważ już wiatr i świeże powietrze przyczyniają się do opalenia skóry. Ciało winno jednakże być *sudce*, jeśli wystawia się je na bezpośrednie działanie słońca. Nie zapominajmy o *poprzednim* natarciu kremem Nivea, w ten sposób bowiem usuwamy niebezpieczeństwo bolesnego, spalenia skóry. Nivea krem jest jedynym kremem, zawierającym euceryt. Na tem właśnie polega jego skuteczność.

Tubki po Zł. 1.35 i 2.25 | Pudełko po Zł. 0.40, 0.75, 1.40 i 2.00
Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Tw 18

Dziesięciolecie „Cudu Wisły“

Prasa stołeczna ogłasza następującą odezwę:

Zbliża się dziesiąta rocznica odparcia najazdu bolszewickiego na Polskę. Zbliża się pamiętny dzień 15 sierpnia, kiedy w wrót stolicy stanęła armia nieprzyjacielska, zagrażając po tylu latach niewoli zdobytej niepodległości Polski.

Zdawało się, że osłabione długim odwrotem wojsko polskie nie oprze się nawale wroga.

I oto zbudził się duch narodu, a bohaterki czyn zbiorowy zastępów dzielnych ochotników wzmocnił tężyzną zniekanego walką żołnierza i zdziwiał, że armia polska zaczęła zwyciężać i zwyciężyła.

Stał się „Cud Wisły“, okupiony krwią ofiarną tysięcy poległych z bohaterkami postaciami ks. Skorupki i kpt. Pogonowskiego na czele.

Nadchodzi chwila, kiedy cały naród polski winien zjednoczyć się w hołdzie obrońcom swym i uczcić dzień największy w historii Odrodzonej Polski.

Stołeczny organizacyjny komitet obywatelski obchodu 10-lecia „Cudu Wisły“ wzywa wszystkie organizacje i stowarzyszenia stołeczne do wzięcia

udziału w pracach komitetu przez zgłoszenie swego przystąpienia, a organizacje i związki prowincjonalne do tworzenia lokalnych komitetów miejscowych.

Zgłoszenia prosimy kierować do sekretariatu stołecznego organizacyjnego komitetu obywatelskiego — Warszawa, ul. Kredytowa 16, m. 25 (lokal Polskiego Tow. Opieki nad Kresami). Informacje w godz. od 19 do 20. Telefon 10-92.

Upraszamy wszystkie organy prasowe o przedruk niniejszej odezwy.

Legion Rzeczypospolitej Polskiej — Związek Hallerczyków — Stowarzyszenie Dowborczyków „Ku chwale ojczyzny“ — Stowarzyszenie Emerytów Wojskowych — Naczelny Komitet Akademicki — Narodowa Organizacja Kobiet — O. W. P. Stołeczny Wydział Młodych — Klub Adwokatów — Tow. Gimn. „Sokół“ — Dzielnica Mazowiecka — Polskie Tow. Opieki nad Kresami — Warszawskie Towarzystwo Cyklistów — Warszawskie Towarzystwo Łyżwiarzy — Żeński „Fidac“ w Polsce — Związek Polaków z Ameryki — Związek Rzemieślników Chrześcijan i Koło Mieszczanek — Związek Ziemianek.

Rola partji komunistycznej i „Politbiura“ w Związku Sowieckim

Co stanowi podstawę dyktatury Stalina?

Program i statut Ogólnozwiązkowej Partji Komunistycznej rzuca jaskrawe światło na istotny charakter państwa sowieckiego. W statucie „kompartji“ czytamy między innymi: „Nasza partja jest jedynym stronnictwem politycznym w kraju, zajmującym stanowisko państwowe“. A z tego wynika bezpośrednio, że i „schemat organizacji partyjnej musi być zgodny z podziałem administracyjnym Unji“. W myśl tej zasady powołano w Z. S. S. R. do życia następujące organy partyjne: Centralny Komitet Ogólnozwiązkowej Partji Komunistycznej, jako naczelny zarząd ogólnopaństwowy, i komitety poszczególnych republik, okręgowo, gubernialne, powiatowe i t. d., jako organy najwyższe partji w poszczególnych jednostkach administracyjnych kraju.

Partja komunistyczna dzieli całe społeczeństwo sowieckie na dwie części: na część partyjną i część pozapartyjną. Paragraf 93 statutu stronnictwa komunistycznego ustanawia: „Na wszystkich zjazdach, naradach i we wszystkich organach wyborczych (sowieckich, zawodowych, spółdzielczych i t. d.), gdzie zasiada co najmniej trzech członków partji, organizuje się frakcje, których zadanie polega na podnoszeniu wpływów partji, na prowadzenie polityki komunistycznej w ośrodkach pozapartyjnych i na sprawowaniu kontroli nad działalnością wszystkich wspomnianych imprez i organizacji“.

W ten sposób statut partji komunistycznej sam przez się ustanawia w państwie drugą, — od konstytucyjnej niezależną, — administrację państwową Z. S. S. R. spoczywającą w rękach ogólnozwiązkowego stronnictwa komunistycznego.

Istnieje jednak w Rosji dzisiejszej jeszcze trzecia administracja państwowa, a ta jest bodajże najważniejsza i najbardziej wpływowa. Mamy tu na myśli t. zw. biuro polityczne partji komunistycznej, znane pod nazwą „Politbiuro“. Instytucja ta jest głównym nerwem politycznym zarówno partji komunistycznej, jak i całego, opartego przez nią, kraju. „Politbiuro“ pozostaje w ścisłym kontak-

cie z lokalnymi organizacjami komunistycznymi w związkowych republikach, guberniach, okręgach, powiatach i t. d. Łącznikami „Politbiura“ z poszczególnymi organizacjami partyjnymi są t. zw. partyjni sekretarze, stanowiący niejako główną bazę operacyjną „biura politycznego“. Z tego też względu statut partji komunistycznej poświęca prawom i przywilejom sekretarzy partyjnych daleko więcej uwagi, niż uprawnieniom prezesa partji. Kto chce stać się sekretarzem partyjnym w gubernialnym Komitecie partji, ten musi być co najmniej 7 lat członkiem stronnictwa komunistycznego, przyczem nominację każdego sekretarza musi potwierdzić najwyższa instancja partyjna. Jedynie w wypadkach wyjątkowych, kiedy kandydat na sekretarza zasuguje na specjalne zaufanie partji, można odstąpić od wymagania od niego 7-letniej przynależności do stronnictwa komunistycznego. Tak, czy inaczej, sekretarzami partyjnymi mogą być w Z. S. S. R. jedynie osoby stuprocentowo „prawomyślne“, cieszące się nieograniczonym zaufaniem wszechpotężnego „biura politycznego“.

Dzisiejszy system rządzenia w Z. S. S. R., ściśle biorąc, nie jest niczem innym, jak regimem sekretarza Stalina, który, jako sekretarz generalny partji komunistycznej, a zarazem główny szef Politbiura na stanowisku sekretarza partyjnych powołuje wyłącznie swych mężów zaufania. Najlepszym potwierdzeniem tego stanu rzeczy była niedawna akcja kolektywizacyjna (później dekollektywizacyjna) rządu sowieckiego, której przebieg odbywał się ściśle według wskazówek Stalina.

Centralizacja władzy państwowej, doprowadzona do skrajności, — jak to ma miejsce w Rosji — ma swe wady i zalety. Zaletą centralizacji tej jest w Z. S. S. R. przede wszystkim to, że rząd ma możność dokonania bezbolesnego przejścia od dyktatury komunistycznej do dyktatury ogólnopaństwowej. Wada systemu polega przede wszystkim na tem, że przy pierwszej lepszej komplikacji wewnętrzno-politycznej zapanować może w całym kraju zupełna anarchja.

Dlatego też najbliższa przyszłość Rosji zależna będzie przede wszystkim od tego, w jaki sposób dokona się w kraju zmiana w systemie rządzenia.

Skandaliczne zajście

W gimnazjum Zawodowego Zw. Nauczycieli Szkół Średnich w Grodzisku, woj. warszawskie, powstał przed kilku miesiącami projekt ufundowania sztandaru szkolnego. Na propozycję dyrekcji szkoły, by młodzież wzięła udział w zaprojektowaniu sztandaru, uczniowie wyrazili życzenie umieszczenia na nim wizerunku św. Stanisława Kostki.

Po wykonaniu sztandaru okazało się, że nie tylko niema na nim wizerunku świętego, ale wogóle żadnych emblematów religijnych. Oburzona tem młodzież udała się z prośbą o interwencję do swego prefekta. Protest księdza w dyrekcji szkoły nie odniósł skutku. Komitet ufundowania sztandaru miał tak postanowić, że względu na koszt, jakich wymagałoby wyhaftowanie wizerunku świętego. Okazało się jednak, że wizerunku św. Stanisława umyślnie nie umieszczono, by nie urazić uczuć młodzieży innych wyznań.

Katolicka działka w polskim gimnazjum więc nie może wyrazić swych uczuć religijnych ani oddać publicznej czci swemu Patronowi, bo obrazilaby tem garstkę inowierców!

W niedzielę dnia 22 b. m. w sali „Sokola“ odbyło się zebranie protestacyjne miejscowego społeczeństwa katolickiego. Po szeregu przemówień, piętnujących postępowanie dyrekcji szkoły, na mównicę zjawił się dyrektor gimnazjum p. Mężyk, lecz wśród okrzyków: „Precz! hańba!“ musiał zrezygnować z głosu.

Obecni w liczbie przeszło 600 osób uchwalili zwrócić się do władz szkolnych z żądaniem usunięcia p. Mężyka ze stanowiska dyrektora gimnazjum, jako nieposiadającego kwalifikacji moralnych na kierownika młodzieży oraz zmiany systemu wychowania w gimnazjum.

W razie nieuwzględnienia tych żądań, zebrani postanowili zastosować bezwzględny bojkot gimnazjum od początku roku szkolnego 1930/31.

W dniu 24 b. m. dyrekcja gimnazjum grodzkiego zwołała zebranie rodziców, dla uratowania sytuacji. Proponowaną uchwałę podpisało 29 osób. Podczas dyskusji używano wyrazów w rodzaju: „precz z psiarnią katolicką“, „Członkowie Ligi Katolickiej są niegodni nazwy Polaków“.

Co na to wszystko min. W. R. i O. P.?

Ks. Panaś o gen. Góreckim

Ks. Józef Panaś ogłosił w „ABC“ list, w którym występuje z szeregiem dalszych, bardzo ostrych zarzutów pod adresem obecnego prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego, gen. Góreckiego. M. in. stwierdza ks. Panaś, że gen. Górecki w czasie znanego procesu legionistów z II Brygady w Marmaroszu-Sziget składał zeznania, które mogły jaknajciężej zaważyć na losach ks. Panasia.

W zakończeniu listu ks. Panaś przypomina charakterystyczny moment, który miał miejsce w chwili abolicji procesu Abolicję tę zarządzone wskutek kapitulacji Bułgarii i wybuchu dzikiej demobilizacji wojsk austriackich na Bałkanach, która była początkiem rozpadnięcia się monarchii austro-węgierskiej. Otóż wówczas p. Górecki — wbrew opinii swego obrońcy dr. Liebermanna — wypowiedział mowę na cześć „wielkodusznego cesarza Austrii Karola“ (I) i wznosił na jego cześć trzykrotne „hoch“. Występ ten spotkał się z głośniami protestami innych więźniów, którzy ostatecznie przerwali prze-

mówienie odśpiewaniem „Roty“ Kopnickiej.

Oszczerczy brukowiec skazany

Zasłużona kara sądowa

Z Bydgoszczy piszą nam, co następuje:

„Kurjer Powszechny“, lewicowiec, wydawany w Lesznie przez osławionego bezbożnika Migdalewicza i znany z swoich zjadliwych i kłamliwych napaści na Kościół Katolicki i duchowieństwo nasze, umieścił w dodatku swoim „Monitor“ nr. 12 i nr. 15 wstrętne artykuły, pełne haniebnych i najpodlejszych oszczerstw na ks. Skoniecznego, proboszcza parafji św. Trójcy w Bydgoszczy.

Spółeczeństwo katolickie w Bydgoszczy, a przede wszystkim parafja św. Trójcy założyła na tłumnym wiecu katolickim w dniu 18 maja br. żywiołowy protest przeciwko oszczerczej kampanji, prowadzonej już od dłuższego czasu przez leszczyński „Kurjer Powszechny“, a wymierzonej w osobę wielce zasłużonego duszpasterza ks. prob. Skoniecznego.

Ks. prob. Skonieczny ze swej strony skierował sprawę przeciwko „Kurjerowi Powszechnemu“ na drogę sądową. W sobotę, dnia 28 czerwca, odbyła się w sądzie okręgowym w Bydgoszczy rozprawa, na której odpowiedzialny redaktor „Kurjera Powszechnego“, Stefan Dumania, został skazany na cztery miesiące więzienia za powyższe haniebne oszczerstwa. Odpowiedzialny redaktor Dumania spychał główną winę na wydawcę „Kurjera Powszechnego“, Migdalewicza, w którego ręku on był tylko narzędnikiem. Sąd tego tłumaczenia się oskarżonego nie uznał. Oczywiście o wiele większa kara należy się głównemu winowajcy i oszczercy Migdalewiczowi, przeciwko któremu ks. prob. Skonieczny także wniósł skargę do sądu.

Ks. prob. Skoniecznego zastępował na rozprawie sądowej adwokat dr. Łaśkiński z Bydgoszczy.

Czem jaśniejsze włosy, tem niezbędniejszy PIXAVON!

Tw 11

Z prasy

Z dniem 1 lipca redakcję „Dziennika Poznańskiego“ objął po p. Alfredzie Uznańskim ponownie p. Bolesław Szczepkowski.

Wycieczka „hodurówców“

Gdynia, 30. 6. (Tel. wł.). Dnia 6 lipca przybywa tutaj z Ameryki z polecenia „biskupa“ Hodura jego wysłannik Padewski celem dokonania przygotowań na przyjęcie wycieczki „kościół narodowy“, która przybędzie do Polski w pierwszych dniach sierpnia. S. B.

W 12/27

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Zbożowcy a kryzys

Mamy do zanotowania fakt dużej wagi: Kupiectwo zbożowe w poczuciu doniosłości zagadnienia prawidłowej organizacji obrotu zbożem zarówno w handlu wewnętrznym, jak i w eksporcie utworzyło na specjalnym zjeździe — zwołanym przez naczelną radę zrzeszeń kupiectwa polskiego — jednolitą ogólnopolską organizację zawodową p. n. Rady zrzeszeń polskich kupców zbożowych.

Nowo utworzona organizacja zapełnia lukę, która dała się we znaki zarówno samemu kupiectwu zbożowemu, jak i ogółowi. Naszym zbożowcom brakło naczelnej placówki, brojącej ich interesów zawodowych.

Niemówność zorganizowania skutecznej samoobrony wyraziła się w skutkach bardzo dotkliwych, mianowicie w stopniowej likwidacji handlu zbożowego, z którą równolegle idą zwiększające się trudności w obrocie zbożowym.

Te trudności wynikają w dużej mierze z ograniczenia funkcji rozdzielczego handlu zbożem przez kupiecki aparat handlowy. Eksperymenty przedostatniej doby, nie przynoszące chluby etatystom, jak akcja rezerw zbożowych i katastrofalne w swych skutkach a błędne w założeniu sztuczne regulowanie położenia na rynku zbożowym przy pomocy cel wywozowych, były możliwe jedynie dzięki temu, że nie słuchano głosu kupiectwa zbożowego, które przestrzegало przed skutkami zębnej polityki rządowej. Aliści głos naszych organizacyjnie nieskonsolidowanych zbożowców nie szedł „pod niebiosa”. Miejmy nadzieję, że teraz będzie inaczej, że głos rady zrzeszeń zbożowców donioslejszy posiadać będzie odźwięk.

Wyjdzie to na dobro przedewszystkiem rolnictwu, gdyż w całym zagadnieniu kryzysu rolnego jedno z naczelnych miejsc (jeśli nie pierwsze) zajmuje kwestia należytej organizacji obrotu artykułami gospodarstwa rolnego, a przedewszystkiem zbożem. Stąd nie można, nie wolno pomijać współpracy kupiectwa zbożowego przy układaniu programów naprawy położenia rolnictwa, szczególnie jeśli one przewidują taką lub inną zmianę form handlu rolnego.

Tak żywa w dobie obecnej myśl wzmocnienia i rozszerzenia spółdzielczości rolniczej, posiadająca niewątpliwie poważne uzasadnienie, wymaga zarówno w stadium dzisiejszym kryształowania się tej idei, jak wymagać będzie w stadiach przyszłych, ściślejszej łączności między kupiectwem zbożowym i spółdzielczością, boć szkodliwe w najwyższym stopniu byłoby marnotrawienie sił dzisiaj działających i bardzo pożytecznych.

Przez konsolidację swoją handel prywatny dał dowód, że pragnie tworzyć współdziałać swem doświadczeniem i zawodowymi umiejętnościami przy ustalaniu programu polskiej polityki rolnej. Wzmiankowany zjazd kupiectwa zbożowego stanął zasadniczo na stanowisku uchwał ostatniej konferencji rolnej choć przyjął równocześnie w stosunku do tych uchwał szereg własnych postulatów i zastrzeżeń.

Faktem jednak jest, że kupiectwo zbożowe stanęło zwartym szeregiem do współpracy z innymi czynnikami społeczno-gospodarczymi przy budowie podstaw przyszłego gospodarstwa rolnego Polski.

Krótkie informacje gospodarcze

— Posiedzenie rady Państwowego Instytutu Eksportowego zostało wyznaczone na dzień 10 lipca rb.

— Organizacja przemysłu węglowego domagają się zniżenia podatku samorządowego, pobieranego od kopalń węgla, z 1 na 1/2%, a to wobec coraz gorszego położenia tej gałęzi przemysłu.

— Odlewnie żelaza w dalszym ciągu odczuwają dotkliwy brak zbytu: jedynie w dziale rur wodociagowych, w związku z rozpoczęciem inwestycji w miastach, zamówienia są nieco większe.

— Storting norweski uchwalił przedłużyć jeszcze na rok upływającą w grudniu rb. gwarancję państwową w sumie 20 milj. koron dla eksportu towarów norweskich do Rosji.

— Ukończono pertraktacje w sprawie utworzenia syndykatu eksportowego obrabiarek w Niemczech. Syndykat obejmie wszystkie działy niemieckiej produkcji obrabiarek.

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	23. 6.	24 6.	25. 6.	26. 6.	27 6.	29. 6.
Pszenvca						
Warszawa	44,00	44,00	—	46,00	47,00	—
Poznań	41,75	—	43,00	—	45,00	—
Lwów	45,25	—	46,00	—	—	—
Lublin	—	—	42,50	—	47,00	—
Żyto						
Warszawa	19,50	21,00	—	21,00	20,30	—
Poznań	16,50	—	17,50	—	17,25	—
Lwów	18,50	—	19,00	20,00	—	—
Lublin	—	—	15,50	—	17,50	—
Jęczmień						
Warszawa	20,00	20,00	—	21,00	22,00	—
Poznań	18,50	—	18,50	—	18,50	—
Lwów	17,25	—	18,25	—	—	—
Lublin	—	—	16,00	—	17,00	—
Owies						
Warszawa	19,50	19,50	—	20,00	21,00	—
Poznań	17,00	—	18,00	—	18,00	—
Lwów	17,50	—	18,50	—	—	—
Lublin	—	—	14,50	—	18,00	—

Zwyżka cen, zapoczątkowana po Bożem Ciele utrzymała się naogół i w ub. tygodniu sprawozdawczym. Jest jednak zjawiskiem charakterystycznym, że objęła ona w stopniu silniejszym pszenicę, jęczmień i owies, niż żyto, którego najwięcej produkujemy. Wszak według danych Głównego Urzędu Statystycznego, zbiór żyta z żniw 1928 r. wynosił przeszło 61 milionów q na ogółem 117 milj. q czterech głównych zbóż (pszenica, żyto, jęczmień, owies) razem wziętych. Otóż jest rzeczą jasną, że rolnik jest zainteresowany przedewszystkiem w zwyżce cen żyta. Ceny wzrosły w drugiej połowie czerwca dla żyta w Warszawie z zł. 15,50 na zł. 20,30 (o zł. 4,80) w Poznaniu z zł. 15,25 na zł. 17,25 (o zł. 2,00), przy czym znacznie silniejszy wzrost cen warszawskich ma, zdaje się, trochę charakter spekulacyjny i niezupełnie odbija istotny stan rynku; ceny pszenicy wzrosły w Warszawie z zł. 42,50 na zł. 47,00 (o zł. 4,50), w Poznaniu z zł. 40,50 na zł. 46,50 (w dniu wczorajszym czyli o zł. 6,00); i tutaj bardziej miarodajną wydaje się być giełda poznańska, której notowania pokrywają się obecnie prawie zupełnie z notowaniami warszawskimi; cena jęczmienia wzrosła w Warszawie z zł. 19,00 na zł. 22,00, w Poznaniu spadła z 19,00 na 18,50; cena owsa w Warszawie wzrosła z 18,00 na 21,00, w Poznaniu z 17,50 na 18,00 zł. Poza jedną pszenicę, giełda poznańska, jak wynika z powyższego zestawienia, poddawała się tendencjom zwykłym znacznie oporniej niż giełda warszawska, widocznie trzeźwiej oceniając położenie na rynku zbożowym.

Na zwyżkę cen oddziaływa poza różnymi nieścisłymi wiadomościami o zakupach interwencyjnych rezerw zbożowych, względ na panującą suszę, która bardzo dała się rolnikom we znaki i powoduje bardziej pesymistyczną ocenę przyszłych zbiorów.

Nabiał

Długotrwała susza i upały wywarły swój wpływ na rynek maślany. Dowozy maśla zwłaszcza I-go gatunku ucierplawia, a towar dochodzący do ośrodków konsumcyjnych z przyczyn wyżej podanych jest przeważnie drugiego gatunku, co przyczynia się nadal do utrzymania znacznej rozpiętości cen na masło I i II gatunku. Należy zauważyć, że podaż jest w dalszym ciągu bardzo duża przy utrzymującej się konsumcji. Warszawska Nabiałowa Komisja Cennikowa notuje masło w hurcie na dzień 25. czerwca b. r., jak następuje: Tendencja spokojna, zmiany w najbliższych dniach nieoczekiwane. — Masło wyborne I gat. zł. 4,50, masło deserowe zł. 3,90, masło solone zł. 4,20, masło oselkowe zł. 3,50.

Dowozy jaj nieco zmniejszone, tendencja spokojna, cena za szt. w detalu 15 gr. Poziom cen w najbliższym czasie prawdopodobnie fluktuacjom nie ulegnie.

W dziale serów bez zmian. Mleko skutkiem upałów napotyka na b. poważne trudności transportowe, konsumcja skutkiem gorąca wzrosła. Sytuacja oceniana jako korzystna.

Manufaktura

Piękna pogoda i panujące upały jest obecnie jedyną siłą ratowniczą w handlu manufakturą. Ruch sprzedaży ożywił się znacznie, choć z powodu ogólnej sytuacji zbyt znajdują jedynie gatunki najtańsze, t. j. w cenie od 1,50 do 4 zł. Dotyczy to zarówno miast jak i wsi. Tak więc całkiem niespodzianie w manufakturze zapowiada się zupełnie pomyślny sezon. W dniach ostatnich zdarzały się wypadki braku towarów jak kretonów i muślinów. oraz t. zw. silków, marek najpopularniejszych. To też ceny trzymały się mocno, i mowy nie było o zwiększeniu rabatu. Również i Łódź nie posiada obecnie większych zapasów gdyż w przeciągu ostatnich 4 tygodni sprzedano bardzo poważne partie. Kupcy prowincjo-

nalni nabywają większe ilości towarów, by zaoszczędzić częstych transportów. Na ogół sprzedaje się wyłącznie za gotówkę.

Konjunktura handlu kortami i sukniem zapowiada się coraz mniej pomyślnie, i fabrykanci widzą się zmuszeni do wprowadzenia dalszej zniżki cen. Podkreślić należy fakt, że na rynkach zagranicznych podrożały skończone wyroby sukienne. i kortowe w związku ze zwyżką cen na surowce, a mimo to i tam ceny spadają. Wszystkie materiały damskie potaniały o dalsze 5 proc. a dni najbliższe mają przynieść ponowny spadek cen znów o 5 proc. T. zw. bibry i veloury potaniały o 10 proc. przy silnej skłonności do dalszej zniżki tejże samej procentowości. W dniach ostatnich notowano spadek cen na wszystkie gatunki wyrobów kortowych i sukienicznych. Sprzedaje się ilości minimalne i to z największą oględnością. Bez wpłacenia 25—40 proc. gotówką nie dochodzi do skutku żadna transakcja. reszta na kredyt. Z braku pieniądza płynnego, warunki te ograniczają w dużym stopniu ruch handlowy. Ani kupcy i hurtownicy, ani też fabrykanci nie posiadają zapasów w składach, wyprzedaje się obecnie ostatki, a na zakup nowego towaru brak pieniędzy.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) „Poznańska Kolej Elektryczna” Sp. Akc. w Poznaniu. W dniu 28. czerwca b. r. odbyło się w gmachu Spółki roczne walne zebranie akcjonariuszów. Zebranie zajął i przewodniczył prezes rady nadzorczej prezydent Cyryl Ratajski. Sprawozdanie i bilans z rach. zysków i strat przedstawił zebrany dyrektor Zarządu p. inż. Nestrypke, zaznaczając, że Spółka w związku z Powszechną Wystawą Krajową musiała przeprowadzić bardzo dużą ilość inwestycji, pomimo to spółka prosperowała nader pomyślnie. Bilans zamyka się po obu stronach sumą 20,130,753,15 zł. Rachunek zysków i strat 8,986,295,26 zł. Zebrani przyjęli bilans z rach. zysków i strat i udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej a czysty zysk w sumie 277,883,89 zł. podzielono w formie proponowanej, tak, że na dywidendę przypada 6%. Poza tem walne zebranie uchwaliło zamienić pożyczkę Banku Gospod. Kraj. w sumie 425,000 na długoterminową pożyczkę konwersyjną. Zarząd spoczywa w rękach p. dyr. inż. Nestrypke.

Sprawa obniżenia odsetek bankowych

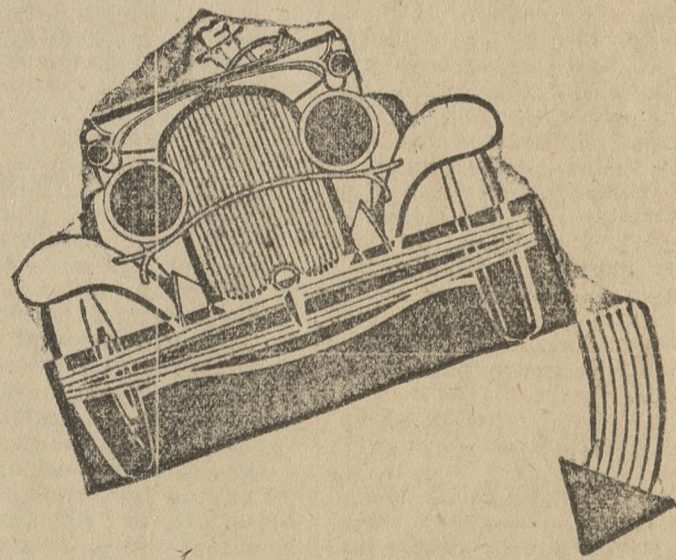
W związku z ostatnią obniżką dyskonta Banku Polskiego z 7 na 6 1/2 proc. spowodowaną analogicznymi posunięciami zagranicznych banków emisyjnych i słabym wykorzystaniem kredytów redyskontowych, sfery przemysłowo-handlowe wypowiedziały opinię, iż nadeszła pora, aby i banki prywatne obniżyły pobierane odsetki od kredytów.

Sprawa ta była przedmiotem obrad Związku Banków Polskiej Zachodniej na posiedzeniu w dniu 27 czerwca rb. Rozpatrując sprawę w związku z całokształtem obecnej sytuacji gospodarczej i pieniężnej stwierdzono, iż nieuzasadnionem jest wskazywanie na różnicę między dyskontem Banku Polskiego a odsetkami pobieranymi przez banki prywatne, tembardziej, iż banki obecnie tylko w minimalnej mierze wykorzystują redyskont w Banku Polskim. Decydującą raczej jest marża między oprocentowaniem wkładów a odsetkami pobieranymi.

W ostatnim czasie banki przy dyskontowaniu pierwszorzędných weksli handlowych zeszyły już samorzutnie poniżej ustawowo dopuszczalnej stopy 12 proc. i w związku z tem kartel banków w Warszawie obniżył odsetki od wkładów.

Biorąc pod uwagę obecny okres przedziwny, który w naszej dzielnicy wywołuje szczególne napięcie na rynku nieniężnym, a z drugiej strony uwzględniając wysokie odsetki, płacone przez kasy komunalne, banki Polskiej Zachodniej postanowiły — przy stopniowym obniżaniu odsetek debetowych i kredytowych — odroczyć formalną decyzję w sprawie przystąpienia do kartelu na okres po żniwach wzgl. do czasu zapowiedzianego obniżenia ustawowych odsetek bankowych przez ministerstwo skarbu.

CHRYSLER PRZEŚCIGA CHRYSLERA

Trzy nowe, duże modele Chryslera 77 i 70 — jeszcze piękniejsze, mocniejsze, wygodniejsze, pewniejsze, cichsze i łatwiejsze do prowadzenia, niż poprzednie — Chrysler 66 — nowy model sześciocyndrowy, godnie odpowiadający swojej szczytnej nazwie — po bardzo niskiej cenie.

Synchroniczna skrzynka biegów z dwoma cichymi szybkimi biegami, bieg rozpędowy rozwijający, szybkość do 60 kilometrów na godzinę. Intensywne przyspieszenia, duża szybkość przy długotrwałych silnych wzniesieniach; równy, spokojny powolny bieg. bieg do wielkich szybkości oszczędzający motor. Tak łatwe przierzucanie, że nie przedstawia żadnych trudności, nawet dla początkujących. Karburator z automatyczną pompą i pionowym przewodem powietrza.

Karoseria nowoczesnej budowy — lekka, mocna, cicha. Nowoczesne resory na łożyskach gumowych — nowe rasowe-wytworne linje. Po próbnej jeździe każdy zawoła: Wozy Chryslera są jeszcze lepsze niż kiedykolwiek!

Chrysler 77 o synchronicznej skrzynce biegów. 7 modeli. Chrysler 70 o synchronicznej skrzynce biegów. 5 modeli. Chrysler 66 o trzech biegach naprzód i jednym wstecz. 5 modeli. Cztero-cylindrowy Plymouth również wyrób Chryslera.

PRZEDSTAWICIELSTWO NA WIELKOPOLSKIE
p. BRĘCZEWSKI i J. KURCZEWSKI - POZNAŃ, PL. SAPIEŻYŃSKI 2

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Płonie majątek narodowy!

Groźna fala ognia szaleje wciąż na prowincji — Poważne straty materialne

Groźny pożar wybuchł w młynie motorowym w Karchowie (pow. leszczyński), własność Bolesława Hologgi. Straty ocenia się na około 100 tys. zł. Przyczyną powstania pożaru był prawdopodobnie wadliwy komin mieszkania mieszczącego się w młynie na piętrze.

W cegielni majątności Prusinowo (pow. czarnkowski) nastąpiło samozapalenie się dachu z powodu długotrwałych upałów i suszy. Spalił się dach, pokrywający piec do wypalania cegieł. W przeciągu dwu dni paliło się dwukrotnie w Modliborzycach (pow. inowrocławski) w zabudowaniach Herberta Hofmana; poszły z dymem dwie stodoły, obora i narzędzia rolnicze, wartości około 30 tys. zł a ponadto należąca do Huldy Zinn obora, oceniana na około 2 tys. zł. W wypadkach przyczyny pożaru nie zdołano ustalić.

W Borówcu (pow. śremski) w zabudowaniach Karola Grygera spaliły się stodoła, chlew, szopa i narzędzia rolnicze, wartości około 28 tys. zł, ubezpieczone w K. U. O. zaledwie na 9 tys. Istnieje podejrzenie, że ogień został podłożony. Ujęto nawet pewnego 25-letniego nieznanego włóczęgę, który jest, albo też udaje głuchoniemego i nie posiadał przy sobie żadnych dokumentów.

W powiecie szubińskim należy zanotować liczne pożary. Od wadliwego komina w budynku mieszkalnym spalił się dom z chlewem Rudolfa Bettkego, oceniany na około 5 tys. zł, a ubezpieczony zaledwie na 1800 zł. W Kanj poszedł z dymem dom mieszkalny Marty Sitarkowej, a ponadto spłonęło również żyto, mąka i sprzęt kuchenne. Szkody wynoszą około 10 tys. zł, z czego zaledwie połowę pokrywa ubezpieczenie. Ogień powstał od żarzących się węgli z pieca

kuchennego, które wypadły na chróst, złożony przy piecu. Było to w czasie, gdy Sitarkowa znajdowała się u pracy w polu.

Podczas wypieku chleba wybuchł ogień w zabudowaniach gospodarza Gustawa Hakka w Kniei; spaliła się tylko przybudówka.

Z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Franciszka Ratajewskiego w Marzenie (pow. wrzesiński). Spłonęły szopa, stodoła i narzędzia rolnicze, wartości około 24 tys. zł, z tego ubezpieczenie pokrywa zaledwie trzecią część.

Przypuszczalnie nieostrożność wywołała groźny pożar lasów w Niwkach Książących (pow. odolanowski), własności bar. Agnieszki Diergardtowej. Ogień stłumiono w przeciągu Straty w obu wypadkach ocenia się na około 5 tys. zł.

W pow. czarnkowskim spalił się dach domu mieszkalnego Jana Rzymskiego w Mikołajewie. Ogień przerzucił się na pobliski dom mieszkalny Franciszka Michalskiego, paląc dach. Straty w obu wypadkach ocenia się na około 8 tys. zł.

W Krzyszkówku (pow. międzychodzki) ogień strawił młyn, własności Tadeusza Kramera. W Wilczynku (pow. jarociński) spaliła się z nieustalonej przyczyny stodoła i narzędzia rolnicze, wartości około 12 tys. zł. W Wylatowie (pow. mogileński) poszedł z dymem dom mieszkalny z wewnętrznym urządzeniem. Straty pożarowe ocenia właściciel na około 15 tys. zł. — W Noskowie (pow. wrzesiński) spaliła się stodoła, trzy szopy i narzędzia rolnicze, wartości około 20 tys. zł, własność Stanisława Jasińskiego. Podejrzewa się, iż ogień został podłożony zbrodniczą ręką. (K)

O działalność antypaństwową

Zasiadający na ławie oskarżonych komuniści zmierzali do wywołania przewrotu

Jak już donieśliśmy, toczy się w wielkiej sali sądu okręgowego w Poznaniu proces 26 członków P. P. S. Lewicy, oskarżonych o działalność antypaństwową. Na ławie oskarżonych zasiadli: Fr. Danielak, siodlarz; A. Suwart, robotnik; R. Dziubiński, A. Wejman, Fr. Jeske, W. Cebulski, W. Nowicki, W. Krawczyk, E. Chlebowski, J. Gałęski, M. Starzyńska, M. Wołoszyn, W. Kłata, St. Ratajczak, W. Garniec, P. Stryjakowski, S. Kucharski, P. Miernik, W. Mehr, karany już kilkakrotnie i zdegradowany w wojsku, St. Majchrzak, podający się za literata, F. Heintze, St. Kaźmierczak, M. Chwirrot i K. Handtke. Miejsca pobytu Bemowej nie zdołano ustalić.

Wszystkim zarzuca się działalność wywrotową, zmierzającą do obalenia przemocą obecnego ustroju. Podziemna ta robota, jak stwierdza oskarżenie, wzmogła się latem i jesienią ub. roku, kiedy nadeszła dyrektywa z centralnego komitetu partii komunistycznej. Na jej specjalnym kongresie zapadła uchwała, że należy popularyzować ideę powstania zbrojnego. Tworzono więc grupy, komitety, dając przedewszystkiem do opanowania armji.

W Poznaniu odbyło się zebranie, na którym kilku z oskarżonych weszło do komitetu antywojennego. Inni, jak Be-

mowa, Garniec, Stryjakowski i Kucharski rozwinęli wywrotową agitację: rozdawano ulotki, rozlepiano plakaty i wogóle współdziałano w organizowaniu obchodu dnia antywojennego. Suwart, Adamski, Dziubiński oraz inni mieli za zadanie święcenia 12 lecia rewolucji bolszewickiej.

Komuniści wzięli się energicznie do dzieła. Przedewszystkiem wciągali do swej destruktywnej pracy ludzi ograniczonych, nieorientujących się w niczem; brano ich jako awangardę, mającą iść do boju, obiecując złote góry. Oskarżony Suwart przekradł się nawet do Bolszewji, nawiązał ścisły kontakt i zaopatrzywszy się w dyrektywy oraz złoto — wrócił do Polski. Tu u pewnego zaufanego w Naramowicach Suwart wygłosił demagogiczne przemówienie, w którym nieświadomym opowiadał cuda o Bolszewji, ale władze zainteresowały się tem i Suwart, oraz cała „dobrana kompanja“ dostali się na ławę oskarżonych. Niektórzy z nich, to ludzie słabej woli, którzy dali się omotać pajakowi bolszewizmu. Reszta — to zdeklarowani komuniści. Na rozprawie kręcą się jak mogą, byle tylko osłabić akt oskarżenia. Przesłuchano już podśladnych i większość świadków. Dziś względnie jutro nastąpi ogłoszenie wyroku. (Z)

KALENDARZYK

Wtorek, 1 lipca 1930.

Słońce: wschód 3,33; — zachód 20,19; — długość dnia 16 godz. 46 min.
Księżyc: wschód 9,45; — zachód 23,23; — przed I. kw.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 17 st. C., pogodnie, wiatr północno-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 25 st. C., najniższa + 11 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj — 0,45 m.

Kal. rzk.: Hieronim; jutro Remigjusz B.
Kal. słow.: Imisław; jutro Znatysław.

OSOBISTE

— **Egzamin sędziowski** przed Komisją Sądu Apelacyjnego w Poznaniu zdali w dniu 21 czerwca następujący aplikanci sądowi: Mieczysław Hoehle, Jan Grobler, Marjan Witaszek, Stanisław Kaźmierczyk i Czesław Chelmiński, wszyscy z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Młodzi O. W. P.** Dnia 4 bm. o godzinie 20 odbędzie się w sali Stronictwa Narodowego ogólne zebranie Młodych O. W. P. miasta Poznania. Poza sprawami organizacyjnymi referat p. Bogdanowicza. Wstęp za legitymacjami.

— **Maturzystki żeńskiego Seminarjum Państw. w Poznaniu z r. 1925 (klasa b).** Zapowiedziany zjazd koleżeńcki rozpocznie się dnia 3 bm. Msza św. o godzinie 9 w kościele św. Marcina. — Za Ko-

mitet: St. Ruszczyńska. — M. Daszkiewiczówna.

— **Sodalija Marjańska Młodzieży Kupieckiej** przypomina swym członkom o dzisiejszym zebraniu plenarnym, które odbędzie się o godz. 8 na sali sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej 8. Udział w zebraniu obowiązkowy.

— **Ognisko Polek.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2 bm. o godz. 18,30 w sali Stow. Techników przy św. Marcynie nr. 21.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego — Wilda.** Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadowskiej, G. Wilda 75.

— **Wlkp. Stow. Myśliwskie w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się dn. 3 bm. o godz. 20 w sali Piwnicy Ratuszowej. Na porządku obrad referaty administracyjne i referat o hodowli kun.

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy.** Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 2 bm. o godz. 19 w kasynie Gł. Warszt. 1. Kl., ul. Robocza.

— **Tow. Spiewacze „Akord” — Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2 bm. o godz. 20,30 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Lekcje śpiewu odbywają się w każdy poniedziałek i piątek o godz. 20 do 22 w lokalu p. Tomikowskiego. Korespondencję uprasza się skierowywać pod adresem sekretarza: Wawrzyński Sylwester, Poznań, ulica Bukowska 21. III. p.

— **Tow. Przemysłowe „Dźwignia” — Łazarz.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 3 lipca o godz. 20 w lokalu p. Dusika przy ul. Marsz. Focha 62.

— **Koło Przyjaciół Harcerstwa przy drużynie im. Ks. J. Poniatowskiego.** Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w dniu 2 bm. o godz. 20 w auli szkolnej przy ul. św. Marcina 35. Następne plenarne zebrania odbywać się będą regularnie w pierwszą środę każdego miesiąca w wyżej wymienionej auli.

— **Tow. Uczniów Handlowych.** Półroczne zebranie sekcji Zw. Pracowników Kupieckiej oddział w Poznaniu odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 20 w małej sali Domu Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1. Na porządku obrad sprawozdania zarządu za drugi kwartał oraz odczyt kuratora p. Stanisława Szulca.

— **Stow. Polskiej Młodzieży Katolickiej pod wezw. św. Kazimierza — Jeżyce.** Półroczne walne zebranie odbędzie się dn. 2 bm. o godz. 20 w salce parafjalnej.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

— **Stow. Chrześc. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.** Zjazd delegatów odbędzie się w Krakowie w dniu 3 i 4 bm. Nabożeństwo odbędzie się o godz. 9 w Katedrze na Wawelu, potem nastąpi otwarcie zjazdu w auli Uniwersytetu. Porządek obrad obejmuje po za sprawami organizacyjnymi dwa aktualne referaty: „Polski ideał wychowawczy” — referuje p. prof. dr. Ignacy Chrzanowski i „Nauczycielstwo a praca społeczno-oświatowa” referuje p. dyrektor Staemmler. Program zjazdu przewiduje zwiedzenie zabytków Krakowa, wycieczki krajoznawcze do Wieliczki, Zakopanego i na Śląsk. Zawiadomienia o przyjeździe na zjazd, zamówienie na kwatery itd. skierować należy pod adresem: Oddział Stow. Chrześc. Nar. Naucz. Szkół Powsz. — Komitet Zjazdowy — Kraków — Rynek 6.

Uchronisz płuca od nikotyny

używając tutek (giz) r w 1 33

ALTESSE pełnowatki.

organizacje, a zwłaszcza organizacje przy-sposobienia wojskowego uprasza się o udział w powitaniu wycieczki. Niechaj nasi rodacy z Ameryki wyniosą z grodu naszego jak najmiłsze wrażenia i poznają, że Poznań jest miastem najbardziej polskim, że duch narodowy ma u nas najtrwalszą ostoję. Ogólna zbiórka o godz. 9,30 wieczorem na głównym dworcu. Hal-lerczycy zbiorą się o godz. 9 przed lokalem zebrania św. Marcina 65.

— **Wycieczka milusińskich.** Ochronka pod wezw. św. Kazimierza na Wildzie przy ul. Fabrycznej urządza w środę swą doroczną wycieczkę wraz z zabawą dla dzieci do ogrodu „Columbia” przy Drodze Dębińskiej. Wymarsz z ochronki o godz. 14,30. Na miejscu rozmaite gry o premje zarówno dla dzieci jak i starszych.

— **Bractwo Kurkowe w Poznaniu, zał. 1253 r.** Tegoroczne strzelania czwartkowe rozpoczynają się w czwartek, dnia 3 lipca r. b., w strzelnicy na Szlagu o godz. 15-tej. O jaknajliczniejszy udział w strzelaniu uprasza Zarząd.

— **Koło Polonistów U. P.** udziela informacji w sprawie studjum polonistyk, jak i wszelkich spraw, związanych z kołem w każdą sobotę od godz. 13,15 do 14,00 w Zamku pokój 15. Informacji piśmiennych udziela się w każdym wypadku po zwróceniu się do zarządu pod wyżej podanym adresem lub adresem prezesa, kol. mag. Szulczewskiego Poznań, ul. św. Marcina 63.

— **Koło śpiew. im. „Moniuszki”** urządza w dniu 6 lipca br. wycieczkę parowcem do Radojewa. Program urozmaicony. Na parowcy obfity i smaczny bufet. Doborowa orkiestra. Na miejscu wszelkie gry towarzyskie. Strzelanie o wartościowe nagrody, loteria fantowa, koło szczęścia itd.

— **Wyjazd wycieczek do Jugosławji.** Wycieczka wycieczkowa (Split-Susak) wyjeżdża dnia 4 lipca o godz. 1,25 tj. w nocy na piątek. Wycieczka okrężna wyjeżdża dnia 4 lipca o godz. 22,15. Ostatnie zebranie informacyjne dla obu wycieczek odbędzie się dnia 2 bm. o godz. 19,20 w hotelu „Polonia” — ul. Grunwaldzka 18, pokój 132 a.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Motocykl najechał dziecko.** Wczoraj o godz. 21 przy ul. Prusa został najechany przez motocykl nr. 2106 sześciolatek Józef Koczakowski, zam. przy ul. Żurawiej 12, doznając lekkich obrażeń głowy. Dochodzenia za nieostrożnym motocyklistą dały pozytywny wynik. Będzie on odpowiedzialny przed sądem. (tr.)

— **Rzucił się pod pociąg.** W nocy na niedzielę na torze kolejowym między mostem kolejowym a ul. Starożyńska i Ci-chą rzucił się pod koła pociągu 44-letni Władysław Jaroszek, zamieszkały przy ul. Woźnej 15, z zawodu złotnik. Pociąg urwał samobójcy głowę i lewą rękę. — Śmierć nastąpiła na miejscu. Zwłoki tragicznie zmarłego przewieziono do prosek-torium sądowego. Przyczynę rozpaczlive-go kroku należy dopatrywać się w trudnościach finansowych. (k.)

— **Zderzenie wozu z motocyklem.** Motocyklista nieznanego nazwiska najechał na wóz roboczy, wyjeżdżający z ulicy Krętej. Jadący tym wozem mężczyzna doznał wstrząsu mózgu. Winę ponosi motocyklista, który zbiegł. Nazwiska ranne-go narazie stwierdzić nie zdołano, ponieważ jest nieprzytomny. (z.)

— **Tajemniczy strzał.** Bawiącego się 9-letniego Edmunda Skrzypczaka zam. przy ul. Fabrycznej — z kolegami koło ogrodu p. Prędkiego przy ul. Fabrycznej 39 ugodził strzał w lewe ramię. Chłopca odstawiono do szpitala miejskiego, a po udzieleniu mu pomocy lekarskiej, oddano go do domu. Dochodzenia w celu wykrycia sprawcy w toku. (z.)

— **Tajemnicza sprawa.** Zamieszkały przy ul. Kościelnej 38 Józef Fraszczak został w swym mieszkaniu w ostatnią niedzielę bardzo ciężko pobity. Poranienia

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez

Berlin

były tak ciężkie, że zmarł w poniedziałek na skutek odniesionych obrażeń. W tajemniczej tej sprawie zarządziły władze dochodzenia i sekcję zwłok. (z.)

— **Samochód najechał na drzewo.** — Na ul. Kórnickiej samochód, kierowany przez Rafała Szpet'a, wjechał na drzewo. Szpet odniósł ranę na twarzy pod prawym okiem, a przy samochodzie został uszkodzony błotnik i lewe koło. (z.)

— **Tramwaj zderzył się z dorożką konną.** Popołudniu tramwaj linii 5 zderzył się z dorożką konną, która została rozbita. Wóznica Jan Goździewicz (Palacza 68) została wyrzucona na bruk, tracąc przytomność. Również uszkodzony został lekko znajdujący się w pobliżu samochód P. Z. nr. 44 864. (z.)

— **Przejechani chłopcy.** Na moście Chwaliszewskim samochód wojskowy nr. 30 wpadł na 5-letniego Henryka Krajewskiego (Chwaliszewo 73), który odniósł lekkie pokaleczenia twarzy. Po doradnym opatunku przez pogotowie lekarskie (tel. 55-55) i w szpitalu miejskim chłopca odstawiono do domu. Winę przypisuje się nieostrości małego Krajewskiego, który usiłował przebiec ulicę przed nadjeżdżającym samochodem. — Na ul. Matejki samochód P. Z. 10 497 najechał 9-letniego Adama Kinastowskiego (Niegolewskich 18). Chłopiec odniósł złamanie nogi i został dotkliwie poraniony na głowie. W stanie bezprzytomnym przewieziono go do szpitala św. Józefa. (z.)

— **Zderzenie dwóch motocykli.** Na Chwaliszewskim motocykl wojskowy nr. 832 najechał na motocykl pocztowy P. Z. 3 600, kierowany przez Stanisława Górkę (Piekiary 18). Przy wypadku motocykl pocztowy został uszkodzony a kierowca odniósł obrażenia na nodze. Winę przypisuje się kierowcy motocyklu wojskowego. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Echa bójki przy ulicy Dobrego Pasterza.** W związku z zaciętą bójką na ul. Dobrego Pasterza 8 dowiadujemy się dalszych szczegółów. Okazało się, że był to zatarg mieszkaniowy pomiędzy Stanisławem Czyżewskim z Głównej (ul. Krótka) i Józefem Wałkowskim przy ul. Dobrego Pasterza 8. Czyżewski wszedł przemocą do mieszkania Wałkowskiego, który we własnej obronie użył broni palnej, raniąc Czyżewskiego dwoma strzałami w prawą nogę. Oprócz tego podczas bójki zostali poranieni ostrym narzędziem w głowę Jan Kirza i Marja Filipiak. (k.)

— **Kasjarsz w potrzasku.** Policji poznańskiej udało się wytropić i ująć niebezpiecznego kasjarsz Rubina Sznajdermana z Warszawy. Wpadł on w ręce policji w chwili gdy waleśał się na peronach dworca poznańskiego. (z.)

— **Kradzieże i włamania.** Między 28 a 30 czerwca wiałamali się nieznanymi sprawcy do biura „Tow. Kontynentalnego dla Handlu Żelazem” przy ul. Piekiary 17 i po rozpruściu kasy ogniowatwej skradli około 2 150 zł i kilka weksli. — P. Krakowskiemu Stanisławowi przy ul. św. Czesława 19 skradziono 3 damskie i 7 męskich zegarków, obrączkę ślubną, naszyjnik damski, sygnet złoty, pudełko z narzędziami zegarmistrzowskimi, 5 rozebranych zegarków, rozmaite drobne narzędzia i 30 złotych. — Z kociłowni zakładu anatomicznego Uniwersytetu Poznańskiego przy ul. Rekt. Świąteczkiego skradziono gwintownicę i bluzę wartości 150 zł. — Włamano się na strych p. Ratajczak Anny przy ul. Juliusza Kossaka 18 i skradziono 4 męskie koszule wierzchnie białe, 2 damskie koszule, halkę i parę kalessonów, ogólnej wartości 94 zł. — P. Szaremu Edwardowi z Rataj skradziono rower męski z ogrodu klubu wioślarskiego „Germania”. Opis roweru: czarny, wysięgowy, nr. fabryczny 245 681, rejestracyjny 3 044, wartość 150 złotych. — P. Tokarskiemu Józefowi, zam. przy ul. Matejki 4, skradziono z wozu na ul. Kościelnej skrzynię z gumowymi obcasami wartości 100 zł. — Ks. prof. Janickiemu Julianowi przy pl. Bernardyńskim 7 nieznani sprawcy skradli z mieszkania 2 pierzyny, koldre i powleczenia pościelowe ogólnej wartości 500 zł. — Dnia 28 czerwca podczas bójki na Górnej Wildzie skradziono p. Rożykowi Józefowi, zamieszkałemu przy ul. Dominikańskiej 7 marynarkę, w której był portfel, zawierający wykaz osobisty, książeczkę wojskową, kartę inwalidzką i kartę bezrobocia. (z.)

— **Czyż bernardyn?** W Sadach, pow. Poznański przybłąkał się do gospodarza Reguńskiego pies bernardyn maści biało-żółtej. Prawowity właściciel może się zgłosić w Wydziale Śledczym, pokój 35 w Poznaniu. (z.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Bigamja.** Niejaki Wróblewski z Lisewa Kościelnego pod Inowrocławiem został skazany na rok więzienia za dwużeństwo. Pierwsze małżeństwo zawarł w Niemczech w 1924 r. i miał z niego troje dzieci. Po raz drugi ożenił się po powrocie do Lisewa, porzucając pierwszą żonę. Obie żony były obecne na rozprawie. (em.)

Z OSTATNIEJ GWILI

— **Pożary od pioruna.** W Młynkowie w pow. obornickim uderzył piorun w stodołę Gustawa Hageborna, pałac ją doszczętnie. Spłonęły ponadto zapasy siana i narzędzia rolnicze. Straty ocenia się na około 15 tys. zł, a są one tem dotkliwsze, gdyż Hageborn ubezpieczony był zaledwie na 4 300 zł. Z budynków Hageborna przerzucił się ogień na stodołę Antoniego Magderka, która spłonęła doszczę-

nie. Również Magderk poniósł dotkliwe straty, gdyż do 12 tys. zł a ubezpieczony był zaledwie na 2 500 zł. — W Grójcu Wielkim w pow. wolsztyńskim od uderzenia pioruna spaliła się stodoła Hermana Bricsiego. W tym samym czasie uderzył grom w dom mieszkalny Technera w Grójcu Małym. Dom z umeblowaniem i oborą spłonęły doszczętnie. Również i w danym wypadku straty dla pogorzalców są bardzo dotkliwe, gdyż u Bricsiego wynoszą 4 tys. zł a ubezpieczenie jest zaledwie na sumę 2 000 a u Technera 12 000 zł, a ubezpieczenie dochodzi zaledwie cyfry 7 tys. złotych. (k.)

— **Najechany przez autobus.** Na zsoście pod Markowicami autobus p. Marty Osmajskiej ze Strzelna, kierowany przez Adama Czerniaka, najechał mieszkanka Kruszy Duchownej p. Jana Radzińskiego. Autobus jechał zbyt blisko ścieżki i potracił rowerzystę, raniąc go. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Buk.** (Z Bractwa Kurkowego.) W tegorocznym strzelaniu zielonoświątecznym zdobył godność króla kurkowego p. Stanisław Majewicz. Panowie R. Krzymieński i Ignacy Łowicki zdobyli tytuły rycerzy. Równocześnie uczczono 30-letnią przynależność do bractwa pp. Ign. Łowickiego oraz M. Czeszaka i nadano im tytuły członków honorowych.

— **Wronek.** (Z Bractwa Kurkowego.) W drugi dzień Zielonych Świątek rozpoczęło Bractwo Kurkowe swe tradycyjne strzelanie o godność króla kurkowego. Rano udało się całe bractwo w pochodzie do kościoła parafjalnego, gdzie nastąpiło poświęcenie tarczy i msza św. za pomysłność bractwa, odprawiona przez ks. prob. Pankowskiego. Po południu udało się bractwo w pochodzie z muzyką na strzelnicę, gdzie nastąpiło otwarcie strzelania. Pierwszy strzał dał dotychczasowy król kurkowy na cześć Rzeczypospolitej, burmistrz p. St. Ratajczak na cześć wojsk a prezes na cześć wojska. Następnie rozpoczęło strzelanie o godność królewską i cenne nagrody. Dnia 15 bm. zakończono strzelanie. Godność króla kurkowego na rok 1930-31 zdobył p. Pawłacyk, pierwszego rycerza p. Janiszewski, drugiego p. Gorzawski. Nagrody otrzymali pp.: Janiszewski, Bronikowski, Ratajczak i Sroczyński. Uroczystość proklamacji króla kurkowego i rozdanie nagród zakończono toastem na cześć Rzeczypospolitej. Obecny zarząd bractwa tworzą pp.: prezes — Julian Bronikowski, sekretarz — L. Sokółowski, komendant — W. Hala. Dzięki niestrudzonej pracy zarządu posiada brać kurkowa pięknie, w małej odległości od miasta położoną strzelnicę z obszernym ogrodem, strzelnicą na 11 tarcz i ładny budynek restauracyjny. Całość stanowi ulubione miejsce dla wycieczek i zabaw miejsc. towarzystw. (wr)

— **Leszno.** (Zjazd Kół Śpiewackich.) W ub. niedzielę odbył się w Lesznie zjazd Kół Śpiewackich XII. Okręgu. Po nabożeństwie i otwarciu zjazdu nastąpiły zawody poszczególnych kół śpiewaczych. — Naogół wykazały poszczególnie kolo bardzo wysoki poziom muzyczny. Z chórow leszczyńskich wzięło pierwszą nagrodę Kolo kolejarzy „Chopin”. — W ogrodzie Strzelnicy odbywała się równocześnie zabawa latowa a wieczorem tańczono ochotczo na sali.

— (Akademja.) W ostatnim tygodniu odbyły się dwie akademje „Tygodnia Emigranta Polaka”. Obie miały bardzo urozmaicony program, brak było niestety uczestników, co w wielkiej mierze zawiniły tropikalne wprost upały.

— (Z Bractw Kurkowych.) Zakończyły się strzelania zielonoświąteczne. W Osieczynie został królem p. Ludwik Szafelski, I. rycerzem p. Kazimierz Kuśnierski, II. rycerzem p. Szczepan Szulczyński. — W Rydzynie zaś królem został p. Stanisław Stelmach, I. rycerzem p. Moskowski Hieronim, a II. rycerzem p. Jan Śliwa. — W Świąteczkowie wreszcie królem został p. Franciszek Sternal, I. rycerzem p. Franc. Hofmann a II. rycerzem p. Paweł Schwengler. — Wszędzie oczywiście odbyła się wieczorem wesoła zabawa królewska.

— (Samobójstwo.) Przez zatrucie się gazem świetlnym popełniła samobójstwo służąca Marja Nabzdzyk, lat 28. (s)

— **Bojanowo.** W dn. 10—13 bm. odbył się egzamin maturalny. Przystąpiło doń 32 wychowanków, a zdało 30, a mianowicie: Michalewicz, Hasiński, Karłowski, Kotliński, Jankowski, Szenejko, Pietrzyński, Przybojewski, Siemiątkowski, Woźniak, Wyborski, Zapłata, Żurkowski, Buchwald, Sukaczew, Głowacki, Markowski, Marczyński, Stachowiak, Horwacki, Mendyka, Orchowski, Olejniczak, Piechowiak, Ratajczak, Szymkowiak, Wawrzyńczyk, Zaleski, Góralczyk, Szusterkiewicz. W dn. 18 i 20 bm. odbył się egzamin główny. Przystąpiło do egzaminu 10 absolwentów. Zdali i uzyskali świadectwo ukończenia i tytuł technika rolnego pp.: Miśgiewicz Tadeusz, Damiński Zygmunt, Paul Bolesław, Nowaczyk Stanisław, Wasiewicz Józef, Hofmann Witold, Kossowski Maksymilian, Czekala Jan, Górecki Wojciech.

— **Kościan.** (Jubileusz bartników.) Czterdziestolecie Tow. Bartników w Kościanie rozpoczęło dnia 22. bm. solennym nabożeństwem w kościele farnym. Jubileuszową akademję w sali p. Lurca zagaił prezes p. Wyrzykowski, witając zebranych

m in. wizytatora Okręgu Szkolnego p. Kukuckiego, inspektorów szkolnych pp. Hendrykowskiego i Sowińskiego, przedstawicieli władz oraz delegatów. Pamięć zmarłych członków uczczono przez powstanie, poczem sekretarz p. Jankowski dał wyczerpujący pogląd na 40 letnią działalność towarzystwa. Obecnie liczy ono 79 członków. Za owocną działalność w ruchu bartniczym mianowano członkami honorowymi p. inspektora Sowińskiego, p. Lenarta i Domagala. Zyczenia nadesłali p. starosta Narajewski i bratnie organizacje z Rakoniewic, Obornik, Strzałkowa i Inowrocławia. Przemawiali kolejno p. Maćkowiak jako burmistrz miasta, p. Wiedera jako przedstawiciel Głównego Zarządu wkp. Tow. Pszczelarskich, p. prof. Krajewski — imieniem bartników z Leszna, dr. Poniecka z Szczodrowa imieniem Ziemiaków, p. Rowecki z ramienia Tow. Kółek Rolniczych, p. inspektor szkolny, Hendrykowski, p. Podlak w imieniu bartników z Antonina. Punktem kulminacyjnym był wykład inspektora szkolnego p. Sowińskiego pod tytułem: „Pszczelnictwo w Polsce”, uroczystość zakończono zabawą w ogrodzie p. Lurca. (pw)

— **Dolsk.** (Z Bractwa Kurkowego.) W tegorocznym strzelaniu Bractwa Kurkowego godność króla zdobył p. Ignacy Górski. Wicekrólem został p. Mieczysław Wybierański, rycerzami zaś pp. Stefan Stryczyński i Stanisław Marciniak. Najwięcej obićczy w strzelaniu do tarczy królewskiej osiągnął p. Jan Neyman, zyskując tem pierwszą premję, a drugie miejsce zdobył p. Kazimierz Wiśniewski. W strzelaniu do premjowej tarczy otrzymali nagrody pp. Śmigiełski Adam, Wiśniewski Kazimierz i Marciniak Stanisław. Medal wędrowny zdobył w tym roku p. Marciniak Stanisław. — W strzelaniu z wiatrówki otrzymał pierwszą premję p. Józef Burzyński. Na nadwyczajnym walnem zebraniu p. Franciszek Leciejewski złożył urząd cechmistrza, ustępując go p. Janowi Neymanowi, zaś jego zastępcą został p. Józef Filipiński, skarbnikiem p. Józef Paul, sekretarzem p. Jan Poprawski, komendantem p. Kazimierz Wiśniewski. Bractwo tutejsze obchodzi w dniu 3 sierpnia 260-lecie swego istnienia.

RADJO

Programy radijofoniczne

Środa, dnia 2 lipca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż. - towarowej; godz. 16.40 pogadanka francuska (wygl. p. Omer Neveux); godz. 17.00 odczyt p. t. „Zagadnienia bolszewizmu” (wygl. red. E. Swidziński); godz. 17.20 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; godz. 17.50 „Hupścik mówi”; godz. 18.00 koncert popularny (transmisja z Warszawy); godz. 19.15 „Silva rerum” — czyli rzczy ciekawe, wybrane i wygl. przez p. Bolesława Busiakiewicza; godz. 19.30 odczyt p. t. „Ostateczne ustalenie prawideł poprawnej wymowy polskiej cz. II (wygl. dr. A. Tomaszewski); godz. 19.50 „Poeci Krakowa” (wygl. dr. J. Bujalski); godz. 20.15 — 21.45 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra Urzędników Kolej. pod dyr. Antoniego Zduna. Janina Zakrzewska (sopran), Janina Langerówna (sopran), Kajałtan Kopeczyński (baryton), prof. Marjan Sauer (akompj.) Program: 1. Orkiestra: 2. Z. Wiehler: Perla — tango, Herb Brown: Broadway, Bernatky: Gdyś niewierny mi, Bianco: Plegaria (odsp. p. Zakrzewska); 3. Tosti: a) Gdybyś zażądała, b) Ninon, Ball: Kochaj a cały świat jest mój (odsp. p. Kopeczyński); 4. Orkiestra: 5. Orkiestra: 6. Jolson Sylva: Sonny Boy Casucci: Mały Gigilo. Wars. Angelita, May: Panna Mania gra na mandolinie (odsp. p. Langerówna); 7. Zorin: a) Twe usta tak kuszą mnie, b) Ja w cudnych oczach kocham się (p. Kopeczyński); 8. Orkiestra; g. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT, sportowe i policyjne; godz. 22.15 — 24.00 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 12.30 — 13.00 program dla dzieci (P. R. Warszawa); godz. 16.20 do 17.35 koncert gramofonowy; godz. 18.00 do 19.00 koncert popularny (P. R. Warszawa); godzina 20.15 — 21.15 recital fortepianowy Alfreda Hoehna (P. R. Warszawa); godz. 21.15 kwadrans literacki (P. R. Warszawa); godz. 21.30 recital śpiewaczy Ignacego Dygasa (P. R. Warszawa); godzina 22.00 feljeton: „Kradzieże na letniskach” (P. R. Warszawa).

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Co to jest bąbłowiec i o jego niebezpieczeństwie dla człowieka; wykład docent dr. Jerzy Ruszkowski; godz. 18.00 koncert orkiestry P. R.; godz. 19.20 płyty gramofonowe; godzina 19.45 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godzina 20.15 recital fortepianowy Alfreda Hoehna; godz. 21.30 recital śpiewaczy p. Dygasa; godz. 23.00 muzyka taneczna.

SPORT

Piłka nożna

Niefortunne popisy odbywają się od pewnego już czasu na boisku „Warty”, podczas ważniejszych meczów piłkarskich, a mianowicie produkują się jakieś niepowolane „chóry” niby - wierzszami, w których niewiele jest sensu, dowcipu niema ani za grosz, natomiast nie brak niedopuszczalnych wybryków. W

niedzielę pozwolono sobie w niedwuznacznym sposobie zaatakować jednego ze sprawozdawców sportowych. Chociaż tu w grę nie wchodzi członek naszej redakcji, a nawet dziennikarz z przeciwnego obozu — musimy jednak napiętnować stanowczo wspomniany fakt ze względów zasadniczych i wiemy, że podobne stanowisko zajmują również czynniki decydujące „Warty”. Wyrażamy też niepionną nadzieję, że podejmą one niezbędne kroki, aby ten „chór” przestał produkować się wogóle co zresztą będzie z korzyścią dla samych graczy, gdyż niejednego — co wiemy pozytywnie — podobne krzyki niepotrzebnie denerwują.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Wydział Pomocnic Krawiectwa Damskiego.** Zwiedzanie obserwatorium astronomicznego dziś, we wtorek, o godz. 21. Zbiórka przy szpitalu Dżakonisek.

— **Zw. Niższych Funkcjonarzy Państwowych — Kolo Poznań.** Nadwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 2 lipca o godz. 19 w lokalu p. Tomeczyka przy ulicy Wronieckiej 13.

— **Zw. Faszystów Polskich — Lazarz.** Dnia 2 lipca odbędzie się zebranie o godz. 20-tej w sali Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marsz. Focha 81.

— **Zw. Rob. i Rzcm. Z. Z. P.** Dnia 2-go bm. odbędzie się zebranie filji Czeladzi Piekarskiej w lokalu p. J. Świtalskiego, ul. Podgórna 13.

— **Zw. Inwalidów, Wdów, Sierot i Emerytów Kolejowych.** Zebranie odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 17 w sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie 71.

— **Kółko Dramatyczne — Wilda.** Planarne zebranie odbędzie się dnia 3 lipca o godz. 20 w salce parafjalnej.

TEATRY

— **Z Teatru Nowego.** Dziś, we wtorek po raz drugi świetna komedia Fiersa i Caillaveta p. t. „Osiołkowi w żłoby dano...”, którą wczorajsza premierowa publiczność przyjęła entuzjastycznie, dając naszemu znakomitemu gościu Al. Węgiorko oraz resztę obsady z p. Cieszkowską na czele gorącymi oklaskami. „Osiołkowi w żłoby dano...” — to jedna z najlepszych komedji sławnej spółki autor-skiej i stanowi prawdziwe arcydzieło współczesnej literatury francuskiej. Obsadę stanowią pp. Fiszler - Chmurkowska, Gruszecka, Jerzmanowska, Trojanowska, Plonka - Fiszler, Kitka - Sokolowski Tyliczyński i inni. Reżyser Al. Węgiorko; dekoracje Al. Kobrynia.

ZESPÓŁ GWIAZD TEATRU

„MORSKIE OKO” w POZNANIU.

W najbliższych dniach oczekuje miasto nasze prawdziwa, a tak w dzisiejszej kanikule upragniona artystyczna atrakcja. Oto w sobotę, dnia 5 lipca b. r., o godzinie 11 wiecz. odbędzie się w teatrze „Słońce” jedyny wieczór humoru, tańca i wytwornej piosenki w wykonaniu znakomitszych artystów teatru „Morskie Oko” w Warszawie.

Po raz pierwszy zaprezentują się publiczności poznańskiej najwybitniejsi artyści „MORSKIEGO OKA”. — a więc w pierwszym rzędzie nie mniej nie więcej, tylko sam król humoru, niezrównany, uwielbiany, a tak popularny w Polsce WŁADYSŁAW WALTER, kapitalny odtwórca typów charakterystycznych, znany z wielu filmów, — następnie STANISŁAWA KARLIŃSKA, świetna pioseniarka, uroczą królową mody, której bajkowe toalety podziwia cała stolica. — Zachwyci wszystkich przedziwną gracją swych ruchów i pięknem swego ciała JADWIGA KRYNIEWIECKA, europejskiej sławy tanecznica, prima-balerina teatrów „Casino de Paris” oraz „Olimpia” w Paryżu. Ten świetny zespół uzupełniają: uroczą MA-RIJA RYLSKA, popularna artystka teatrów warszawskich i lwowskich, oraz WACŁAW KUCHARSKI. W programie ostatnie przeboje ostatnich programów „MORSKIEGO OKA”. Kapelmistrz I. Sterling. Conferencjer Wacław Kucharski. Spodziewać się należy, że sobotni Wieczór Artystyczny w „Słońcu” wywoła najwyższe zainteresowanie w Poznaniu, a to zarówno ze względu na świetny zespół, jak też i doskonały program. Pomimo wielkich kosztów — ze względu na obecną kanikule — ustanowiono minimalne ceny biletów od 2,50—5 zł. Przeprowadź biletów w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zw 24 307

Teatr Wielki

Sobota, 5. 7. „Samson i Dalilla”. (Występ gość. Kazimierza Czarnieckiego). Niedziela, 6. 7. „Halka”. Poniedziałek, 7. 7. „Hrabina Marica”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Osiołkowi w żłoby dano” — Gość. występ Al. Węgiorki. Wtorek, 1. 7. „Osiołkowi w żłoby dano...” (Gość. występ Al. Węgiorki). Środa, 2. 7. „Osiołkowi w żłoby dano...” (Gość. występ Al. Węgiorki). Czwartek, 3. 7. „Osiołkowi w żłoby dano...” (Gość. występ Al. Węgiorki). Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygartowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia. rebki portfel, zawierający 580 zł i zniżki

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

ZGON JULJANA EJSMONDA

Zaledwie zmierzylismy ciężką straż, jaką poniosła literatura nasza przez przedczesny zgon Maryli Wolskiej, przychodzi zapisać drugi cios: umarł Julian Ejsmond. Nie przetrzymał następstw katastrofy samochodowej, która spotkała go w powrocie z Morskiego Oka do Zakopanego, w czasie wycieczki penklubistów. Męczył się kilka dni — w końcu uległ ciężkim ranom.

Prawie się nie chce wierzyć, aby ten młody, czerstwy człowiek, ten niezrównany myśliciel i promieniejący radością śpiewak przyrody nie był już między żyjącymi. Przecież to ledwie kilka lat, jak jego świetny talent objawił się w całej pełni i zaczął obiecywać najwspanialszy rozkwit. Właśnie przed paru tygodniami ukazało się powtórne wydanie jego przekładu łacińskich utworów Kochanowskiego, przekładu, który świetnością formy zyskał młodemu poecie od razu rozgłos i laury. Jeszcze niedawno czytaliśmy jego nieporównane bajki, których cięta satyra nie miała w sobie nigdy żółci, a promieniła świetnym dowcipem najlotniejszym chyba w dzisiejszej naszej literaturze. Powołane pióro ocenił nie małą i poważną spuścizną, jaką mimo tak przedczesnej śmierci zostawia ten pełen siły i wdzięku poeta polskich lasów, wód i kniei. Tymczasem niech parę słów świadczy o głębokim żalu z jakim żegnamy wszyscy szlachetnego człowieka i artystę słowa o niepospolitym talencie.

Pierwszym dziełem śp. Ejsmonda, które ukazało się w druku, były wydane w roku 1912 „Bajki Prawdy”, które od razu zwróciły na nieznanego pisarza powszechną uwagę. W trzy lata później, idąc śladem tej pierwszej książki, wydał „Antologię bajki polskiej”. W roku następnym 1916, ukazała się „Polska w pieśniach cudzoziemskich”, zaś w dwa lata później otrzymała nasza literatura przekład łacińskich poezji Kochanowskiego, o którym była wyżej wzmianka, a który został uwieczniony w roku 1919 państwową nagrodą literacką. Tak samo przełożył w r. 1921 Owidjusza „Sztukę kochania”.

W r. 1922 wydał Ejsmond „Miłość wieczna” oraz „Podręcznik całowania”. W r. 1925 przełożył znów z łaciny Sarbiewskiego „Tęsknotę do ojczyzny błękitnej”. Prawie równocześnie ukazał się „Żywot Nerona”. W r. 1926 napisał i wydał opowieści myśliwskie „Nosił wilk razy kilka”, w roku następnym (1927) znów „Bajki” i satyryczne poematy „Sztuka wymyślania”, jakoteż „Wielkie łowy królów polskich”. Rok 1928 przyniósł znów rzecz myśliwską: „W puszczy” tak jak rok 1929, w którym przyjęto z zapalem „Moje przegody łowieckie”. Na tę samą nutę wypiewane były w r. 1929 „Żywoty drzew”. Ostatnią książką Ejsmonda, która się niedawno ukazała, było drugie wydanie, przez wydawnictwo św. Wojciecha podjęte, nagrodzonego przekładu z Kochanowskiego, zatytułowane „Pod lipą czarnoleską”. Poza tem napisał też nieodżałowany poeta kilka uroczych książeczek dla dzieci. śp. Julian Ejsmond urodził się w Warszawie w r. 1892, dnia 26 lutego. Nie dożył więc nawet lat czterdziestu...

Zgon uczonego. Donoszą nam z Warszawy: Zakończył życie dr. med. Edward Zebrowski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego i dyrektor I kliniki wewnętrznej uniw. warsz. w szpitalu św. Ducha. Urodził się on w roku 1872 w pow. osmiańskim, gimnazjum ukończył w Wilnie, potem studiował w akademii medycznej w Petersburgu. Po docenurze w Kijowie, został powołany na stanowisko profesora uniwersytetu w Charkowie. Do Polski powrócił w roku 1919 i wstąpił, jako lekarz wojskowy do armji. Po ukończeniu działań wojennych objął kierownictwo oddziału chorób wewnętrznych w szpitalu Ujazdowskim, a wkrótce powołany został na katedrę uniwersytecką. Wiedza medyczna straciła w zmarłym wybitnego i zasłużonego pracownika. (nw)

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy”. Nr. 6. Treść: Wł. Orkan: „Powiadali mi chrześni...” — Stary Scepion: „Franusiova dola”. — J. Cierniak: „Sobotka” (inscenizacja). — J. Turowiczówna: „Zasady charakterystyki”. — Praca w zespólach. — Wiadomości organizacyjne.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Nauka w Rzymie. Ostatni numer „Tęczy” poświęcony został odhytemu w Poznaniu Kongresowi Eucharystycznemu. Obok ciekawych artykułów o współczesnej sztuce chrześcijańskiej, o malarstwie religijnem itp., znajdujemy cenny feljeton prof. dr. T. Silnickiego p. t.: „Zakłady naukowe w Rzymie”. Podnosi w nim autor rzymskie tradycje naukowe i opisuje szereg instytucji naukowych, o których dokładne wiadomości ma zaledwie szczupłe grono osób. Najważniejszą jest uniwersytet Gregorjański ze swemi instytutami, jak akademją św. Tomasza z Akwinu, Instytutem Biblijnym oraz Instytutem Wschodnim. Istnieje dalej w Rzymie Wielkie Seminarjum Papieskie, Kolegium Propagandy, Akademia Szlachecka, kolegia, utrzymywane przez zakony: Benedyktynów, pod wezwaniem św. Anzelma, Dominikanów — Collegium Angelicum i Franciszkanów — im. św. Antoniego. Wymienia dalej autor szereg instytutów specjalnych, jak Archeologiczny, Paleograficzny, a wreszcie opisuje zawierającą bezcenne skarby Bibliotekę Watykańską. (tk)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Sprzedaje na „Biennale”. Z Wenecji donoszą nam: Skończył się pierwszy miesiąc siedmiesiątka z rządu wystawy międzynarodowej sztuki, która odbywa się w Wenecji co dwa lata. Za wstępy uzyskano w tym miesiącu przeszło 200 tysięcy lire, sprzedano dzieł sztuki za zgórą sześćset tysięcy. Jest to suma prawie o trzecią część większa, niż ta, którą na identycznej wystawie przed dwoma laty w tym samym czasie uzyskano ze sprzedaży. (wp)

MUZYKA

Konkurs na muzykę do poezji „medycznych”. Ze Lwowa piszą nam: Bardzo ciekawy konkurs muzyczny o charakterze regionalnym rozpisano nasze Koło artystyczno-literackie. Wzywa ono muzyków, aby skomponowali pieśni solowe z towarzyszeniem fortepianu, bądź też chórny z capella (męski, żeński lub mieszany chór) ale do słów zaczerpniętych ze zbiorów poezji wydanych przez „Bibliotekę Medyczną”. Są to utwory zmarłej niestety świąt Maryli Wolskiej (d-moll) J. G. H. Pawlikowskiego, M. Pawlikowskiego i Beaty Oberstynskiej. Termin konkursu: 31 października r. b. Nagrody trzy: 300, 200 i 100 złotych. (ml)

LITERATURA

Jeszcze jedna anegdota Galsworthyego. Z Krakowa piszą nam: John Galsworthy, który tak w Warszawie, jak i u nas przemawiał imieniem gości zagranicznych z Penklubów, podczas ich pobytu w Polsce na kongresie międzynarodowym — potraktował słuchaczy warszawskich swietną anegdotą o mówcach i mowach, ale i nam równie dobrą zaprodukował. Odpowiadał on na przemowę K. H. Rostworowskiego, tłumaczył się, że nie umie improwizować i dlatego mówi krótko, a przy okazji opowiedział zdarzenie z życia słynnego polityka angielskiego Salisburyego. Pewnego razu mianowicie zgubił Salisbury przygotowaną do parlamentu mowę i wystąpienie swoje odwołał. Mowa ta, którą potem znalazłono, zaczynała się od słów: „Milorodowie! kiedy wchodziłem do gmachu parlamentu, nie byłem przygotowany na to, że będę przemawiał”. (kl)

Romain Rolland kończy ostatni tom swej „Duszy zaczerpniętej”. Dotychczas ukazały się, jak wiadomo, trzy tomy: „Aneta Sylwia”, „Lato”, „Matka i syn”.

TEATR

Autorzy węgierscy na Węgrzech. W chwili, gdy u nas toczy się nieustająca kampanja o prawo autorów polskich do miejsca na polskich scenach, warto przytoczyć cyfry węgierskie. Otóż w budżetach dwóch teatrów, Narodowym i Kameralnym, grano w ciągu sezonu 627 razy. Z tego 364 wieczory zajęły sztuki autorów węgierskich.

„Ubodzy krewni”. Tak brzmi tytuł sztuki Maria Federiciego, nagrodzonej na konkursie rzymskim, rozpisany przez teatr Argentina. Nagroda wynosiła 10 tysięcy lirów.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Wystawa Kujawsko - Dobrzyńska. Z Ciechocinka piszą nam: Została tu otwarta Wystawa Regionalna powiatów nieszawskiego, włocławskiego i lipnowskiego oraz miasta Włocławka. Teren wystawy obejmuje 900 metrów kwadratowych. Ekspozycje mieszczą się w trzech pawilonach. Pawilon sztuki mieści liczne obrazy lokalnych artystów oraz dary, ofiarowane przez ludność Prezydentowi Rzeczypospolitej. Pawilon samorządów obrazuje gospodarke powiatów w wykresach i fotografiach. Mieszczą się też tu okazy sztuki ludowej. Oddzielny pawilon wystawili Państwowy Zakład Zdrojowy i Komisje Zdrojowe, przedstawiając w nim urządzenia balneotechniczne i wykresy porównawcze. (rg)

CO PRZYNOŚI NAUCE ZJAZD KOCHANOWSKIEGO

Tego jeszcze nie było. — Czekamy na zbiorowe wydanie dzieł i syntetyczną monografię Kochanowskiego. — Praca w sekcjach. — Cudzoziemcy o naszym Renesansie i o Kochanowskim. — Promieniowanie kultury polskiej w wieku XVI. — Nasz Wiek Złoty a Zachód. — Synteza kultury polskiego Odrodzenia. — Humanizm i prawo. — Życie społeczne w epoce Kochanowskiego. — Zjazd, jako czynnik propagandy polskiej. — Zaszczytny udział Poznania.

Nielatwo określić wyniki naukowe zjazdu, który zgromadził tysiące ludzi a odbywał się, jak każdy zjazd, w warunkach uniemożliwiających sprawozdawcy osobisty udział w posiedzeniach sekcyjnych poza kierowaną przez niego sekcją historyczno - literacką. Jedno rzuci się w oczy. Oto ogromne zainteresowanie uczestników tem co mówili fachowcy. Tego nie było jeszcze nigdy. A i wysoki poziom dyskusji wskazywał, że nauka łączy wszystkich, że nauka może też mówić prawdę tym, którzy nie radzi jej słyszeć.

W porównaniu ze zjazdem z r. 1884 dotyka przykro, że nie zdobyto się na nowe, pełne, poprawne wydanie dzieł poety, że nie zdobyto się też na wielką monografię, którą książka Winda-kiewicza, mimo jej dużej wartości, nie jest. Po tylu rozprawach specjalnych, jak szczególnie Dobrzyckiego, Sinki, Hartleba i innych, był czas na gruntowną, duchem nowej nauki o literaturze przenikniętą syntezę. Być może jednak, że najbliższe lata przyniosą wydanie i monografię.

Ówczesny zjazd nakreślił program, który spełniono dość szybko. Obecny opiera się o zwiększoną liczbę uczonych, o szereg polskich uniwersytetów, z których krakowski i poznański najlepiej się na zjeździe zaznaczyły. Także nasz romanista Langlade dodał wiele glori polskim wysiłkom, co ze szczególnym naciskiem należy podkreślić. Cudzoziemcy, zajmujący katedry w polskich uniwersytetach, powinni go wziąć za przykład.

Z natury rzeczy wbił się na plan pierwszy znakomity referat o Kochanowskim, który wygłosił na wstępnym posiedzeniu Chrzanowski. Był to prawdziwy popis erudycji, talentu, wymowy, obywatelskiej postawy krakowskiego profesora. Nikt ze współczesnych badaczy, nie wyjmując Winda-kiewicza, nie dałby tak wyrazitego portretu tego, z którego wyszli wszyscy poeci polscy. Taki odczyt mógłby wygłosić Tarnowski, który był również nietylko uczonym, ale i obywatelem.

Obrady sekcji twórczości Kochanowskiego muszą zwrócić naszą główną uwagę. Wice dyrektor Bodniak wskazał na źródła politycznych poglądów poety, któremu Cycero i własne dzieje wskazały drogę szczerą i logiczną polityki. Nader sumiennie określił łódzki pedagog Fal-lek stosunek poety do źródła biblijnego, które dało mu główną myśl trenów. Oddziaływanie reformacji i kontrreformacji na poetę przedstawił podpisany. Wpływem jego na późniejszych poetów polskich zajmował się Iahn, a stosunkiem do włoskiego cinquecenta — Hartleb. Gruntownie opisał życie uczuciowe, dążenia intelektualne, sytuację osobistą na tle łacińskich elegij Langlade, usiłując nadto wskazać na sarmacką rodzimność poety, którego lektura może być doskonałym i stopniowym wtajemniczeniem w głębinę duszy polskiej. Ziomek poznańskiego romanisty, Martel, mówił o znajomości Kochanowskiego na Rusi a rzymski polonista, Maver, wskazywał słusznie, że wioska literatura renesansowa utarowała poecie drogę. Mnóstwo głębszych spostrzeżeń zawarły referaty Pignonia, Pollaka i Sinki.

Jak zwykle, tak i na zjeździe, zajął głęboki talent analityczny i syntetyczny Dobrzyckiego. Nakreślił on poniekąd linię rozwoju artystycznej prozy polskiej XVI w. Czeski badacz Horak przedstawił doskonale znaczenie Kochanowskiego dla literatury czeskiej a uczonego ruski Ogijenko rozważył wyczerpująco wpływ języka polskiego na ruski w XVI w. Rumun, Poanaitescu mówił o wpływie polskiej kultury literackiej na rumuńskie piśmiennictwo kościelne XVI i XVII w. Najbardziej przedstawił się, z wielką pewnością siebie wypowiedziany, referat londyńskiego polonisty Krzyżanowskiego. Sekcja historyczno - literacka skupiła ze względu na ogromne znaczenie referatów wielką liczbę słuchaczy. Ożywione dyskusje cechowały posiedzenia sekcji historyczno - kulturalnej, gdzie Barycz przedstawił rozwój i upadek Akademii

Jagiellońskiej, Dobrowolski odmalował umysłowość i moralność społeczeństwa staropolskiego, Fijałek referował o życiu religijnem XVI w., Bałaban o drukarstwie żydowskim, Tync o szkolnictwie i wychowaniu, Piekarski o książce. Żalowa wypadła, że sędziwy Brückner nie zaszczylił zjazdu swą obecnością. Odczytany przez Chrzanowskiego referat Brücknera o promieniowaniu kultury polskiej na kraje sąsiednie udowodnił raz jeszcze, że berliński nestor polonistów posiada wspaniały dar syntezy.

Wielką zasługę położył Chybiński w organizacji historycznego koncertu muzycznego; referat jego ozdobił gotujące się tomy prac zjazdu. Największą miał Kot, jako dusza całego zjazdu, i autor doskonałego studjum o stosunku wieku złotego, do kultury zachodu. Wykazał on, że naród polski miał w końcu średniowiecza pełne poczucie odrębności narodowej, własnej tradycji i obyczaju. Nowości zachodu są wchłaniane entuzjastycznie ale powierzchownie. Chwyta się ich cechy zewnętrzne, potem wykształcają się potrzeby umysłowe. Powierzchowne zetknięcie się z nowościami nie przerabia naogół charakteru narodowego; obyczaj ojczysty triumfuje i krzepnie na podstawie polityczno - społecznej. Przygotowuje się powoli także separatyzm i zaścian-kowość, — ale takie umysły jak Kopernik, Modrzewski, Kochanowski, Zamojski, składa się na grono jednostek dających dowody prawdziwego pogłębienia cywilizacyjnego.

Jak widzimy, zjazd objął całość materialnej i duchowej kultury polskiej wieku XVI. Dowodzą tego także referaty na sekcji historyczno - społecznej, gdzie świetny uczone lwowski Bujak określił zasady polityki gospodarczej polskiej. Była to polityka stanu szlacheckiego i duchownego, pozostająca pod wpływem zasad średniowiecznych niemieckich i włoskich, nie bez dążności liberalnych i wolnohandlowych. Mieszczaństwo nie posiada żadnego wpływu. Mamy jednolity obszar gospodarczy, ustrój rolny opiera się na istnieniu folwarku pańskiego i wsi poddanej. Prawnik Estreicher wykazał znów, że humanizm stanowi punkt zwrotny dla kultury prawniczej. I u nas nie brak było prób, by ustalić znajomość prawa rzymskiego, choć naogół kształcenie prawnicze zachowywał charakter średniowieczny. U kodyfikatorów prawa polskiego znać znajomość prawa rzymskiego. W nauce praw obowiązujących przeważają względy praktyczne, zwycięstwo szlachty daje popęd do powstania bujnej literatury politycznej. Czerpie ona soki z reminiscencji średniowiecznych, z wyidealizowanej historii, z wzorów zagranicznych. Ideal republiki szlacheckiej zwycięża legitymitystyczno - katolicki i socynjański. Scharakteryzował w końcu Estreicher stosunek społeczeństwa do prawa zwyczajowego i ustawodawstwa, praktykę sądową i prawników.

Sekretarz generalny Akademii Umiejętności Kutrzeba omówił życie społeczne w XVI w. a więc stanowisko szlachty, mieszczaństwa i włościan, a archiwariusz warszawski Siemieniński kulturę polityczną polską. Jako jej wynik ukazał unję i przesunięcie granicy kultury zachodniej.

Wyniki zjazdu staną się widoczne, gdy wyjdą z druku tomy z referatami i dyskusją. Jest pewność, że tłumny udział cudzoziemców stanowi ważny etap w promieniowaniu kultury naukowej, etap, który napróżno starają się osiągnąć nasze placówki zagraniczne. Polska raz pierwszy skupiła tu zagranicznych uczonych na swoim gruncie. Obrady przebiegały harmonijnie próby ich zamoczenia spełzły na niczem. Autorytet Akademii stał nad wszystkim, a Poznań może być dumny, że przez jego towarzystwa naukowego był rzeczywistym prezesem zjazdu. Zamierzony zjazd w r. 1934 w rocznicę powstania „Pana Tadeusza” zapowiada się również obiecująco.

Dr. Tadeusz Grabowski.
Poznań.

KULTURA FIZYCZNA

Okręgowe mistrzostwa pływackie w r. b.

Jak się przedstawia nasze pływactwo i jakie są obecne jego walory — wykażą rozpoczynające się za tydzień mistrzostwa okręgowe. Pomysłowo zmodyfikował i zaprowadził kapitan sportowy P. O. Z. P. por. Jankowski podział zawodników na klasy A i B, nie według wyników ubiegłorocznych; zatem pierwszych pięciu w biegu o mistrzostwo tworzy A klasę danego dystansu — reszta należy do B-klasy, w której nie spotykając potężnej konkurencji, ma szanse i słabszy zawodnik. Podział ten jest jednym z powodów, iż mistrzostwa obelane będą przez rekordową ilość zawodników, większą może od mistrzostw Polski. Tłumnie startować będą zawodnicy; również staraniem klubów będzie liczne obelanie biegów, bowiem już nie ten klub, który ma kilka osób, a nie poza tem, zwycięży w ogólnej klasyfikacji — lecz ten, który będzie mógł wystawić do każdego biegu w obu klasach jak największą liczbę zawodników. Musi więc mieć dobrych przedstawicieli w A i B-klasie, dobrych młodzików i dobrych old-boyów (panowie powyżej 35 lat). Walka klubów będzie zatem ciekawa, bo prowadzona na wszystkich dystansach dziś już tak wyrównanej konkurencji.

Przebieg rozpoczniemy od czołowej klasy i od 100 m. Tutaj bezkonkurencyjny do niedawna Lisewski (U) napotka na drodze, której przy lada słabości może ulec; mamy tu na myśli Lewandowskiego (S) i Kratochwilę. Start ostatniego w Poznaniu nie jest jednak pewny, należy on bowiem do „A. Z. S.” warszawskiego, który nie chcąc się pozbyć tak wybitnego zawodnika, nie udzielił mu dotychczas zwolnienia, zamierzając zachować dla siebie conajmniej na mistrzostwa Polski. Obaj oni robią już czasy poniżej 1:20 i łatwo mogą zejść na Lisewskiego 1:15. Dalsze miejsca powinni zająć „wojacy” Richter (U), Thiem (HCP), Gromadziński (PTP); możliwa jest jednak niespodzianka ze strony Zawieji (W), Drozdowskiego (U) czy Wolkensteina (AZS). Ten sam obraz przedstawiać powinno 200 m. z tą różnicą, że kolejność szans zmienia się następująco: Lisewski, Kratochwila, Lewandowski, Richter, Gromadziński, Wolkenstein.

Wobec tego, iż Kratochwila jest przedewszystkiem długodystansowcem szanse jego wzrastają już dalej i na 400 m. powinien on być zupełnie równorzędny przeciwnikom Lisewskiego, a w tej walce można się spodziewać, że obaj zejść poniżej 6 min. Trzecie i dalsze miejsca przypuszczalnie do ostatniej niemal sekundy będą niepewne. Reflektują na nie „zabkarze” Kaniewski (PTP), Wesolowski (I. S. V.) i Zawieja. Ale crawlści bez walki z pewnością nie zrezygnują; więc wchodzi tu Richter, Lewandowski i Gromadziński, a niespodziankę sprawić może Wolkenstein i Płonczyński z Ostrowa, który podobno już zupełnie dobrze opanował crawl.

1500 m. wygrać powinien Kratochwila, a za nim dopiero liczby należy na Lisewskiego. Później znowu w przyzwoitej odległości (niestety)

podążą Wesolowski, Wolkenstein, Zawieja i Matecki II.

Mimo opowiadań o „świetnych” czasach z innych obozów 200 m klasycznym powinno przypaść Kaniewskiemu, którego jedynie nastraszyć może znowu Kratochwila — nieograniczony w swych możliwościach. Za to uporczywy bój czeka równorzędnych prawie kandydatów na dalsze miejsca Zawieję, Wesolowskiego i Mateckiego II.

W stylu pływackim po raz pierwszy w Poznaniu, odbędzie się próba szybkości między dawnym systemem oburęcznym, którym pływać będzie Antoniewicz (U), a naprzemiannym, crawllem, który już zupełnie dobrze opanowali Filipowski (HCP), Maśliński (W). Nie bez szans również startować będą: Ciastowski (U), Kłosowicz (W), Schramm (U) i Turowski (PTP).

O ile i w tym roku Grabiec (PTP) przyjedzie z Górnego Śląska, gdzie stale zamieszkuje, nie będzie on tak bezkonkurencyjnym w skokach jak w ub. roku, mimo zimowego treningu, bowiem Maciejewski (W) poprawił się wybitnie i nie wykazuje już prawie żadnych braków. Matuszewski (W) i Lisewski to następna równorzędna para. Za nim idą Lewandowski, Matuszewski III i Cieślak (Ostrów).

Tak przedstawiają się indywidualne konkurencje u panów. U pań o ile na pierwszym miejscu nie należy oczekiwać zmian — o tyle na dalszych znajdują się nowe nazwiska. W stylu dowolnym od 100 m do 1500 m oraz w style klasycznym niepobitą jest Kretschmanówna (I. S. V.) i wątpić należy czy może znaleźć poważniejszą rywalkę. O drugie miejsce w setce walczyć będzie kilka równorzędnych zawodniczek: Walkowiakówna (AZS), pomagająca już sobie crawllem, Krausówna (S) wciąż jeszcze najpoprawniej pływająca crawllem, wreszcie Szczepańska (U), Kaczmarkówna (U) i Antoniewiczówna (U).

Na dłuższych dystansach więc na 400 m i 1500 m będzie już tylko styl klasyczny a kolejność zawodniczek powinna być następująca: Kretschmanówna, Kaczmarkówna, Szczepańska, Walkowiakówna, Miedzywymienione wejść jednak jeszcze mogą Ratajczakówna (W) i Bluemelówna (I. S. V.).

Powolne przechodzenie pań na crawl, powoduje, iż dziś jeszcze szybszymi od „crawltek” są „klasyczki”, które z tej racji figurują w biegach dowolnych jak i klasycznych; dlatego na 200 m klas. są te same nazwiska znowu na czele z Kretschmanówną, dalej — równomiernie Kaczmarkówną, Szczepańską, Walkowiakówną i ew. Okopińską.

W 100 m nawnazak, istnieje właściwie tylko jedna zawodniczka Bluemelówna. Pozostałe bowiem — Duryńska, Kretschmanówna i Nowakówna (U) — są już gorsze, a poza niemi tym stylem żadna nie pływa.

W skokach była jedyna Urbańska (U), jednak wobec wycofania się jej konkurencja ta przypuszczalnie nie odbędzie się.

wyjeżdża się gromadnie nad wybrzeże oraz na plażę.

Jakkolwiek powyższy turniej w rozmiarach i w przerwie pomiędzy gorączkowymi walkami ligowymi nie jest zbyt szczęśliwy — jednak przypuszczać należy, że „Warta” jako mistrz Polski nie zawiedzie pokładanych w niej nadziei. Widoczna poprawa formy i tradycyjne dobre wyniki na gruncie obcym, każą przypuszczać, że i tym razem propaganda sportu polskiego, a zwłaszcza naszego piłkarstwa spoczywa w dobrych rękach.

Zarząd klubu, zdając sobie sprawę ze znaczenia takiego występu zagranicznego, przygotowuje sumiennie i solidnie całą wprawę.

Jak nas informuje kierownik sekcji piłki nożnej K. S. „Warta” p. dyr. Głowacki, w wyprawie weźmie udział ogółem 18 ludzi z tego 15 graczy i trzech członków zarządu, oraz sekcji piłki nożnej. Z poza zespołu ligowego w jego obecnym składzie wyjeżdża czterech jeszcze rezerwowych, a mianowicie: Smiglak, Scherfke II, Uliwiak i Kasprzak. Ekspedycji towa-

rzyszą pp.: dyr. Głowacki, jeden członek zarządu klubu i jako kierownik techniczny p. Rybarczyk.

Droga powrotna jest jeszcze niezupełnie określona. Wiadomo jedynie, że „Warta” dostanie się statkiem z Libawy do Gdańska względnie Gdyni, a stamtąd do Poznania, gdzie stanie przypuszczalnie w dniu 27 lipca, o ile naturalnie nie zajdą jakieś nieprzewidziane wypadki.

Ze swej strony szczerze życzymy „Warcie” jak największych sukcesów i nie wątpimy, że dzięki swej znanej ambicji i ofiarności w grze, godnie będzie reprezentować barwy polskie. Drużyna posiada paru zawodników o beznanych z przyszłym terenem spotkań dzięki meczom międzypaństwowym znają oni trochę miejscowe stosunki, sposób sędziowania i system gry — mają więc pewne doświadczenie, co się niewątpiwie ogromnie przyda. Zatem — choć od wyprawy dzieli nas jeszcze niemal dwa tygodnie — już teraz ponawiamy nasze życzenia, by powrót „Warty” był pod znakiem sukcesów.

Mistrzostwa Polski w lekkiej atletyce

I.
Już tylko dwa tygodnie dzieli nas od głównej batalii w lekkiej atletyce, a widownią mistrzostw w tym roku będzie Warszawa. Nie mamy już walki o puhar Wittiga, który jest niezaprzeczoną własnością warszawskiej „Polonji” — wobec czego uwaga klubów i zawodników zwróci się więcej w kierunku zwycięstw indywidualnych i wyczynów. Zakończenie walki o puhar Wittiga nie sprawi oczywiście, że w każdej konkurencji pójdą tylko faworyci; niewątpiwie cenna jest wygrana indywidualna, za niemniej jednak wartościowe należy uważać zwycięstwo zespołowe, choćby nawet nieoficjalnie punktowane. W dalszym ciągu tegoroczne mistrzostwa Polski będą sprawdzianem, czy postępowanie „provincji” jest stałym w stosunku do stolicy. Warszawa jeszcze w ubiegłym roku zdobyła przewagę 26 punktów (85:59); sądźmy, że tym razem prowincja powinna poprawić wynik na swoją korzyść.

II.
W biegu na 100 m. nadal widnieje „stara gwardja”. Szenajch będzie tu przypuszczalnym zwycięzcą po walce z Sikorskim, którego start jest pod znakiem zapytania, z powodu niewyjaśnionej sprawy zwolnienia z „Polonji” w związku z przejściem jego do „Stadionu” z Król. Huty. Dalej groźnie na tym dystansie wygląda Trojanowski II (AZS. - Warszawa); Czyst, Zajusz, Pernak i Nowak mogą znaleźć się w finale. W biegu na 200 m. powinien zatriumfować Biniakowski (Warta), jednak walka z Szenajchem dopiero na mecie da wyraźne rozstrzygnięcie. Sikorski, Piechocki, może też Pernak, a nawet Zajusz — mają szanse dojścia do finału. W sprintach zatem żadnych nowych nazwisk, a wszystkie zawodnicy znani i już niemłodzi; tymczasem właśnie tutaj tak bardzo wyczekujemy nowego talentu, ukazania się typowego szybkobiegacza.

Bieg na 400 m. będzie trzecią z rzędu walką dwóch rywali lokalnych: Biniakowskiego (Warta) z Piechockim (AZS.) Dwa razy (w mistrzostwach okręgowych i w Tallinie) uległ Piechocki. Do mistrzostw staną obaj niewątpiwie starannie przygotowani. Zwycięstwa życzymy... lepszemu. Z powodzeniem zmierzyć mogliby się z nimi Kostrzewski i Gniech. O pierwszym wieść narazie zaginęła; a o drugim wiemy, że startował w międzyokręgowym spotkaniu Śląsk - Wilno; jednak po chorobie i bez treningu, zajął tylko czwarte miejsce. Rzepuś, Żuber i Nowakowski — jeżeli nie nawet jakiś mniej znany zawodnik — mogą być kandydatami na dalsze miejsce. Nie bez szans byłby również Cejzik, który miał już w tym roku czas 51,8 s.

Bieg na 800 m. niema z góry desygnowanych faworytów; niewiadomo bowiem, jak do spotkań odniosą się superasy naszej lekkiej atletyki: Petkiewicz oraz Kusociński i czy wogóle wezmą udział w mistrzostwach po powrocie z Anglii. W długich biegach (od 1500 m.) — zwyciężą dowolnie. Jeżeli zależeć im będzie na tych dystansach o wyniki europejskie, nie pofatygują się do 800 m.; jeżeli chodzić

będzie tylko o wygrane — natenczas z powodzeniem staną również do tego biegu i... jeden z nich będzie zwycięzcą. Wtedy, też po zaciętej walce, trzecim powinien być Lesicki (Bydgoszcz), kandydat na pierwsze miejsce w razie nieobecności tamtych, a do dalszych mogą pretendować z równymi szansami: Żuber, Pawlak, Mędrzycki, Nowakowski, Cierpikowski, Kędzia, Sidorowicz (Wilno).

W biegu na 1500 m. — zeszlóroczny zwycięzca Jaworski zdaje się zrezygnuje ze startu. O tym dystansie i o szansach zawodników nie da się już nie powiedzieć ponad to, cośmy stwierdzili przy omówieniu 800 m.

Bieg na 5.000 m. może być najwięcej emocjonującym punktem programu mistrzostw. Jeżeli Petkiewicz stawia tutaj czoło Kusocińskiemu to wyniki tej walki śledzić będzie cała widownia z zapartym oddechem. Dwaj świetni zawodnicy „Warszawianki” zmierzyliby się tutaj na dystansie, na którym po ewentualnym zwycięstwie Petkiewicza należałby się jemu bezapelacyjnie tytuł najlepszego lekkoatlety Polski. O trzecie i czwarte miejsce walczyliby wówczas: Nowacki („Warsz.”) i Sawaryn („Pog.”). Ślązak Kabut, czołowi zawodnicy Krakowa i Poznania — nie mają poważniejszych szans do odegrania roli w tym biegu.

Bieg na 10.000 m. nie posiada skrytaliczowanej obsady. Zwycięży Kusociński, o ile będzie startować, a na dalszych znajdziemy nazwiska zawodników, dla których bieg na tym dystansie będzie „pocieszeniem” za niezajęcie miejsca na 5.000 m.

W biegu na 110 m. przez płotki duże szanse na zwycięstwo ma Nowosielski („Cr.”), finalista od paru lat. Słaba forma Trojanowskiego, spowodowana służbą wojskową, każe przypuszczać, że przed nim ulokują się jeszcze Zajusz i kto wie, czy nie Wieczorek. Bieg 400 m. przez płotki jest kartą niezapisaną. Czołowymi zawodnikami tego dystansu są Kostrzewski i Trojanowski, a ewentualnie dalsi uzskać mogą tylko bardzo średnie wyniki.

III.
W skoku w wyż na zwycięzcę predestynowany jest Mejro („Pol.”). W zeszlórocznych mistrzostwach zawiódł. Wynik osiągnięty przez niego w Tallinie (180 cm.) każe przypuszczać, że tytułu mistrza nie pozwoli sobie tym razem wydrzeć. Wysokość 175 cm. przewyższył w r. b. Lokajski („Warsz.”) to też jemu dajemy pierwszeństwo w walce o drugie miejsce, o które jak i o trzecie walczyć rywalizować będzie na wysokości 170 cm. całą plejada zawodników (Dobrakowski, Wróbel, Cejzik, Gładysz, Banaszkiwicz, Kruśczyński i i.). Pocieszającym objawem jest, że niema w Polsce okręgu, któryby nie posiadał skoczka na powyższą wysokość. Może jest to zapowiedzią, że nareszcie i w tej konkurencji zbliżymy się do Europy.

W skoku w dal zwycięstwo przypaść winno Sikorskiemu przed Nowackim („AZS” - Kraków) i Nowosielskim Do 6,80 m. uzyskuje duża liczba zawodników.

„Warta” w krajach nadbałtyckich

W pierwszej połowie lipca ligowa drużyna „Warty” udaje się na dwutygodniowy objazd do Estonji i Łotwy, gdzie rozegra kilka spotkań z miejscowymi czołowymi drużynami. Z konieczności wybrać musiano okres letni. Wakacje graczy i reszty członków ekspedycji wyzyskano w ten sposób, że zarezerwowano właśnie część dorocznego urlopu wypoczynkowego na wyjazd zagranicę. Jest to pierwsza dłuższa wędrowka „zielonych” od chwili istnienia klubu. W ciągu 16 dni rozegrają oni 6 spotkań, w tem dwa w Rydze, dwa w Tallinie i jedno w Wilnie.

Wyjazd do Łotwy i Rygi, następuje na zaproszenie „Riga Football Club”. „Warciarze” opuszczają Poznań w piątek 11 lipca i przez Warszawę, udają się najpierw do Wilna, gdzie drużyna zabawi dwa dni. Po zwiedzeniu miasta oraz jego zabytków historycznych „Warta” rozegra w niedzielę 13 lipca mecz propagandowy z mistrzem Wil. OZPN „Ogni-

skiem”. Z Wilna racyjna wyjeżdża wprost do Rygi, gdzie w środę dnia 16 lipca spotyka się ze wspomnianym powyżej „Riga Football Club”. Z tą samą drużyną grają zieloni w piątek 18 lipca mecz rewanżowy.

Z Rygi podążą „Warciarze” do stolicy Estonji Tallina. Również tam rozegra „Warta” dwa spotkania, w tem jedno — rewanżowe. Pierwsze odbędzie się 21 lipca w poniedziałek z czołowym klubem estońskim, a rewanż — w środę dnia 23 lipca. Z Tallina jadą do Libawy, końcowego etapu turnieju, gdzie rozegrają jedno spotkanie w piątek dnia 25 lipca z miejscową „Olimpią”.

Czytelnik zapewne zwróci uwagę na fakt, że wszystkie spotkania rozegra „Warta” w dni powszednie. Otóż trzeba tu nadmienić, że w krajach nadbałtyckich nie grywa się w soboty i w niedziele zupełnie a to dlatego, że ludność korzysta w całej pełni z sezonu letniego. W oba te dni

Uroczystości polskie na Śląsku Opolskim

W dniu 1 czerwca odbyło się w Zabrzu oczekiwane z zaciekawieniem polskie święto sportowe, które zgromadziło na boisko zgórą tysiąc osób. Zawody obejmowały lekką atletykę, mecz piłki nożnej i pałant. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja, na której rozdano dyplomy sportowcom, którzy odznaczyli się na boisku. Przemawiali: prezes Związku Młodzieży Polsko-Katolickiej p. Kawik i członek zarządu Dzielnicy Śląskiej Związku Polaków w Niemczech, p. Powolny.

W dniu 13 czerwca odbyła się w Olesnie z inicjatywy Związku Polaków uroczystość Dnia Matki i Dziecka.

Imponująco wypadł VI Zjazd Związku Kół Śpiewających na Śląsku Opolskim, który odbył się w Bytomiu 22 czerwca. Na zjazd przybyły delegacje kół z Bytomia, Zabrze, Żernik, Wieszowy, Raciborza, Mikulczyc i innych miejscowości. Przybyło też jedno towarzystwo śpiewacze z Dolnego Śląska, a mianowicie „Harmonja” z Wrocławia. W konkursie wzięło udział ogółem 17 towarzystw, podczas gdy jeszcze 5 lat temu na Śląsku Opolskim były tylko 3 polskie koła śpiewackie.

Na uroczystość bytomską złożyły się pochód ulicami miasta, w którym wzięło udział 1500 osób, obrady zjazdu i konkursy śpiewackie, które wypadły doskonale.

Zjazd Związku Towarzystw Młodzieży Polskiej w Prusiech Wschodnich

W dniu 15 czerwca w sali hotelu „Concordia” w Olsztynie obradował VI Zjazd delegatów Związku Towarzystw Młodzieży Polskiej w Prusiech Wschodnich. Zjechali się delegaci z okręgów Związku: warmińskiego, mazurskiego i ziemi malborskiej. Marszałkował zjazdu p. Wesolowski z Berlina.

Ze sprawozdania rocznego wynikało iż praca wśród młodzieży była bardzo intensywna. Mimo to Związek nie zdołał powiększyć liczby członków, bo choć się podniosła liczba członków na Warmji i Powiślu, lecz zato spadła niestety na Mazurach, co zrównało sukcesy dwóch pierwszych okręgów. — Przyczyn. że Związek tak powoli się rozwija, szukać należy w znanych na ogół trudnościach, stawianych młodzieży polskiej ze strony niemieckiej. Tak na przykład nie mogą towarzystwa polskie po wsiach otrzymać sal na zebrania lub obchody (mowa tu o Mazurach i Warmji) nadto wynalazła niemieczyna wiele innych rodzajów walki z działalnością towarzystw polskich, jak wydalanie z pracy, napady mniej lub więcej niebezpieczne i wszelkiego rodzaju szykany. Z drugiej strony trudności te hartują działaczy polskich.

Po krótkiej dyskusji nad sprawozdaniem udzielono radzie wykonawczej absolutorjum i wybrano nową radę wykonawczą, składającą się z 7 osób. Zostały potem przyjęte różne uchwały organizacyjne.

Szubienica czy trucizna?

Niezwyczajne zdarzenie skazanego na śmierć w Estonji.

W stolicy Estonji przesiaduje obecnie w więzieniu osobnik, przeciw któremu zapadł swego czasu wyrok śmierci. W Estonji skazanym na śmierć przysługuje prawo dowolnego wyboru pomiędzy szubienicą a trucizną. Skazaniec, o którym mowa, nazwiskiem Sergiusz Waszczenko, wybrał truciznę i wypił w istocie napój mający go pozbawić życia, w obecności składu sędziowskiego. Waszczenko jednak, mężczyzna zdrowy i silnej budowy ciała, posiada — zdaniem lekarza więziennego — wyjątkowo odporny organizm. Po dwudniowej chorobie przezwycięzył kryzys i zupełnie wyzdrowiał. Zamknięto go ponownie do celi więziennej, lecz władze sądowe nie wiedzą obecnie jak mają dalej postąpić. Kara śmierci została bowiem teoretycznie już wykonana, tak że sąd nie wie, czy może „bezwrotnie” trzymać skazańca nadal w więzieniu. Wykonania powtórnego stracenia ustawa nie przewiduje... Czy znajdzie się w Estonji Salomon, któryby umiał rozwiązać tę niezwykłą sprawę. S. F.

Zwiedzajcie

Międzynarodową Wystawę Komunikacji i Turystyki w Poznaniu od 6 lipca do 10 sierpnia r. b.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 30. czerwca 1930 zgłoszono: Joanna Jankowiakówna, 1 r. 1 mies. 24 dni. Władysław Smoczyński, 1 r. 1 m. 3 dni. Józef Andrzej Wilczek, 1 r. 8 mies. Władysława Piotrowska, 26 godz. Herta Plachta, z domu Szawelska, 32 l. Michał Bręczewski, robotnik rolny, 42 l. Fryderyk Niewöhner, uczeń mleczarski, 16 lat. Tadeusz Kosmowski, 7 dni. Czesław Kłosiński, 30 min. Czesław Wojtkowiak, 1 r. 1 m. 8 dni. Wawrzyn Kubiak, robotnik, 70 l. Paweł Pawełski, numerowy kolejowy, 43 l. Józef Cendrowski, 4 l. Leon Emil Wilhouse, 3 m. 20 dni. Wiktoria Machuderska, z domu Biłska, wdowa, 60 l. Józefa Woźniakowa, z domu Konieczna, 71 l. Alojzy Krawczyk, 1 mies. 25 dni. Hieronim Wiśniewski, złotnik, 19 l. Stanisława Nowakowska, 7 mies. 18 dni. Henryk Leśniewski, pom. biurowy, 22 l. Eugenja Rubachowa, z domu Milkowska, wdowa, 73 l. Józefa Popowiczowa, wdowa, 68 l. Józef Vogt, właściciel młyna, 49 lat. Marcei Grelaka, 3 l. 5 m. 13 dni. Gracja Grześ, saper, 22 l. Leon Kukla, 4 mies. 25 dni. Władysław Jaroszyk, złotnik, 44 l.

SKRZYNIKA DO LISTÓW

— Ucia Pszczyna. Dla córek obywatelskich: Zakład Św. Olafa, Pniewy, woj. Poznański; dla córek włościańskich istnieje w woj. Poznańskim trzy żeńskie szkoły gospodarcze a mianowicie: Nietątków, powiat Śmigiel; Witkowo, pow. Gniezno; Tuchorza, pow. Wolsztyn. Z internatem kurs roczny. (a. K.)

— Pejot. „Saturday Evening Post” Filadelfja, dalej Nowy Jork i Chicago. — Bliższych adresów nie potrzeba. Najpoczytniejszym piśmie ilustrowanym jest Saturday Evening Post”. (a. K.)

— Grzegorzewska, Czarnków. Nic nam nie wiadomo. (a. K.)

— A. B. W zasadzie dłużnik ma rację. Należność wynosi razem z odsetkami za ległemi do końca 1924 r. (liczymy odsetki

po 5 proc., za cztery lata) 4612,50 zł.; od sumy tej należą się dalsze odsetki. Wątpimy, czyby Pan w drodze sądowej uzyskać mógł wyższą waloryzację. Należy wypowiedzieć do końca bież. roku. (K)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. K. 2 zł. — Jadwiga Baranowska 5 zł. — K. L. z podziękowaniem za otrzymane łaski, 10 zł. — Ignasiak 10 zł. — Aniela Nawrocka z prośbą o zdrowie 5 zł. — N. N., Łazarz, 5 zł. — Adam Pietrzykowski 10 zł. — L. D. 5 zł. — E. W., Poznań, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 2 888,70 zł.

Na Kongres Eucharystyczny: Stow. Urzędników Komunalnych 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 124 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: Dz. N. w pewnej intencji 3 zł. — M. K. 2 zł.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECZNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

Piegi
Pryszcze
Liszaje
Plamy
pewnie usuwa
**KREM
VENUS**

Na Wyjazd

ceny niższe na modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe na podarki. Mydła toaletowe, wody do włosów, kremy, pudry, róże, pomadki do ust i ołówki do drzew.

Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.
Perfumerja Paryska
Gwarna 10. zw 24325

Niebezpieczeństwo dla zdrowia dzieci!

Życie dzieci zagrożone jest stale przez złośliwe owady. Osłabiając mało odporny organizm, zaturując pożywienie i przenosząc zarazki chorób, owady są największym niebezpieczeństwem dla dzieci. Dla zdrowia dzieci należy rozpylać Flit.

Flit niszczy doszczętnie muchy, komary, pchły, mole, mrówki, karaluchy, pluskwy oraz ich zarodki. Zabójczy dla owadów, jest zupełnie nieszkodliwy dla ludzi. Nie płami. Flit nie należy porównywać do innych środków na owady. Żądajcie żółtej blaszanki z czarną opaską, wystrzegając się naśladownictw.

FLIT

Niszczy *szybciej*

W niedzielę, dnia 29 czerwca 1930 r., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz drogi syn, brat i wujek, ś. p.

Dr. Stefan Kukliński

Nabożeństwo żałobne odprawi się w Poznaniu w środę, 2. bm., o godz. 9-tej w kościele św. Józefa, poczem wyprowadzenie zwłok na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, matka i siostra z dziećmi.

Miejska Górka, Poznań.

dw 1012

Dnia 29 czerwca 1930 r., o godz. 1,30 po poł., zasnęła w Bogu, opatrzona św. Olejami, ś. p.

z Milkowskich

Eugenja Rubachowa

przeżywszy lat 74. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 b. m., o godz. 6 po poł., z Zakładu Sióstr Opactwa na Śródcie.

zw 24 329 W smutku pogrążona rodzina.

Dnia 29 czerwca 1930 r., o godz. 1 w południe, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św. mój najdroższy syn, nasz ukochany brat i szwagier, ś. p. zw 24 321

Henryk Leśniewski

przeżywszy lat 22. Pogrzeb odbędzie się 2 lipca o godz. 17-tej z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążeni
matka, siostra, szwagierka i bracia.
Poznań, Chwaliszewo 66, dnia 29. VI. 1930.

Paulina z Pajzderskich Plecińska

po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Panu dnia 30 czerwca 1930 r., w 63 roku życia zaopatrzona Sakramentami św. Ekspozycja zwłok odbędzie się w czwartek, dnia 3 lipca o godz. 9,30 z Grodnicy do kościoła parafjalnego w Wielkich Strzelcach, poczem nastąpi nabożeństwo żałobne i złożenie zwłok na tamtejszym cmentarzu.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Grodnica, p. Zalesie dnia 1 lipca 1930 r.

Powózki oczekiwać będą na stacji w Zalesiu w czwartek, o godz. 8,38.

zw 24322

Dnia 29. VI. 1930 r., w dzień św. Piotra i Pawła, o godzinie 10 wieczorem, zmarła po długoletnich ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana i nigdy niezapomniana żona i matka, ś. p.

Józefa Woźniakowa

z domu Konieczna

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 lipca, o godzinie 6,30 po południu, z Zakładu Św. Józefa na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

W smutku pogrążony
mąż z córką.

Poznań, Św. Marcin 55.

zw 24 316

Dnia 29 czerwca 1930 r. zakończył swój żywot po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Dr. med. Stefan Kukliński

Zmarły był przez dłuższy czas lekarzem Powiatowej Kasy Chorych w Rawiczu. Niechaj ziemia, którą gorąco ukochał lekka Mu będzie.

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych
w Rawiczu.

dw 1009

Grudny problem płuskiw jest definitywnie załatwiony
Stosowan'e Nekkron
w połączeniu z Tajunem
w każdej drogerji do nabycia
Fabryka Środków do zwalczania szkodników
UNIVERSUM,
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 36.
Pw 11453/4-19 31 2

Baczność!

Potrzebuję większą ilość

jelit hydłecych

do fabryki wyrobów mięsnych
Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 24318

Magle

łóżka, umywalnie,
stoliki nocne, kar-
nize mosiężne,
meble ogrodowe,
huštawki-krokiety
poleca

A. KOSZEWSKI
Poznań, St. Rynek 61.

Pw 8241-20,197

W dniu 29 czerwca 1930 r. rozstał się z tym światem w Miejskiej Górze, ś. p.

Dr. Stefan Kukliński

W Zmarłym straciliśmy jednego z założycieli Związku naszego, zasłużonego członka około rozwoju Związku, serdecznego i uczynnego Kolegę.

Cześć Jego pamięci!

dw 1009

Związek Lekarzy Z. P.

Dnia 30 czerwca 1930 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, matka i jedyna córka, ś. p.

z Kubińskich

Gertruda Ciesielska

przeżywszy lat 27. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 3 b. m., o godzinie 5 po południu, z kostnicy parafji Bożego Ciała w Dębcu.

d 1018

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi, rodzice i rodzina.

Poznań — Żabikowo.

Zakład pogrzebowy St. Jaskiewicz. ul. Klasztorna 14.

Za spokój duszy, ś. p.

Stefana Świerkosza
nauczyciela, por. W. P. w rez.
zmarłego dnia 27 czerwca r. b. od-
będzie się

zw 24327

nabożeństwo żałobne

w środę, dnia 2 lipca r. b., o godz. 8 rano, w kościele Matki Boskiej Bol. na Łazarzu, na które Kolegów, Przyjaciół i Znajomych zaprasza

Grono Naucz. VII. Szkoły.

Wszystkim Krewnym i Znajmym za tak liczne dowody współczucia oraz wieńce i udział w pogrzebie ś. p.

z Kergerów

Elfrydry Wysockiej
składamy na tej drodze szczerze

podziękowanie.

Rodzina.

Szamatuly, dnia 30 czerwca 1930 r. zw 24 330

KASJER

z kaucją zł 12 000 poszukuje podobnej posady, pracował w Banku i w większych firmach. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 24319

W piątek, dnia 4 b. m., w rocznicę śmierci, ś. p.

Jana Bratkowskiego

odprawi się o godz. 10 u fary

msza św.

W imieniu rodziny

Ks. Stefan Bratkowski.

zw 24326

Za liczne dowody serdeczności, okazane nam w przesłaniu szczyrych życzeń i tylu wspaniałych koszy kwiatów w dniu naszych złotych godów, składamy na tej drodze wszystkim naszym Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym, serdeczne

zw 24 331

podziękowanie.

Władysławstwo Otmianowsky.

Dzierżawy

w Poznańskim, I-szo klasowe majątki w wysokiej kulturze z pełnymi inwentarzami i żniwami z kolejami w miejscu i to: 5 000 mrg. i 1 800 mrg. zaraz od właścicieli do przejęcia. Również kilka majątków na sprzedaż. Informacyj udziela

K. Swinarski, Poznań, Działyńskich 3. part.
Firma zał. 1888. Telefon 31-43.

zw 24 328

Wielkie przedsiębiorstwo przemysłowe poszukuje dla działu „towarów powroźniczych

zdolnego majstra

z gruntowną znajomością odnośnych robót ręcznych i maszynowych. Oferty z dokładnym życiorysem, odpisami świadectw i warunkami pracy składać w ekspedycji Kurjera pod zw 24 305.

Za okazane nam współczucia, wieńce i udział w pogrzebie naszej jedynej i kochanej córki, ś. p.

Elżbiety z Dusików

składamy wszystkim Krewnym, Towarzystwom i Znajomym, szczególnie Tow. Koło Śpiewu imienia F. Nowowiejskiego za wieńce i odśpiewanie pieśni, serdeczne

Bóg zapłać!

Dusikowie.

Poznań, w czerwcu 1930 r.

zw 24 317

Od wtorku, dnia 1 lipca r. b. poczynsz
urządzą

Wielka Wyprzedaż Sezonowa

Zniżka cen do 50%

Poniżej niektóre z sensacyjnych cen:

Suknie i komplety

welniane i jedwabne
zniżone w cenie do 50%
Suknie z crepe de Chine od zł 65
Wielki wybór ostatnich nowości.

Plaszczki letnie

za bezcen
Jedwabne od . . . . . zł 95,—
Welniane od . . . . . zł 65,—
Ia gabard. na jedw. . . . . zł 75,—
Trenchcoaty . . . . . zł 95,—

Wyroby dziane

welniane i jedwabne.
Wielki wybór ostatnich nowości:
Pullovery, Jumpy, Bluski,
Spódniczki — Garsonki.
Zniżka do 50%

Bluski

tylko z najlepsz. crepe
de Chine, suto mereżk.
i haft. od . . . . . zł 25,—

Rękawiczki

Skórzane —
prawdz. wiedeńskie.
Upust 40%

Bielizna

tylko prima crepe de Chine i opal
szwajcarski. — Piękne wykonanie.
Wybór olbrzymi.
Zniżka do 30%

Trykt. Jedw.

Zniżka cen 20%
Majteczki jedwabne od zł 3,50
Combinaison jedw. od zł 6,50
Haleczki jedwabne od zł 8,50

Torebki

ostatnich fasonów z najlepszych
skór z podszewką jedwabną po-
czynsz od zł 8,50
Piękne modele ze skóry fok, kro-
kodyla, rekina i t. d.

Pończoszki

tylko najlepsze gatunki jedwab.
i fild'cosse i t. p.
Oryginalne jedwabne „Bemberg”
od zł 6,50.

Szale i apaszki

artystycznie, ręcznie malowane
z 1-ma Crepe de chine od zł 8,25.
Wielki wybór nowości.

ANNA ŁUCZAKOWA

Gwarna 9

Pw 3 251-55-328

Okazyjna sprzedaż.

Ze składnicy naszej sprzedamy na rk. obecny
za gotówkę większą partję prawdz. westf. kos

dlugość	75	80	85	90	95	100	105	110	ctmr.
złoty	4.60	4.80	5.35	5.90	6.45	6.95	7.50	8.—	sztuka

DOM SPEDYCYJNY „RAWA”, właśc. Władysław Szymański
Telefon 121, 2152. BYDGOSZCZ, Śniadeckich 19.

Kupno okolicznościowe!

Na terenie W. M. Gdańska położony
młyn wodny

7 tonn przemiału, bez konkurencji, najlepsza okolica, sta-
le czynny, budynki masywne, nowe urządzenie mlyna,
26 morgów ziemi i łąk, mieszkanie 9 pokoi, łazienka i przy-
należności, przy wpłacie około 65 000 guld. gd. sprzedam.
Poważnym reflektantom udzieli informacji pod nr. 334
W. M. biuro ogłoszeń Meklenburg, Gdańsk, Jopengasse 5.

Jadę w tych dniach do

Stanów Zjednoczonych
Ameryki P.

mogę załatwić interesy.
Oferty Kurjer pod zw 24323

Inteligentni i pracowici panowie

o dobrej prezencji, mogą
otrzymać wysokie zarobki
przy sprzedaży pierwszo-
rzędnych

amerykańskich
maszyn biurowych.

Oferty „Par”, Al Marcinkow-
skiego 11, pod nr. 26, 185

Pw 3 060-26,180

Mój dom

w Kaszycach w najlepszym
położeniu, naprzeciw kościoła-
sprzedam natychmiast ko,
rzystnie. W domu tym znaj-
dował się skład dobrze prosperu-
jący. Interesenci zechca
tamże przybyć w dniu 6 lipca

Paula Vigdor
d. adr. Stanisław Meissner.
nr 2024/5

Drezno - Loschwitz 10.

Sanatorium D-ra Möllera
Kuracje dietetyczne oraz
wszystkie nowoczesne me-
tody leczenia. Bardzo dobre
rezultaty przy zachorze-
niach chronicznych. Należy
żądać szczegółowego prop-
spektu oraz broszury.

Kompletne urządzenie SKŁADOWE

wraz z składem przy ul.
Dąbrowskiego 4 z towa-
rem drogeryjnym
i perfumeryjnym jest zaraz
do odstąpienia względnie
sprzedania. Zgłoszenia
przyjmuje sądowy sekwe-
strator P. Stachowski,
Krasińskiego 2, I. ptr.

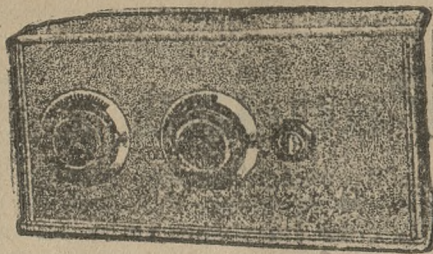
Pw 3 247-27,22

Kino Renaissance Harry Peel

w detektywnym filmie p. t.
„Płonące Auto”

Pw 3 252-27,22

Nie zwlekajcie dłużej!
Szkoda każdego dnia i wieczoru!

strawionego na poszukiwaniu kosztownych rozrywek poza domem, lub nudzeniu się często w nieciekawym towarzystwie.

Nie posiadając odbiornika radiowego we własnym domu, pozbawiamy się beztróskiego „dolce far niente” po wyczerpującej pracy całodziennej, upragnionego kontaktu z całym kulturalnym światem.

Nie należy zwlekać z zakupieniem u naszej firmy odpowiedniego odbiornika, radzimy skorzystać jaknajszybciej z okazji dostępnego nabycia najpopularniejszego w obecnej dobie radjoodbiornika „Trójka Philipsa” który dzięki swym zaletom, a to czystości i sile głosu wyparł prawie wszystkie aparaty na rynku radiowym.

Tylko na przeciąg miesięcy czerwiec i lipiec r. b. jesteśmy w stanie dostarczyć każdemu czytelnikowi K. P. poniżej opisany komplet „Trójka Philipsa” na raty miesięczne po zł 30.— po cenie ściśle fabrycznej.

Korzystajcie więc z niebywalej dotąd okazji i zwracajcie się bezzwłocznie do firmy, Zakłady Radjotechniczne Uniwersal we Lwowie, ul. Kollataja 1. 3.

„Trójka Philipsa” zmontowana jest w eleganckiej skrzynce bakelitowej z pierwszorzędnych części składowych firmy „Polskie Zakłady Philips” S. A. (patrz rysunek) z dostosowaniem lamp Philipsa złotej serii. Odbiera wszystkie stacje krótko i długofalowe na głośnik i słuchawkę.

Komplet nasz składa się: z aparatu, 3 lamp. A. 425, A. 409 i B. 443, głośnika Philipsa Nr. 2016, 1 akumulatora 25 amp. godz., 1 baterji 120 volt, 1 pary słuchawek i kompletnego materiału na antenę.

Cały powyższy komplet wraz z opakowaniem, oraz opłaconą przesyłką dostarczamy do wszystkich miejscowości Rzeczypospolitej za kwotę zł 480.— pobierając zł 30.— przy zamówieniu, reszta po 30.— zł miesięcznie w ratach.

Przy zamówieniu prosimy podać dokładny adres oraz najbliższy urząd pocztowy i dołączyć zaświadczenie miejsca pracy, posiadania własnego przedsiębiorstwa lub też realności.

Do każdego odbiornika dołączamy bezpłatnie gwarancję firmy Philips za sprawne działanie aparatu i głośnika, oraz ilustrowaną 20-stronicową broszurę pouczającą o sposobie zakładania anteny i uruchomienia aparatu bez pomocy radjotechnika.

Otrzymałmy setki listów od naszych klientów z wyrazami podziękowania za dostarczone odbiorniki „Trójki Philipsa”.

Za całość towaru podczas transportu firma nasza odpowiada.

Prosimy adresować:

Zakłady Radjotechniczne „Uniwersal” we Lwowie, ul. Kollataja L. 3.

Z braku miejsca zamieszczamy ostatnie 2 listy z podziękowaniami otrzymane w dniu podania ogłoszenia.

Kochawina, 9 czerwca 1930 r.

Proszę pod adresem Stefan Wańczycki, kierownik szkoły Turody, p. Żydaczów wysłać ofertę na „Trójkę Philipsa” z powołaniem się na mnie.

Z dostarczonego mi odbiornika „Trójka Philipsa” jestem zupełnie zadowolony, za co WPanom dziękuję. Z poważaniem Bronisław Kubrycht, Kierownik Szkoły.

Z goda, 8 czerwca 1930 r.

Szanowna Firmo! Wysłany przez Szanowną firmę „Uniwersal” radjoodbiornik „Trójka Philipsa” otrzymałem bez uszkodzenia. Po załączeniu aparatu jestem bardzo zadowolony z Waszego 3-lampowca, również z głośnika, przez co zasylam serdeczne podziękowania. Będę się starała zwerbować dla Sz. Firmy drugich klientów. Kreślę się z poważaniem, Podoluchowa. Pw 14 176 72 8

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

(Marienbad) Czechosłowacja

kąpiele gazowe, borowinowe,
żelazne, 45 źródeł mineralnych

Hydropatja-Elektroterapja

Sezon maj — wrzesień

50% zniżki powrotnej na kolejach czeskich.

Wszelkich informacji udziela: Rządowy Zarząd Kąpielowy w Marienbadzie lub Biuro Propagandowe w Warszawie, ulica Niecała 8.

nr 11021

Snofacsalvum

wypróbowany dobry środek ochronny przeciw

Pomorowi u świń

but. à 200 gr. = 4.50 zł but. à 500 gr. = 9.00 zł
wszechstronne uznania, do nabycia w

Aptecce Marjańskiej

Poznań, Sołacz, ul. Mazowiecka 12. Tel. 52-46.

Wysyłka odwrotną pocztą zw 24 289

Poszukuję dobrej

DROGERJI

w Poznaniu ewentl. na prowincji, o ile możliwości z mieszkaniem. — Zgłoszenia piśmienne do eksp. Kurjera Poznańskiego pod rw 10 506

Zaraz do wynajęcia

ubikacje

nadające się na biura lub skład przy Starym Rynku 50, na I. piętrze. Zgłoszenia proszę skierować do firmy

A. GLABISZ „POD DASZKIEM”
Hurtownia win, Poznań, Stary Rynek 50.

NIGDY SŁOŃCE

nie zaszkodzi świeżości Waszej cery, jeśli smarować będziecie twarz jeszcze wilgotną po umyciu, rano i wieczorem

Crème Simon

pozbawionym wszelkich składników tłustych, a jednak doskonale przenikającym pory skóry. Rozsmarować lekko, aby krem wnikał w naskórek, następnie wysuszyć i przypudrować Pudrem Simon'a.

W czasie upałów nos Wasz nie będzie błyszczał, cera zachowa świeżość i będziecie zabezpieczone przed spiekotą.

Crème, Poudre & Savon Simon
PARIS

Zawiadamiam niniejszem, że osiedliłem się w **Strzelnie** jako **adwokat**
Michał Frankowski,
 adwokat
 Strzelno, Rynek nr. 75. Telefon nr. 4.

LINJA GDYNIA AMERYKA
Wycieczka do Kopenhagi
 na parowcach oceanicznych
 s. s. „PULASKI” (12 000 ton) odjazd z Gdańska 11. 7.
 s. s. „KOŚCIUSZKO” (12 000 t.) odjazd z Kopenhagi 14. 7.
 do Gdyni lub Gdańska.
 Bilet okrężny łącznie z utrzymaniem na okręcie, wyłącznie kosztu pobytu na lądzie, — 250 zł.
 Szczegółowe informacje w biurze Linji Gdynia Ameryka, ul. Nadbrzeżna, Gdynia i w oddziale pasażerskim „Żegluga Polskiej”.

Gevaert

BŁONY GEVAERTA
 ZWOJOWE I PAKIETOWE
 O NIEDOŚCIGNIONEJ ORTOCHROMAZJI I CZUŁOŚCI
 DO APARATÓW WSZELKICH TYPÓW
 Do nabycia w składach przyborów fotograficznych.

Mechanik
 do obsługi chłodzi
 potrzebny natychmiast. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem żądanego wynagrodzenia do firmy
Związkowa Centrala Maszyn
 Poznań, Ratajczaka 16.

KOMTUR
MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA
Komunikacji i Turystyki
w POZNANIU
 W Wystawie bierze udział
30 państw z pięciu kontynentów
Otwarcie 6 lipca 1930 r.
 Pw 11928-29.5

Ostrzegamy
 przed przyjmowaniem i dyskontowaniem skradzionych nam przez włamanie następujących weksli:
 Akceptant A. Juchnicki, Toruń, z tyrem firmy L. Anders, Toruń, na zł 1 000.—
 Akceptant Kretkowski, Poznań, pl. 15. 8. r. b. na zł 300.
 Akceptant Kujawa, Środa, otrzymany od firmy Wypych, Środa, pl. 8. 7. r. b. na zł 200.—
 Akceptant R. Franc, Łódź, pl. 30. 8. r. b. na zł 50.—
 Akceptant M. Goldner, Sandomierz, na zł 115,75.
 Weksle in blanco niewypełnione z możliwością wystawienia do zł 10 000 następujących firm:
 firmy W. Stawicki, Bydgoszcz, 1 weksel;
 firmy M. Kapczyński, Poznań, 1 weksel;
 firmy Polblach, Poznań, 2 weksle z tyrem pp. Chwałczyńskiego i Taraszkiewicza.
 Wyżej wymienione weksle unieważniamy. dw 1004-a

Towarzystwo Kontynentalne dla handlu żelazem Kern i Sp., oddział w Poznaniu.

KONKURS
 W tutejszej administracji miejskiej wakuje zaraz posada sekretarza miejskiego.
 Reflektanci, dokładnie obeznani ze sprawami samorządowymi, podatkowymi oraz policyjno-administracyjnymi, zechcą wnieść podania z życiorysem i odpisami świadectw do 5 lipca b. r.
 Pobory według grupy XI. uposażenia urzędników państwowych i dodatkami oraz 15% dodatku komunalnego
 Inwalidzi i wysłużeni podoficerowie zawodowi o równych kwalifikacjach, mają pierwszeństwo.
 Rychtal, pow. Kępno, dnia 28. VI 1930.
MAGISTRAT.
 (—) Jerzykowski, burmistrz

Magistrat stoł. miasta Poznania zamierza znieść drogę publiczną, prowadzącą od ul. Szpitalnej do Szosy Okrzejnej, oznaczoną na karcie katastralnej 1 parcele 174/41 i 222/41 ks. wiecz. Jezyce 968 właśc. gmina m. st. Poznania
 Zgodnie z § 57 ust. o właśc. władz z dnia 1. 8. 1883 r., sprzeciwy należy wnieść w czasokresie 4-tygodniowym do Magistratu VII, Ratusz, Stary Rynek, pokój 35, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego.
 Późniejszych sprzeciwów nie uwzględni się.
MAGISTRAT VII.
 (—) Ratajski (—) Ruge
 nw 2031/2

W rzeźni tutejszej wakuje posada kierownika rzeźni (weterynarza)
 z poborami 65% grupy VIII prócz wolnego mieszkania, opału, światła i wody.
 Kierownik rzeźni jest zwolniony od wykonywania trychinoskopji; praktyka prywatna dość donośna.
 W mieście jest gimnazjum męskie i żeńskie.
 Kandydaci w wieku do lat 45 zechcą swoje, odpowiednio udokumentowane, zgłoszenia przelać do dnia 10 lipca r. b. do
MAGISTRATU MIASTA POW. PSZCZYNY
 dw 1010 (Województwo Śląskie).

N. 2/29. OGŁOSZENIE. Postępowanie upadłościowe nad majątkiem kupca Alberta Bauma w Grodzisku zastanawia się dla braku masy upadłościowej. Grodzisk, dn. 14 czerwca 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 2069

3 Nn. 6/30. UCHWAŁA. W uwzględnieniu wniosku firmy „Arkona”, Wytwórni Wyrzobów Metalowych, Spółki Akcyjnej w Tczewie, o udzielenie jej odroczenia wyplat, zarządza się odroczenie wyplat firmie tej do 21 września 1930 r. a) Głównymi i płatnymi nadzorcami sądowymi, sprawującymi zarząd przedsiębiorstwa, — mianuje się: 1) Ludwika Śpiewaka, kupca w Tczewie, 2) Ludwika Okołów-Zubkowskiego w Tczewie; b) ponadto jako nadzorców bezpłatnych: 1) Józefa Hendrykowskiego, prokurenta Pom. Banku Rolniczego w Tczewie, 2) Ernesta Raetzla w Gdańsku, Dominikswall 10, 3) Mieczysława Landau'a w Warszawie, Pańska 67, 4) dypl. inż. Sonntaga Rudolfa w Gdańsku, A. E. G., 5) Jana Segora, przemysłowca w Gdańsku-Wrzeszczu, Emailenwerk. Zakres działania nadzorców wymienionych pod literą b) 1—5 ogranicza się do roli organu kontrolującego i opiniodawczego. Tczew, dnia 21 czerwca 1930 r. **Sąd Powiatowy.**
UCHWAŁA, uzupełniająca uchwałę z 21. 6. 1930 r. Dotychczasowego nadzorcę Ludwika Okołów-Zubkowskiego zwalnia się na jego prośbę ze stanowiska nadzorca sądowego; w miejsce jego mianuje się nadzorcą sądowym Konrada Murawskiego, kupca w Tczewie. Tczew, dnia 26-go czerwca 1930 r. **Sąd Powiatowy.** nw 2070

Ogłoszenie o przetargu.
 Magistrat m. Koła, województwa Łódzkiego, sprzedawca w drodze przetargu:
 1. Nieużywane przewodniki gołe z miedzi elektrolitycznej
 1600 kg. 25 do 50 m/m²
 1500 „ 70 „
 250 „ 95 „
 2. 15 automatów dla samoczynnego zapalania i gaszenia lamp ulicznych, jak i reklam świetlnych szwajcarskiej fabryki „Sauter“, 6 amper. 220 V. z nakręcaniem ręcznym raz na 40 dni zupełnie nieużywanych.
 3. Kilka tysięcy sztuk nowych części do rur „Pesza“ na 8 m/m i 14 m/m, jak mufki, różne kolanka łukowe, kątniki, trójniki, cztero-kątniki, puszki i t. p.
 Oferty piśmienne z wyszczególnieniem cen mogą być składane do Magistratu miasta Koła do dnia 24 lipca r. b.
 Koło, dnia 26 czerwca 1930 r.
MAGISTRAT m. KOŁA.
 dw 1003

Licytacja dobrowolna
urządzenia mieszkalnego i kuchni
 przy ul. Gwarnej nr. 11, 3 piętro.
 W środę, dn. 2 bm., po poł. o godzinie 3-ciej sprzedawac będą za gotówkę najwięcej dającym wiele mebli, jak: jadalnię dęb., szafy, łóżka, pierzyny, stoliki nocne, biurka, obrazy, lustra, kanapy, lampę kryształ. wisz., lodówkę, stoły, krzesła i t. d. Meble, maszyny, piece i sprzęty kuchenne oraz wiele mebli antycznych i rozmaitości. Radioaparat kompl. 3 l., walizki itd.
WŁADYSŁAW WOJCIECHOWSKI
 ul. Stawna nr. 13. Tel. 28-09. Pw 3254-55 327

OGŁOSZENIA DROBNE
 Ogłoszenia wśród drobnych:
 1-linowy milimetr 60 groszy
 Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
 Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE
Place
 budowlane w pobliżu Poznania w Steszewie, bardzo ładnie położone przy kolei, szosie, autobusie, lesie i wodzie tania do sprzedania Stosownie również dla ogrodu, Wawrzyniec Małecki — Steszew, Poznańska. nw 2020
W centrum
 miasta kuracyjnego Inowrocław jest do sprzedania willa o 10 ubikacjach z ogrodem. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod nw 2021
Obrazy
 dobrych artystów sprzedam okazynie. Stysiak, Koponickiej 16. zdw 66 742
W Luboniu
 przy szosie sprzedam parcele każdej wielkości, cena złoty metr kwadratowy Zgłoszenia Puszczewko, Ratajczak Józef. zdw 66 490/91

Electrolux
 okazynie. Adres Kurjer St. Rynek rw 10 584
Maszyna
 Singera na sprzedaż. Józefa 6, IV., podwórze. zdw 66 782
Dubeltówka
 mało używana cal. 12 na sprzedaż. Serba, Tyline Chwaliszewo 26. Pw 3 250-27-30
Fiat 501
 4 osobowy otwarty, bardzo dobrze utrzymany, korzystnie do sprzedania. Inż. Słowikowski, ul. Działuńskich 9, III. zdw 66 768
Kanapy
 leżanki, materace za gotówkę. raty. Strzelecka 31. zdw 66 649-50
Lustro
 duże szlifowane w ramie i stolik nowoczesne zupełnie nowe za miast 110 zł sprzedam 75 zł — Szlifiernia szkła, Wielkie Garbary 14. zdw 66 565-6

Parcele
 budowlane każdej wielkości, przy dworcu Ławicy i szosie Poznań-Tarnowo 1,60 zł m². Warunki spłaty dogodne. Oferty „Par”. 27. Grudnia 18, pod 58.226. Pw 3242/3-58.226/7
Dwie walizy
 dobrze utrzymane sprzedam. Al. Marcinkowskiego 2, wys. parter, lewo. zdw 66 745
Sprzedam
 lub wydzierżawię dom ze składem kolonialnym, 2 pokoje kuchnia, 5 lokatorów, ogród, stajnia, chlewy, cena podług umowy do gospodarza. Kaczmarek, Fabjanowo, Poznań. zdw 66 702-3
Singera
 maszyny okragie czolenko sprzedam. Poznańska 38, III. lewo. zdw 66 643-4
Wyrzedaje
 meble po znionych cenach tylko krótki czas. Napryngacz ul. Wieka 12. Pw 3107/08

Używane
 meble, obuwie, garderobe, inne rzeczy najtaniej sprzedaje Skład komisowy, Staszica 14. zdw 66 645-6
Kanarki
 śpiewaki 17, młode 10 zł sprzedam. Borzyński, Górna Włoda 65. zdw 66 750-1
Skład
 z towarami kolonialnym i mieszkaniem tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 66 707
Wózek
 sportowy sprzeda. Wodna 10, II. prawo. zdw 66 715
Willę
 z wolnym 8 pokojowym mieszkaniem przy wpłacie 60 000 sprzedam. Oferty Kurjer zdw 66 666
Willę
 pięciopokojową Poznań 38 000 sprzedam „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 66 687

Sprzedam
 kramnice, debowa 6 mtr. (stoł składowy), budke telefoniczna, kiosk gazetowy, wystawka. — Adres wskaże Kurjer zdw 66 668
Rower
 z motorkiem 1 P. S. rejestrowany, rower półwysięgowy w dobrym stanie, rower dziecięcy trzykołowy na lańcuch tania do sprzedania. UL. Kraszewskiego 1. jw 4 172
Wóz
 bele 25 ctr. sprzedam. Zórawia 10-12, skład. jw 4 174
Sprzedam
 dom 8 ubikacji, piekarnia, wjazd chlewy, wśród miasta, cena 19 tys., wpłaty według umowy Minder, Krotoszyńska, Piastowska 15. nw 2 035
Gospodarstwo
 50 mórg, ziemia pszenna, kom. pietre, liwentarze. Cena 7 000 wszystkie inne okazynie. Centrala św. Marcina 78. zdw 66 664

Sprzedam
 25 ctr. czereśni. Wejdmann, Gniezno, Targowisko 2. nw 2 039
Wózki
 dziecięce tania. Gumy, 27 Grudnia 15 podwórze. zdw 66 642
Wóz
 dziecięcy (głęboki) sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 66 584
Samochody
 „Dürkoppo” otwarty 6 osob 4 cyl. „Rugby” ciężarówka 1 tonnowa „Horch” ciężarówka 4 tonnowa na maszynach „Fiat” 501 otwarty 4 osobowy wszystkie w bardzo dobrym stanie okazynie na dogodnych warunkach na sprzedaż „Autopol”, Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol) Pw 3258-27-32
Akumulatory
 Ford Chevrolet 30 zł. Berliet 4 wszystkie inne systemy sprzedam. okazynie. Traupol, Grobla 27. tel. 32 65. zdw 66 770

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerna nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

Opony
820x120 nowe sprzedają okazjanie Franpol, Grobla 27, tel. 32-65, zdw 66 769

Parcele
w Puszczykowie, dobrym punkcie 1-3 morg, za metr 3 złote. Poznań, Tomczak Wierzbicice nr. 51, zdw 66 597

Słoje do konserw 0,85 gr
gumy, sprężynki. — Szklanki 10 gr. — Serwisy 8,50 — Obładowe porcelana 30 — Ogrodowe, Restauracyjne szkło — Porcelana — najtaniej tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórze, zdw 66 612

Rower
miski sprzedam. Ludwiczak, — Wieżowa 9, II, zdw 66 610

Skład
z mieszkaniem i urządzeniem w Obornikach, Rynek tanio oddam. Oferty Kurjer zdw 66 617

Ziemniaków
rychłych 8 morg sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 66 623

Electrolux
gramofon szafkowy, Lampa wisząca i biurkowa tanio oddaje. Alojz Marcinkowski 3, II, 4-6, zdw 66 629

Rower
półwysięgowy sprzedam Kamińska, Wielkie Garbary 43, zdw 66 598

Wózek
sportowy, tanio sprzedam zaraz. Gajowa, Szewska 6 parter, zdw 66 590

Sprzedam
szafę i stół kuchenny nowy. Zebarska, Stawna 8, II, p, rw 10 504

Skład
kolonialno-zbożowy w śródmieściu z mieszkaniem lub bez sprzedam. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 10 560

Rower
nowy miski wartości 280 za 180. Chwałiszewo 25, II, rw 10 572

Skład
kolonialny, większe miasto, wszystkie szkoły, wojsko; z przygięciem mieszkaniem, dobra klientela, zaraz na sprzedaż około 8-10 tysięcy. Oferty Kurjer nr 2022

Cement
świeży w workach dostarczy najtaniej w każdej ilości Getepe, Poznań, Ratajczaka 1a, tel. 40-46, Pw 15 064-26-141

Drogerje
20 lat zaprowadzona z powodu choroby okazjnie zaraz sprzedam, gotówki około 20 tys. Zgłoszenia Kurjer dw 5451

W mieście
powiatowe w przycupalnej jes. do sprzedania nieruchomości ze składem rzemieślniczym warsztatem oraz z całkowitem urządzeniem, zapad elektryczny oraz dwa mieszkania na bardzo korzystnych warunkach. Informacje udzieli Bank Ludowy w Warowic, zdw 65 812

Motocykle
Opel 16 HP, 4 takt, po 3200 zł do sprzedania. A. Prus, hurtownia rowerów, Rybnik G. 51, zdw 66 511

Restauracja
i winiarnia z pelnym koncesjem. w centrum Bydgoszczy, bardzo dobrze prosperująca, zał w r. 1881, komfortowo umeblowana, z ubikacjami dla służby, wprost od właściciela najechnięt do oddania. Do obcięcia potrzebne 16 000 zł. Blizszych informacji udzieli Ag. Dóbr „Polonia” Bydgoszcz, Dworcowa 17 telefon 698, Pw 3019 68-329

Gospodarstwo
90 morg pszennej, z inwentarzem w mieście, przy wpłacie 45 tys. Lanpol, Skarbowska 14, I, zdw 66 079

Młyn motorowy
z nowoczesnym urządzeniem nowo pobudowany, w dobrej okolicy, zaraz na sprzedaż. Wpłaty 50 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 322

Staub
komentarz do kodeksu handlowego wydanie 1927 tanio Zgłoszenia Kurjer zdw 60 411

Księgarnia
skład papieru w powiat, mieście, gdzie gimnazjum korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 66 293

Restaurację
mieszkaniem, dobrze zaprowadzona w śródmieściu z powodu stonkowania rodzinnych zaraz sprzedam. Wiadomość Soltrysk, Prusa 18, zdw 66 453

Dogł tanio
szczeniaki, Wierzbicice 28, Su szczykiewicz zdw 65 495

Kołdry
materace, ceny fabryczne. Używane przerabia specjalna maszyna. Gnońska, Plac Światokrzyski 1, zdw 66 450

Hamaki
najtaniej. Pertek, Pocztowa 10, zdw 66 159

Kamienice
dwupiętrowa centrum miasta, dwiulogowe ogród, zajad skład mieszkanie wolne. Przymusiński, Mogilne zdw 65 636

Parasole od zł 3,90
W. Czys, Poznań ul Szkołna 11, Własna pracownia, Pw 11 208 13-55

Przy każdej uroczystości
jest obraz z firmy Witold Leworski, Wrocławska 36, najcenniejszym upominkiem. Pw 11 475-21-122

Rusztowanie
tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 407

Parcelę
1,350 m kw w najlepszym położeniu w pobliżu Starościńskiej korzystnie sprzedam „Komispol”, Sew. Mielżyńskiego 4, zdw 66 453

Parcela
w okolicy Diakonisk, około 600 m² w dobrym położeniu, nie drogo na sprzedaż. Adres: Poznań, Mazowiecka 41, parter, zdw 60 206

Restaurację
z pelnym wyszynkiem sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 60 301

Gospodarstwa
100-300 morgowe sprzedam lub zamienie na kamienice Piotrowski, Szamarzewskiego 1, zdw 66 387

Kolonjalke
zaprowadzona, mieszkanie tanio sprzedam Piotrowski, Szamarzewskiego 1, zdw 66 386

Salon
Lud. XVI, złożony sprzedam Zakład Rzeźbiarsko-stolarski, Poplińskich 2, Wilda, zdw 66 472

Sprzedam
dobra bandonjum, Piafkowiak, Kopernika 5, zdw 66 458

Rower
półwysięgowy sprzedam 100 zł. Oferty Kurjer zdw 66 468

Pianino
krzyżowe, Półwiejska 11, podwórze, lewo, III, prawo, zdw 66 501

Skład
obszerny odsłoni Autolux — Poznań, św. Marcin 43, zdw 66 499

Pianino
krzyżowe 1300 czarne sprzedam. Wiśniewski, Prusa 18, zdw 66 547

Taksówkę
Ford z koncesją za 3 000 gotówka sprzedam. Adres Kurjer zdw 66 511

Skład
próżny z mieszkaniem i meblami bardzo korzystnie oddam „Pias” św. Marcin 47, zdw 60 509

Cztery
parcele, każda po ca 1 650 kw. m przy ul. Grunwaldzkiej za Zakładem Siostr Diakonisk po 80 zł za 1 m kw. zaraz na sprzedaż, I. Bajon, Patrona Jackowskiego 17, telefon 65 69, zdw 66 508

Meble
wyprowadzane z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski, Woźna 12, nw 10 444-5

Regi Jelenie
2 duże i kilka małych sprzedam. Ul. Stroma 26, Pospieszna, zdw 66 535

Budki
polstrowane do telefonu. Zgłoszenia św. Wojciech 15, I, lewo, zdw 66 552

Kiosk
z czerwono-żółtej markisy, 6-cio katny, o średnicy 2,90 m i 2,50 mtr. wysoki nowy, korzystnie na sprzedaż. R. Kunert i Ska, T. z o p., Fabryka placht, worków i namiotów, Poznań, ul. Woźna 12, tel. 29-21, Pw 3 240-27-18

Dwa
składy spożywcze z mieszkaniem okolicznościowo. Obiecia 6-10.000 sprzedam Oferty Kurjer zdw 66 521

Okazja
Dalsza wysprzedaż roz. rzeczy z hotelu francuskiego, leżanki, ugniywarki z marm., stoliki koczne, łóżka, poduszki z pierza, kołdry jedwabne, puch. Zgłoszenia św. Wojciech 15, Jagielski, tel. 2110, zdw 66 549

Fortepian
krótki, czarny 450 sprzedam. — Boguszcak, Dąbrowskiego 79, zdw 66 546

Bonmarin
bratwanny restauracji. Zgłoszenia św. Wojciech 15, I, lewo, zdw 66 550

Żniwne
plachty, worki, sienniki oraz plachty nieprzemakalne i namioty poleca po przystępnych cenach: R. Kunert i Ska, T. z o p., Fabryka placht, worków i namiotów, Poznań, ulica Woźna 12, tel. 29-21, Pw 3 244-27-19

Wóz
roboczy 2 1/2 cal. na sprzedaż. — Sielska 41, Górczyn, zdw 66 555

Samochód
mały dwuosobowy, sportowy format łodzi, dobry i piękny w cenie motocykla sprzedam. Dąbrowskiego 33, laktornia, zdw 66 655

5 KU-PNA
Brylanty
złoto srebro ud kupuje F Tar kowska Poznań Pl. Wolności 11 Pw 9556-10-111

Dom
w Poznaniu kupie przy wpłacie 100.000 zł. Oferty Kurjer zdw 66 420

Kupię
magiel i wóz piekarski używany Oferty Kurjer Poznański zdw 66 393

Skład
mieszkaniem ruchliwa ulica, kupie. Oferty Kurjer zdw 66 382

Kiosk
większy reprezentacyjny, przenośny kupie. Oferty, cena Kurjer zdw 66 493

Motocykl
użyteczny kupie lub zamienie na samochód 4 osobowy. Oferty Kurjer zdw 66 477

Poszukuje terenu
w pobliżu śródmieścia, z dobrym dojazdem, około 1 500 m² Skłopy, stajnia na 8-10 koni, garaż i biura požądane Oferty do Kurjera pod zdw 66 506

Kupujemy
większą ilość beczek żelaznych pojemności 300 litrów w dobrym stanie. Oferty składać: Ch. Fogel, Kolo, sk. p. 7, zdw 66 538

Szable
kawalerska kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 551

Domek
na przedmieściu Poznania kupie, cena 20 000, wpłata 15 000. Oferty do Kurjera zdw 66 677

Kupię
domek blisko Poznania przy stacji. Wpłata 10 000. Oferty Kurjer zdw 66 744

Domek
z ogrodem w Poznaniu lub najbliższej okolicy z dogodną komunikacją kupie lub wydzierżawie. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 755

Kupię
domek z składem kolonialnym, ogrodem owocowym w Gnieźnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 626

Kolonjalke
z mieszkaniem kupie. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 66 591

6 KAMIENICE
Kamienica
nowoczesna dochód roczny 8.100, cena 80.000, wpłaty 40.000. Dutkiewicz, Chwałiszewo 70, zdw 66 512

Kamienica
śródmieściu, ubikacjami fabrycznymi, na każde przedsiębiorstwo, wpłaty 60.000. Malecki, Poznań, Rybaki 20a, zdw 66 679

Kamienicę
IV, piętrowa, śródmieście sprzedam. Oferty tylko poważnych reflektantów, nie agentów. Kurjer Poznański, zdw 66 632

Kamienica
centrum, maszynowa, dochód 9 500 100 000, wpłaty 50 000. Tomczak, Wierzbicice 31, zdw 66 533

7 PIENIĄDZ
40.000
zł wypożycze na hipotekę. Oferty Kurjer zdw 66 287

Pożyczę gotówkę
za letnisko gdzie woda i las. Skromne wymagania. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 451

1.000
pod pewny zaław wypożycze Oferty Kurjer zdw 66 392

Wspólniczki
do przedsiębiorstwa hotelowego miasto, gdzie zdrowisko poszukuje młody człowiek z kapitałem 6.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 495

1.000
ulokuje, również za stancję. — Oferty Kurjer zdw 66 531

Poszukuję
wspólnika na połowania 1.500 morg lub odstepie. Oferty Kurjer rw 10 568

30.000 zł
poszukuje na pierwszą hipotekę kamienicy w śródmieściu, procent według umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 766

8 DO WYNAJĘCIA
Małżeństwu
2 pokoje próżny umeblowany jadalnia używanie kuchni, wszelkie wygody wynajme 1 lipca. Marsz Pocha 100. Oferty zd 64 829

Mieszkanie
2 pokojowe z meblami lub bez, kuchnia, łazienka, okolica Łazarz zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 64 796

5 pokojowe mieszkanie
w nowej willi przy ul. Marynar skiej od 1. 10 rb wprost od ro spodarza do wynajęcia. Dzierżawa 350 zł mies 2 lata zgóry. Po średnicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjers zdw 65 849

Dwa
razy pokój z kuchnią na Winiarach, wydzierżawie, 2 lata zgóry Adres Kurjer zdw 66 436

Mieszkanie
pokój, kuchnia z meblami przy Marszałka Focha w suterenie, z piwnicą i górną, oświetlenie gaz. 30 zł miesięcznie z dwuletnią dzierżawą za zgodą gospodarza sprzedam za 2 800 zł. Wiadomość Wojtarek, Kozia 8, III, lewo, przed poł. 9-12, zdw 66 431

Pokój
z używaniem kuchni do wynajęcia. Niegolewskiego 10, II, p, tr. zdw 66 442

Mieszkanie
trypokojowe, łazienka w dzielnicy Łazarzkiej sprzedam. Adres Kurjer zdw 66 595

Mosinie
nowej willi 2 pokoje kuchnia, — dzierżawa miesięczna 60 zł. Pawłowska, Mosina Poznańska 02, zdw 66 354

Odstepię
ładny słoneczny pokój z meblami (cena 900 zł) Oferty Kurjer zdw 66 373

Mieszkanie
6 pokojowe komfort, willa ulica Słowackiego, roczny czynsz, Osa, dopol, Rzeczypospolitej 9, zdw 66 458

Pokój
używaniem kuchni tylko solidnym. Piotrowicz, Patr. Jackowskiego 3, zdw 66 606

Mieszkania
1, 2, 3 pokojowe za dzierżawę. Zgłoszenia Szczeplaniak, Kantaka 5, I, zdw 66 737

Mieszkanie
pokój kuchnia, śródmieście dla bezdzietnych za pożyczkę 2 000 zwrotem za rok do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 672

W Inowrocławiu
mieszkanie 5-6 pokojowe przy ul. Solankowej do wydzierżawienia bez odstepnego. Oferty Kurjer zdw 66 718

Mieszkania
1 pokój z kuchnią 2 letni czynsz 3.500, 3 pokoje, 1 rok 4 tys. Zapytaj w Kurjersze rw 10 570

8 SZUKA MIESZK
Poszukuję
mieszkań od 2-4 pokoi z kuchnią Wilda, Jeżyce, Łazarz od 2 000 do 6 000. Biuro Lanpol, Skarbowska 14, I, zdw 66 080

Do
300 zł miesięcznie zapłaci solidna rodzina za 5 pokojowe mieszkanie wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 66 581

Poszukuję
1-2 pokoi z kuchnią, nieumeblowanych zaraz, czynsz zgóry do 2.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 455

Poszukuję
pokój z kuchnią i dwuletniej dzierżawy zgóry wprost od gospodarza, bliżej centrum lub Jeżego próżnego pokoju. Oferty Kurjer rw 10 590

Poszukuje
pokoju z kuchnią zaraz wprost od gospodarza, plac rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 66 446

1
lub 2 próżne pokoje w okolicy Małych Garbar poszukuje. Oferty Kurjer zdw 66 377

Mieszkania
3-5 pokojowego, słonecznego z wygodami w śródmieściu lub w pobliżu poszukuje, czynsz za 2 lata zgóry. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 471

Pokój
z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje ewentl. dzierżawę zgóry 1-2 lat. Oferty Kurjer zdw 66 567

Poszukuje
pokoju lub dwa pokoje z kuchnią wprost od gospodarza. — Czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer rw 10 565

11 POKOJE UMEBL.
Pokój
duży słoneczny na 2 osoby wynajme od 15 1 Mickiewicza 7, III, lewo, zdw 64 585

Spokojnemu
panu pokój Śniadeckich 6 a, dom ogrodowy, parter, prawo, zdw 65 740

Dobry
pokój zaraz wynajmie. (Plac Sapieżyński), Babińskiego 7, wysoki parter prawo, zdw 66 035

Pokój
dwuosobowy, balkon elektryczność, Śniadeckich 9, II, zdw 66 290

Próżny
pokój wynajme małżeństwu. — Adres wskaże Kurjer zdw 66 135

Pokój
lub dwa umebl. z telefonem lub bez w centrum vis a vis Wystawy do wynajęcia zaraz. Bukowska 1, mieszkanie 13, zdw 66 120

Pokój
ładny czysty, światło elektryczne, wejście niekrepujące zaraz. Waly Jana III, 11, I, lewo, zdw 66 687

Komfortowy
pokój wynajme zaraz 1 lub 2 panom — paniom. Młyńska 2, parter, lewo, 2 drzwi, zdw 66 622

Pokój
1-2 panienkom Kreta 6, Stasińska, zdw 66 505

Pokój
umeblowany, osobne wejście. — Łakowa 10, I, lewo, zdw 66 594

Pokój
2 panom zaraz, pościel požądana. Plac Nowomiejski 10 b, I, zdw 66 593

Pokój
blisko wystawy 1-2 panom wynajme zaraz. Balcerzak, Kraszewskiego 30, zdw 66 625

Elegancki
kabinet sympialny wynajme. Pocztowa 21, I, prawo, zdw 66 330

Pokój
dwuosobowy, Piekary 7, III, zdw 66 624

Centrum
przy Placu Wolności, pokój wolny, Rzeczypospolitej 2, Chudzińska, zdw 66 611

Pokój
solidnemu panu wynajme. św. Marcin 27, III, prawo, zdw 66 608

Elegancki
panom wynajme. Plac Sapieżyński 5, III, prawo, zdw 66 614

Pokój
wspólny dla pana. Grobla 4, parter, lewo, zdw 66 587

Pokój
dla pana. Górna Wilda 111, III, zdw 66 636

Panu
wspólny pokój, Piekary 6, III, lewo, zdw 66 634

Pokój
małżeństwu. Jeżyka 43, II, prawo, zdw 66 132

Pana
na pokój, Woźna 18, III, podwórze, lewo, rw 10 581

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Kowal, ul. Woźna 13, podwórze, rw 10 580

Przyjmę
na stancję. Kłasztorna 4, Pociolska, rw 10 565

Pokój
elegancki Cieszkowskiego 8, III, prawo, zdw 66 764

Pokój
solidnej panence wynajme zaraz. Maciejewska 4w, Marcin 64, zdw 66 759

Pokój
kuchnia, 2 pokoje kuchnia za dzierżawę/ wybór innych. Informacje św. Marcin 15, I, prawo, zdw 66 754

Centrum
pokój elegancki, umeblowany z elektrycznością, łazienka, telefonem z utrzymaniem lub bez. — Wrocławska 15, I, lewo, zdw 66 224

Pokój
starszemu panu wynajme. Pocztowa 1, II, Szczyńska, rw 10 561

Pokój
solidnej osobie wynajme. Rybakińska, św. Marcin 64, podwórze I, zdw 66 738

Dwóch
panów na pokój. Szkołna 9, Białocka, rw 10 576

Pokój
osobnem wejściem. Długa 7, 2 piętro, lewo, zdw 66 582

Czysty
bez pościeli solidnemu. Strzelecka 3a, III, lewo, zdw 66 641

2 panom
pokój z utrzymaniem lub bez. Górna Wilda 80, Wesolowski, zdw 66 640

Niekrepujący
pokój z fortepianem zaraz

Pokój
umeblowany wynajme. Kra-
szewskiego 19, drugie, lewo.
zdw 66 663

Pokój
umeblowany do wynajęcia zaraz.
Warchlewska, Przeznica 2.
zdw 66 662

Kłaitki
schodowej pokój umebl. solidne-
mu panu zaraz wynajme. Wro-
niecka 16, II, lewo. zdw 66 678

Pokoje
dobrze umeblowane zaraz do wy-
najęcia. Cieszkowskiego 7, III,
prawo. zdw 66 684

Pokój
umebl. wynajme. Działyńskich
10, wysoki parter, lewo.
zdw 66 700

Pokój
umeblowany. Ratajczaka 11a,
III, wejście, II, prawo.
zdw 66 699

2
pokoje umeblowane, telefon, la-
zienka, śródmieście, wynajme
małżeństwu bezdzietnemu zaraz.
Czynsz kwartał lub 1/2 roku zgę-
ry. Adres Kurjer zdw 66 681

Umeblowany
słoneczny korzystnie panom wy-
najme. Mostowa 16, III, lewo.
zdw 66 161

Niekrepujący
pokój dla jednej osoby, elektrycz-
ność, Śniadeckich 32, III, plewo. zdw 66 423

Pokój
umeblowany zaraz wynajme. Da-
browskiego 18, II, prawo.
zdw 66 426

Pokój
umeblowany małżeństwu wynaj-
me. Wąły Zygmunta Augusta 4,
II, p

Dobrze
umeblowany pokój na dwie oso-
by do wynajęcia. Fr. Ratajcz-
ka 11a, 8 wejście, III, pzdw 66 402

Pokoiki
wynajme panice zaraz. Grun-
waldzka 20 a, I, pzdw 66 457

Lazarz
centrum czysty, frontowy, nie
krepujący, elektryczność, Focha
33, III, front. zdw 66 450

Pokój
tanie, Górna Wilda 71, III, pra-
wo, front. zdw 66 443

Pokój
frontowy, słoneczny jednemu lub
dwóm lepszym panom wynajme.
Górna Wilda 56, I, prawo.
zdw 66 397

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Ko-
stencja, Grunwaldzka 25,
zdw 66 399

Pokój
komfortowy zaraz, telefon. Ma-
tejski 46, III, lewo. zdw 66 388

Pokój
wynajme. Strzelecka 5, I, lewo.
zdw 66 385

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia.
Szyperka 17, parter, lewo.
zdw 66 383

Pokój
czysty, elektryczność, lazienka za-
raz do wynajęcia. Przemysłowa
28 a, II, prawo. zdw 66 381

Pokój
wynajme. Śniadeckich 4, wysoki
parter, lewo. zdw 66 372

Pokój
umeblowany wolny. Chrzanow-
ska, Matejski 57, zdw 66 494

Pokój.
2 panom wynajme. Tyne Chwa-
łiszewo 13, III, zdw 66 175

Duży
pokój do wynajęcia. ul. Pałacza
36, zdw 66 459

Wynajme
pokój dla małżeństwa. Patrona
Jackowskiego 35, parter, lewo.
zdw 66 461

Pana
solidnego na pokój przyjme. Ry-
baki 20, parter, prawo, front.
zdw 66 539

Pokój
elektryczność 1-2 osób zaraz.
Szamarzewskiego 13, dom tylny,
I, p

Pokój
wynajme. Poznańska 27 a, II, le-
wo. zdw 66 498

Pokój
na 1 lub 2 osoby wynajme. Kro-
ta 24, III, prawo. zdw 66 529

Pokoje
dla dwóch panów i lepszej pani.
Aleje Marcinkowskiego 1, II, pprawo. zdw 66 623

Słoneczne
pokoje natychmiast wynajme. —
Wąły Zygmunta Augusta 19 a,
III, prawo. zdw 66 526

Pokój
umeblowany z wszelkimi wygo-
dami na 2 osoby zaraz wynajme
Śniadeckich 30, II, prawo.
zdw 66 525

Pokój
wspólny dla panienki. Piłińska
80, IV, zdw 66 400

Pokój
umeblowany frontowy. Długa 7,
III, p

Pokoiki
skromnie umeblowany, elektryka
wynajme zaraz. Wierzbicice 26,
parter, prawo. zdw 66 517

Pokój
kuchnia, inteligentom zaraz wy-
najme. Wszystkich Świętych 4,
II, lewo. zdw 66 516

2 pokoje
umeblowane połączone. Młyńska
9, I, pietro. zdw 66 515

Pokój
umeblowany dla 2 osób wynajme
zaraz. Piotra Wawrzyniaka 21, I,
środek. zdw 66 513

Pokój
Kopernika 5, II, lewo. zdw 66 504

Pannie
pokoiki oddam za pomoc. Wro-
niecka 1-2, II, pietro. rw 10 551

Pokój
umeblowany, osobne wejście za-
raz. Polna 4, parter.
jw 4 1117

Pokój
umeblowany 2 osobom wynajme.
Piekarzy 5, II, lewo. zdw 66 545

Pokój
słoneczny, balkonowy dla 2 pań
lub panów. Kraszewskiego 9a,
I, pietro. zdw 66 544

Mały pokoiik
z widokiem na ogródki i ulicę
wynajme tanio. Poznańska 27,
podw., prosto, II, pzdw 66 541

Śródmieście
pokój utrzymaniem lub bez, elek-
tryczność, wolny. Marcinkow-
skiego 16, II, prawo. zdw 66 554

Pokój
umebl. osobne wejście, wynajme
panu zaraz. Pościel pożąda-
na. Wrocławka 13, IV, pwo. zdw 66 560

Pokój
umeblowany na dwie osoby lub
jedną zaraz do wynajęcia. Bęti-
cher, Górna Wilda 43, w podwó-
rzu, parter. zdw 66 564

Pokój
dwuosobowy, frontowy zaraz. —
Pocztowa 11, parter, prawo.
zdw 66 562

Pokój
wynajme. Dąbrowskiego 2, III,
prawo. zdw 66 561

Pokój
balkonowy, solidny, osobne wej-
ście. Wierzbicice 10, I,
zdw 66 573

Małżeństwo
lub pana na wspólne mieszkanie
Rajkowska, Wenecka 11-12,
zdw 66 570

Umeblowane
pokoje poleca „Informator“ Ra-
tajczaka 15 (Pasaż) zdw 66 639

Pokój
frontowy, słoneczny 1-2 oso-
bów, elektr. Matejski 4, II, le-
wo. zdw 66 697

Panienkę
na wspólny pokój przyjme. Szmi-
łowska, Pocztowa 20, zdw 66 695

Pokój
balkonowy do wynajęcia. Ma-
tejski 53, III, prawo. zdw 66 692

Pokój
dla 2 panów do wynajęcia. Kwin-
towa 7, III, lewo. zdw 66 691

Pokój
front. wynajme. Łukowa 19, I,
prawo. zdw 66 690

Pokój
dla pani lub pana. Zamko-
wa 5, IV, prawo. zdw 66 685

12 SZUKA POKOJU

Niekrepującego
pokoju umeblowanego względnie
próżnego poszukuje zaraz nie wy-
żej I. piętra. Zgłoszenia z poda-
niem ceny do Kurjera
zdw 66 378

Pokoju
na dwie osoby poszukuje. Oferty
Kurjer zdw 66 405

Pani
szuka pokoju z fortepianem. —
Oferty Kurjer zdw 66 374

Skromnego
pokoiku poszukuje. Marcin. Plac
Nowomiejski, cena 25 Oferty Ku-
rjer zdw 66 532

Szukam
pokoju niekrepującego na Łazar-
zu z podaniem ceny. Oferty
Kurjer zdw 66 563

Próżnego
pokoju używalnością kuchni po-
szukuje bezdzietne małżeństwo.
Spieszne zgłoszenia Kurjer
zdw 66 568

Szukam
pokoju za 40 zł bez pościeli, oso-
bne wejście. Kurjer zdw 66 575

Umeblowanych
pokoi poszukuje „Informator“.
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 66 685

Zaraz
poszukuje niekrepującego po-
koju z osobnym wejściem w
śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer
pod zdw 66 538

13 LOKALE

Ubikacje fabryczne
jasne i obszerne 200 m kw i 340
m kw. nadszają się na każdą
branżę, elektryczne światło gaz-
woda i kanalizacja do wydzier-
żawienia zaraz. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 65 508

Pokój
próżny, zgłoszenia rzeczy, okolica
Sołacza. Oferty Kurjer
zdw 66 419

Warsztat ślusarski
przy ul. Marszałka Focha nada-
jący się także na inny przemysł
do odstąpienia. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 66 439

Nadzwyczajna
okazja. Przedsiębiorstwo w mie-
ście ponad 100 tysięcy mieszkań-
ców z powodu choroby właścicie-
la natychmiast korzystnie do od-
dania. Zgłoszenia pod npw 12 284
do ekspedycji Kurjera

Lokal
na biuro plac Wolności korzy-
stnie wynajme. Oferty Kurjer
zdw 66 735

2-3 pokoi
stosowne na ubikacje biurowe w
centrum miasta zaraz potrzebne.
Pośrednictwo nie wykluczone.
Związek Zawodowy Pracowni-
ków Przemysłu Gastronomicz-
nego ul. Fr. Ratajczaka 11,
zdw 66 639

Dwa
pokoje na biuro. Adres Kurjer
zdw 66 596

14 DZIERŻAWY

Śpiżniarstwo 2.200 m²
maszynowe z bożnicą kolejową, w
centrum miasta zaraz do wy-
dzierżawienia. Zgłoszenia pod
26.142 do „Par“, Aleje Marcin-
kowskiego 11. Pw 15 063-26.142

Piekarnia
do wydzierżawienia od właścicie-
la z powodu choroby zaraz. H.
Derwul, Pleszew. zdw 66 482

Polowanie
450 ha wydzierżawia gmina Tar-
gowagórka. powiat Środa Lic-
tacja 6 lipca, godzina 4 w Sołce-
twie. zdw 66 464

Hotel
miasto gdzie uzdrowisko zaraz z
powodu zmian oddam, objęcie
wł. kaucją 7000 zł. Zgłoszenia
Kurjer zdw 66 405

Dzierżawy
100-200 mórg pszennej ziemi,
jakkąkolwiek w Poznaniu, poszukuje
od 1. 10. rb. Zgłoszenia Kurjer
zdw 66 537

Wydzierżawię
skład mebli, towarów, koloni-
janych i restauracji bez konkure-
ncji. 2 pokoje, kuchnia, warsz-
tat, chłowy szopa, sklepy i pla-
ce do zabaw, okolica wyciecz-
kowa, na dogodnych warunkach
spiesznie zgłoszenia Kiekrz, Ko-
terwa, obok dworca.
zdw 66 400/a

Dzierżawa
346 mórg, kompletne inwentarze
i żniwa na własność za 28 000
zł do nabycia. Agencja Kurjera
Poznańskiego, Leszno, Kome-
nuszka 42. nw 2 637

Dzierżawa
65 mórg buraczanych, pełnymi
żniwami, dom, pięćpokojowy.
Blisko Poznania. Objęcie 7 000
zł. Wielkopolska Centrala, św.
Marcin 78. zdw 66 653

15 LETNIEKA

Krynica
pensjonat „Flora“ M. Kiepu-
wicz, urządzone komfortowo, ku-
chnia wykwinne, ceny zmienne.
do 5 475

Hel
Willa „Słońce“ obok przystani i
plaży poleca piękne pokoje z do-
brym, obfitem utrzymaniem po
cenach przystępnych. Wiadomość
na miejscu zdw 65 456

Hel
pensjonat Jadwiga, obok plaży,
wykwinne utrzymanie. — ceny
umiarkowane otwarty cały rok
zdw 59 687

Zakopane - „Januszek“
ulica Chałubińskiego Pensjonat
Wandy Rychlikowej z Poznania.
Kuchnia wykwinna, Piękny, du-
ży park. Cena 10 do 12.
zdw 64 348

Krynica - Zdrój
Pensjonat „Reduta“ Heleny No-
wackiej komfortowo urządzone
blisko nowych lazienek poleca
pokoje całodziennym wykwin-
nym utrzymaniem od 11 do 15 zł.
do 5388

W Puszczykowie
szukam pokoju na 2 tyg. Oferty
ceną: Szafranska, Łazienna 1.
zdw 66 408

Rytm
w wille, położonej w słonecznym
uroczym miejscu nad Popradem,
blisko stacji kolejowej, urządzo-
nej z komfortem, są do wynaj-
ęcia pokoje z balkonami, z cał-
odziennym utrzymaniem lub bez,
po cenach niskich. Poczta i tele-
graf w miejscu. Blizsza wiado-
mość u Z. Kalfnowej. zdw 66 447

Ktoby
przyjął dziewczę lat 13, z dobrem
wychowaniem na wakacje jako
wynagrodzenie mogła by się za-
jąć lekka praca domowa lub za-
bawianiem dzieci. Łaskawe ofer-
ty Kurjer zdw 66 497

Zakopane
Sienkiewiczza willa „Albatros“
poleca słoneczne pokoje zdala od
ulicy. Ceny przystępne nw 12 465

Zakopane
pensjonat „Szopenówka“ piękna
dzielnica obok lasu ogród sło-
neczne pokoje balkon kuchnia
wzorowa Ceny niskie n 12 438

Morze
tanie 2 pokoje kuchnia, elektryka
Niegolewskich 26, prawo, od 2-6
zdw 66 522

Letniska
z dobrem utrzymaniem okolica
lesista poszukuje. Oferty Kurjer
zdw 66 510

Panienkę
uczennicę V kl. gimnazjum wy-
śle chętnie na wakacje w okolice
Poznania za wynagrodzeniem. —
Oferty zdw 66 507

**Poronin -
Jadwinówka**
pensjonat wzorowy, chrześcijań-
ski ośm złotych dziennie. Jad-
wiga Właskowa. zdw 66 717

Letnisko
Dominicę przyjmie 8-10 osób od
1. 7. 30. Piękne położenie, je-
zioro, las, 6 zł dziennie z utrzy-
mianiem. Zgłoszenia Ihm Domi-
nicę, poczta Właskowice, pow.
Leszno. nw 2 036

O uzdrowiskach
ich środków leczniczych i war-
unkach pobytu udziela ustnie,
pisemnie i telefonicznie wszel-
kich informacji Związek Uzdrow-
isk Polskich w Warszawie, ul.
Świętokrzyska 17, m 4 od 9 do
17 godz., telefon 494 38 i 409 74.
nw 2034

16 OSOBISTE

Żołnierze
w 10 pułku z roku 18-19, któ-
rzy brali udział w walce pod Na-
kłem i Szubinem, zechcą podać
swoją adres do Kurjera
zdw 66 476

Cicha
sympatje proszę o zdemaskowa-
nie. W. L. zdw 66 524

Panią
W. Garbary proszę uprzejmie o
kilka słów do Kurjera Poznań-
skiego zdw 66 531 i spotkanie.

21 ZGUBY

Brylantowa broszka
półkieszyce zaginiona Rotundzie
w otwarcu Kongresu. Uczciwego
znalazcę proszę o zwrot Jurasz-
ka, Sporna 14. zdw 66 421

Zgubiono
włósek z akwamariem z litera-
mi M. S. i data 2. 2. 30 r. idąc
w niedzielę z kościoła ulicami:
Marcina, Ratajczaka, Placem
Wolności, 27 Grudnia. Jest to
rzecz pamiątkowa, uprasza się
łaskawego znalazcę o odniesienie
za nagrodą: Przeznica 6, parter
lewo. zdw 66 470

Unieważniam
skradzione dowody akademicki
U. P. Bratniej Pomocy na naz-
wisko Zygmunta Wurcha i we-
ksel in blanco wystawiony przez
Zofję Wurchównę na sumę 300
lub 400 zł. zdw 66 774

22 ROZMAITE

Chirurgiczne
instrumenty do ostrzenia i niko-
wania przyjmuje, zapewniając
staranne wykonanie po przystę-
pnych cenach Ed Karze, szlifier
nia, Poznań, al Nowa 7/8.
Pw 11 764 21.12

Krawcowa
dobra poleca się w dom. Oferty
Kurjer zdw 66 454

Eleganckie
suknie wykonuje szybko, tanio.
Słowackiego 39, III, prawo.
zdw 66 558

Prace
murarskie wykonuje Chałupka
Puszczykowo (za Zamczkiem).
zdw 66 445

Jasnowidz
Pewaki metapsychografolog —
zdumiewający wiedzą okultysty-
czną. Woźna 18, III, prawo.
zdw 66 592

Panienka
wyuczona szyćca poszukuje kur-
su kroju. Oferty Kurjer
zdw 66 747

Dziewczynkę
dwumiesięczną oddam na własne.
Oferty Kurjer zdw 66 576

Dobra
krawcowa przyjmuje szyćce w
dom. Oferty do Kurjera
zdw 66 693

Sukienki
kostjumy wykonuje gustownie i
tanie Salon Mól Piłińskiej. Lo-
dowa 1, Lazarz. zdw 66 615-6

Kto
wypożyczy samochód kryty bez
szofer. Oferty Kurjer
zdw 66 661

Modelki
pięknej szuka art. malarz. Oferty
Kurjer zdw 66 714

Nauczycielka
potrzebna na wieś, dwoje dzieci,
ukonczona Seminarjum Dąbrów-
ki, ewentualnie matura gimna-
zjalna. Zgłoszenia 4 do 8 —
Westphalowa, Focha 47.
zdw 66 613

Kto
reparuje bieliznę meska? Zgło-
szenia do Kurjera zdw 66 379

Obiady
kresowe, smaczne. Kantaka 8-9,
brama, prawo, III, zdw 66 543

Akuszerka
Piotrowska, dawniej Kusik, mie-
szka Grobla 29. zdw 65 577

2? OZENKI

Wdowiec
lat 40, posiadający majątek i od-
powiednie stanowisko z powodu
braku znajomości poszukuje od-
powiedniej panny lub wdowy z
majątkiem Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 65 960

Kawaler
technik, lat średnich, 25 000 zł
gotówki, pragnie poznać pania z
realnością, interesem lub gotów-
ką. Cel matrymonialny Szczegó-
łowe dane uprzejmie proszę kie-
rować do Kurjera zdw 66 424

Kawaler
lat 24, rzemieślnik posiada ka-
mienicę, pozna panne z mająt-
kiem 30.000 zł Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer zdw 66 465

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisania na maszynach Kantaka
1 II pietro zdw 61 365

Nauka
pisania na maszynach metoda
nowoczesna Zapisy codziennie w
firmie Block-Beur w Poznaniu
Plac Wolności 8 I pzdw 59 518

Matura
Który z Panów Profesorów przy-
sposobiony eksternistę (Górnoślą-
zaka) do egzaminu matur, Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer
zdw 66 416

Niemiec
szuka kondyż na wsi za udzie-
leniem lekcji języka niemieckie-
go. Oferty Kurjer zdw 66 394

Student
nar. niem. szuka pobytu na wsi
za udzielanie korepetycji. Ła-
skawe oferty Kurjer zdw 66 371

Tańczyć
modnie wyucza szybko pod gwa-
rancją szkoła Szuczka, Wąły
Zygmunta Augusta 15, parter.
zdw 66 470

Kursy
stenografii pisanie na maszy-
nach, księgowość, mieszkanie,
kwartalne i półroczne Tyran-Za-
worskiej, Strzelecka 33, narożnik
Placu Świątokrzyskiego.
zdw 66 626

Angielka
udziela lekcji Kurjer
zdw 66 724

25 MUZYKA

Pianino
krzyżowe tanio do wynajęcia. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 66 480

Pokojowa
uczciwa, z dobrimi poleceniami, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 66 729

Posługi
od 1 lipca poszukuje. Oferty Kurjer zdw 66 483

Studentka
z rządowym pozwoleniem nauczania udziela lekcji. Oferty Kurjer zdw 66 473

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 66 400

Bona-
freblanka przychodnia od 8-2 lub 2-8 godz. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 463

Szukam
prania lub posady na 2 lub 3 dni w tygodniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 462

Młodszy pomocnik
z branży kolonialno-spożywczej poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 66 469

Gospodyni
lat 22 młoda przydatna posada na wiktariacie lub u samotnej osoby. Oferty do Kurjera zdw 66 467

Krawiec
damski samodzielny szyje nierozszewnie. szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 503

Poszukuję
posady woźnego lub inkasenta z kaucją 500 zł. Oferty Kurjer zdw 66 530

Z powodu
przeprowadzki szukam posady dla mego syna kelnera, który się uczył 10 miesięcy w hotelu. Zgłoszenia Głęboczek, Koszyna, Oborniki. Oferty do Kurjera zdw 66 527

Posady
od 1. jako samodzielna do wszystkich. Oferty Kurjer zdw 66 514

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer zdw 66 553

Szofer
kawaler, 4 lata praktyki, syn rolnika, poszukuje posady najchętniej na majątku ziemskim zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55.322. Pw 3 245-55.322

Krawcowa
szuka pracy poleca się w dom. Zgłoszenia do Kurjera zdw 66 574

Dziewczyna
lat 18, uczciwa, poszukuje posady do lekkich prac lub do dzieci. Oferty Kurjer zdw 66 571

Szofer
służący w średnim wieku, żonaty, obeznan z światłem elektrycznym, ogrodnictwem z bardzo dobrimi świadectwami, szuka posady od 1. 8. 30. Okolica obojetna. Łaskawe oferty do Kurjera pod nw 2 016

Panienska
z lepszego domu poszukuje posady do dzieci zaraz lub 15. 7. Kurjer zdw 66 694

Stenotypistka
początkująca, pisząca biegle na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 4 173

Maturzystka
poszukuje praktyki rolnej za utrzymaniem. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Gniezno 273. nw 2 041

Agronom
wyszkolony, szkoly średniej kawaler, poszukuje stanowiska najchętniej na kresy zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Gniezno, 274. nw 2 040

Introligator
z własnymi narzędziami, poszukuje pracy przy jakimś urzędzie w charakterze woźnego. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Gniezno, 276. nw 2 038

Osoba
która pracowała w charakterze pielęgniarki poszukuje posady w szpitalu lub u starszej pani. Oferty Kurjer zdw 66 621

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Bicz Boży”.
- Aurora: Potężna epopeja wojenna „Verdun”.
- Corso: „Korsarze puszczają”.
- Edison: „Ludzie bez oblicza”.
- Harfa: „5-ty jeździec Apokalipsy” (Góra rezerwiści).
- Metropolis: „Czuj Matkę Swoja”.
- Odeon: „Pewien młody człowiek”.
- Renaissance: „Płonące auto”.
- Słońce: „Braterska miłość”.
- Słonce: „Po zachodzie słońca”.
- Wilsona: „Tredowate”.

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 720

Panienska
wymyślona sżycia poszukuje posady w składzie. Oferty Kurjer zdw 66 746

Biuralistka
początkująca pisząca na maszynie Remington poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 748

Kotlarz
w miedzi, energiczny, mistrz, dyplomowany, specjalista na gorzelnie, cukrownie, mączkarnie itp. pierwszorzędnych sprawach, samotny lat 35 poszukuje posady lub spółki. Oferty Kurjer zdw 66 759

Ekspedjentka
z branży kolonialnej z 5½ letnią praktyką, władająca językiem polskim i niemieckim poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 66 768

Inteligentna
panienka z prowincji z polskim niemieckim szuka posady do dzieci w lepszym domu. Szwajcarska 24, III, prawo, front. zdw 66 586

Tokarz - mechanik
samodzielny reparator i kierowca samochodów, z własną stolarnią i narzędziami, szuka stosownej pracy lub wstąpi do spółki. Oferty do Kurjera pod zdw 66 600

Kołodziej - rolnik
z kaucją do 3 000 zł szuka posady inkasenta, portjera, magazyniera woźnego lub innej pracy. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 66 604

Fryzjerka
4-tygodniowym kursem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer rw 10 566

Bona - freblanka
z praktyką, polecona szuka posady. Zgłoszenia Górski, Asnyka 4. zdw 66 234

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 66 002

Panienska
inteligentna, lat 18, szuka posady jako ekspedjentka do cukierki lub śniadalni, może się zająć kontrolą bonów, kasy lub inną pracą. Adres Kurjer zdw 66 339

Dziewczyna
porządna i uczciwa poszukuje do dwóch osób lub do dzieci od 1. 7. posady. Oferty Kurjer zdw 66 948

Poszukuję
posady na czas wakacji, najchętniej na wieś. Znam wszelkie hafty, robie ornaty i t. p. Oferty Kurjer zdw 66 945

Sierota
z lepszego rodziny z dłuższą praktyką przy dzieciach z zyciem i roczną praktyką księżkowską na majątku poszukuje odpowiedniej posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 66 940

Posługaczka
poszukuje domowej pracy. Oferty Kurjer zdw 66 930

Szofer
żonaty poszukuje posady najchętniej na majątku 3-letnią praktyką, 1½ autobusowej. Oferty Kurjer zdw 66 950

Panienska
zdrowa i czysta poszukuje posady najchętniej w składzie piekarniczym lub tym podobnym. Józefek, Skarbowa 14. zdw 66 018

3
do 4 tysięcy włącznie zabezpieczenie hipoteczne do 16 tysięcy może złożyć za otrzymaną posadę. Proszę o porady Oferty Kurjer zdw 66 917

2 Małopolanki
kucharka z świadectwami, poleceniami oraz panienska do pokojów i dzieci, razem lub pojedynczo poszukują posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 66 090

Młodszy ksiązkowy
obeznany z wszelkimi systemami ksiązkowości, władający polskim i niemieckim, pragnie zmienić posadę. Of. Kurjer zdw 66 609

Młoda
inteligentna meżatka w przykrem położeniu poszukuje posady do dzieci zajmie się haftem i szyciem. Oferty Kurjer zdw 66 136

Szofer
kawaler poszukuje posady prywatnej lub na autobus najchętniej na majątku. Oferty Kurjer zdw 66 181

Panienska
jako kasjerka lub ekspedjentki w składzie kolonialnym delikatesów z prowincji z gwarancją i dobrymi poleceniami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia uprasza do Kurjera zdw 66 805

Służaca
do wszystkiego poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 65 897

Genjalny organizator administrator
(znajomość języków buchalterji, korespondencji - brawie, przemysłowe, handlowe, wydawnicze, filmowe, teatralne, reklamowe) poszukuje posady kierownika szefa biura, wielkiej tyłk instytucji. Zgłoszenia Kraków Skrytka pocztowa 299 zdpw 65 980

1.600 zł
kaucji sżycia jako inkasent portjer magazynier woźny poważnej instytucji, zna prowadzenie centralnego ogrzewania, liftu, wykona zakres portjerstwa reparać w poważnym domu. Oferty Kurjer zdw 65 826

Dziewczyna
poznajęscowa poszukuje posady jako pokojowa lub do wszelkich prac u 2-3 osób. Ostatnie miejsce 2½ roku. Józefek, Skarbowa 14. zdw 65 914

Szofer
lat 32, poszukuje posady w Poznaniu lub Pomorzu również z ciałem utrzymanem. W majątku w wolnym czasie może się zająć inną pracą. Łaskawe zgłoszenia z warunkami uprasza Teofil Kott, Katowice II, Mjark 1 dia S O zdw 65 074

Poszukuję
przedstawicieli na województwo Pomorskie siedziba w Grudziądzu może dać gwarancję hipoteczną do 10 000 zł. Reflektujcie jedynie na poważną fabrykę lub przedsiębiorstwo. Branża obojetna. Oferty Kurjer zdw 64 296

Gospodyni
samodzielna poszukuje od 1 lipca posady gdzie brak panu domu. Oferty Kurjer zia 65 557

Na Wojew. Poznańskie i Pomorskie poszukiwany generalny przedstawiciel
dla organizacji sprzedaży w szpitalach, aptekach, iak również domach towarowych prawnie chronionych **MEDYCZNYCH SUCHARKÓW**
Reflektant musi dysponować środkami gotówkowymi w wysokości 5-10 000 zł. Łask. oferty do wyłącznego wytwórcy na całą Rzeczpospolitą Polskę:
Piekarnia Medycznych Sucharków, WIELKIE-HAJDUKI G. Śląsk, ul. Krakowska 127.
Referencje požądane. Tw 12

28 WOLNE MIEJSCA

Potrzebna
zaraz samodzielna dyrektorka do sukien która jest pewna w przemierzaniu i posiada dość gustu, zgłoszenia Salon Mód Adam Perkowski, Towarowa 20. dw 5 467

Młynarz
Kawaler, który wypożyczy 2-3 tys. złotych potrzebny na stałą posadę. Zgłoszenie z odp. pod zdw 66 013

Podróżującego
na Wielkopolskę poszukuje poważna fabryka czekolady i karmelków. Oferty do Kurjera zdw 66 350

Służaca
(możliwie wiejska) uczciwa, z dobrymi świadectwami, do wszystkiego, z gotowaniem potrzebna od 15. 7. Zgłoszenia od 6-7. Matuszewska, Matejki 56. zdw 60 448

Kasjerki
młde, sympatycznej inteligentnej poszukuje większe przedsiębiorstwo handlowe. Zgłoszenia możliwe z fotografją upraszam do Kurjera zdw 66 380

Panowie
do sprzedaży lodów potrzebni zaraz. Jan Tomczak, Kościelna 15. zdw 66 557

Zastępców
do sprzedaży nowej promiowej pożyczki budowlanej na spłaty miesięczne poszukuje poważna instytucja bankowa. Szybkie zgłoszenia Lwów, skrytka pocztowa 271. zdw 62 216

Potrzebna
od 1. 7. ewentualnie 15. 7. panna sżycia z praniem i prasowaniem. Osoby chejne i łagodne, dobrze polecione požądane. Kopij świadectw nie zwraca się. Niemiejska, Słwniki, poczta Skalmierzyce. zdw 64 544

Książkowa - bilansistka
do prowadzenia journalu amery. przyjme zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 66 406

Ucznia
krawieckiego z lepszego rodziny wiejskiej przyjme na meska i damska. A Szymański, Poznań, Waly Jana III, 9. zdw 66 432

Samodzielnego
pomocnika piekarskiego poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 66 414

Dziewczyna
do dziecka po południu. Dobryńska, Wielkie Garbary 23 a zdw 66 376

Bufetowa
zaraz z pościela i kaucją potrzebna. Bufet Dworcowy, Wrzesnia. zdw 66 486

Operatora
na Leice poszukuje. Oferty Kurjer zdw 66 478

Ubikacja
frontowa na warsztat szewski potrzebna. Warcholek, Sew Mielżyńskiego 6. zdw 60 406

Dziewczyna
młoda, uczciwa do prac domowych. Staszka 20, I, pr., prawo Pw 3058-27.3

Fotograf
poszukuje retuszerki, operatorki przy dostatecznych zdolnościach ożenek nie wykluczony. Oferty z fotografją Kurjer zdw 66 518

Służaca
lat 16-18 potrzebna. Baszyńska, Marcelego Mottego 7a. zdw 66 556

Bufetowa
sżycia z praktyką w lepszych przedsiębiorstwach, dobrze poleciona samodzielna, do prowadzenia bufetu potrzebna zaraz. Kaucja lub gwarancja konieczna. Požadana znajomość przyrządzania zimnego bufetu. Zgłoszenia z podaniem wymagań, przy wolenem utrzymaniu i mieszkaniu, załączyc fotografję do restauracji „Wielkopolska”. Grudziądz, dw 5 480

Krawcowa
zdolne potrzebne. Schildknecht, Mielżyńskiego 22. zdw 66 542

Przedsiębiorstwo
Purt, Komar szuka podróz jako wspólnika branży żywnościowego z kilku tysiąc. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 772

Młodsza
ekspedjentka z branży artykułów męskich potrzebna. Zgłoszenia w godzinach 6-7 Marcei Dzienik, Fr. Katalczaka 7. zdw 66 771

Ekspedjentka
samodzielna siła potrzebna. Rozmarnykowski, skład obuwiu Stary Rynek 93. rw 10 577

Kilku chłopców
na praktykę, najchętniej z kursami lub niższą szkołą ogrodniczą przynajm zaraz Zakłady Ogrodnicze (Sady handlowe - warzywnictwo - inspekcja - szkółki) Maj, Sulisławice, p. Kalisz, skrz poczt. nr 10. d 1 011

Szofer
potrzebny do nowej maszyny, kaucja 600 zł. Walendowski, Kanałowa 17. zdw 66 776

Pomocnik
fryzjerski może się zglosić. Jan Gurykowsk, mistrz fryzjerski, Miejska Górka. zdw 66 749

Kucharka
praczą może się zglosić. Pierwszeństwo mają, które pracowały w zakładach. Zgłoszenia Przytułek, Zawady Poznań. zdw 66 757

Służaca
potrzebna. Półwiejska 19, parter, lewo. zdw 66 671

Służaca
potrzebna. Skarbowa 20, III, lewo. zdw 66 074

Uczeń
fryzjerski zaraz potrzebny, może być z prowincji. Emilij Szczaniekiej 1, zakład fryzjerski. zdw 66 27-8

Dziewczyna
do bufetu zarazem do pomocy w gospodarstwie domowym zaraz potrzebna. Restauracja, Półwiejska 35a. zdw 66 076

Szofer
gotówka 800 potrzebny. Adres Kurjer zdw 66 725

Dzielnia
maszyniarka na spódnie może się zglosić. Stroma 24, II, lewo. zdw 66 723

Ekspedjentki
na wystawę potrzebne. Przemysł Ludowy, św. Marcin zdw 66 657

Uczennice
do haftu potrzebne. Przemysł Ludowy, św. Marcin 11. zdw 66 001

Młodsza
siła biurowa, biegle pisząca na maszynie zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 66 660

Dziewczyna
do wszystkiego bez spania. Kwiatowa 6, IV. zdw 66 738

Panienska
cheć się wyczyć sżycia przyjm. Kłapczyńska, pl. Sapieżyński 5. zdw 66 740

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych potrzebna. Kanałowa 4, III. zdw 66 705

Marszantka
samodzielna w pracy potrzebna zaraz. Malczewski, Szkolna 13. zdw 66 701

Chłopiec
do sprzedaży papierosów podczas Wystawy może się zglosić. Belweder, Marsz. Focha 18. zdw 66 667

Młodsza
dziewczyna zaraz potrzebna. Graniczna 12, I, prawo. zdw 66 010

Nowa budowlana pożyczka premjowa
Agencja losowy otrzymują informację i najlepsze warunki Zgłoszenia pisemne pod „Pierwszorzędna stara instytucja” do „Par”, Lwów, Akademicka 14. Pw 13 089-72.93

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza - Warszawa Żorawia 42 n. Kursy wyczuja listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej korespondencji handlowej stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadajcie prospektów. nw 12 536

Pan lub Pani
władający obcymi językami potrzebny na wystawę w Poznaniu do zareklamowania kosmetycznych wyrobów. Oferty szczegółowe skierować pod nw 12 283 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Stałą posadę
osiągnąć mogą 6 dzielnych panów, pań na pensje i prowizje. Wiadomości fachowe nie wymagane. Zgłoszenia osobiste we środe i czwartek od 10-1 i 3-5. Pocztaowa 31 a, I, pr., lewo. Pw 3059 27.11

Służaca
do wszystkiego zaraz. Grudzińskie 14, od 5-7. zdw 66 418

Uczeń (ica)
z zamłowanem do kupiectwa zaraz potrzebny. Dzieci porządnych rodziców mogą się zglosić do świadectwem i zycioryssem do The Gentleman, Poznań, ul. 27. Grudnia 4. Artykuły Męskie. zdw 66 763

Służaca
uczciwa potrzebna. Wrocławska 14, Jankowska zdw 66 765

Dziewczyna
skromna z gotowaniem potrzebna. Pocztaowa 21, I, prawo. zdw 66 767

Posługaczka
przychodnia, 3 dni w tygodniu z praniem zaraz. Zgłoszenia ul. Polna 22 a II, pietero, prawo. zdw 66 631

Uczeń
może się zaraz zglosić H. Janiczak, mistrz malarski Pocztaowa nr. 33. zdw 66 609

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Górna Władysława 119. zdw 66 620

Służaca
czysta, uczciwa zaraz potrzebna. Günther, św. Marcin 13, II. zdw 66 619

Uczennica
inteligentna, sumienna, potrzebna, firma Domanińska, skład kwiatów, Aleje Marcinkowskiego 15. zdw 66 618

Krawcowa
zdolna potrzebna zaraz. Zgłoszenia Wyspiańskiego 15, I, Staszewska. zdw 66 603

Służaca
młoda z gotowaniem zaraz potrzebna. Aleje Marcinkowskiego 15, futra. zdw 66 602

Manicurzystka
na wypomóżkę może się zglosić w firmie „Renaissance”, właściciel Czesław Witkowski, Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 66 607

Dziewczyna
uczciwa, pracowita z gotowaniem potrzebna. R. Fromm, ul. Wielka 15, III. zdw 66 608

Ekspedjentka
młodsza potrzebna do składu. Adres wskaze Kurjer zdw 66 605

Posługaczka
z praniem zaraz potrzebna. Wielkie Garbary 6, III, p. lewo. zdw 66 589

Skrzypek
altówka, woloncelista potrzebni Zarobek poboczny Oferty z podaniem zatrudnienia dotychczasowego do Kurjera zdw 66 633

Akwizytorów
do sprzedaży bezkonkurencyjnego artykułu na raty, zaprowadzonych w urzędach państwowych, komunalnych poszukuje Docho-dowość dobra. Przyjme siły tylko uczciwe, solidne. Oferty Kurjer zdw 66 635

Uczennica
do krawieczyny potrzebna. „Salon Mód” R. Szymańskiego 2, II, lewo. zdw 66 630

Dziewczyna
uczciwa potrzebna od 15. 7. do prac domowych z praniem Skarbowa 7, III, prawo. zdw 66 753

Służaca
z gotowaniem potrzebna zaraz lub 15. 7. Plac Sapieżyński 6, Restauracja. rw 10 579

Książkowa
samodzielna do wszelkich prac biurowych potrzebna. Rozmarny-nowicz skład obuwiu, Stary Rynek 93. rw 10 578

Służaca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Pluciński, Wierzbicice 50, od 6-8. rw 10 562

Służaca
do restauracji potrzebna. Wielkie Garbary 23, II, lewo. rw 10 571

— Kto pana nauczył wchodzić do buduaru kobiety bez zapukania? (Humorist, Londyn). S. F.

Przedplata na lipiec 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwartalnie zł 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w wydaniu, nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 80 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczonymi 240 gr. od 1-lamowego milim. ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświat do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalna codzienna część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1478, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149